

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)
และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่
พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ
ธันวาคม ๒๕๖๐

คำนำ

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ จัดทำขึ้นภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยรัฐมีหน้าที่บริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน ภายใต้ดุลยภาพในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอย่างรอบด้าน

ในการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ได้พิจารณานำกรอบแนวคิดสำคัญตามหลักการ แนวนโยบาย และทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และวาระการปฏิรูปประเทศ มากำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา คือ “การบริหารจัดการทรัพยากรแร่แบบองค์รวม เพื่อสนับสนุนวัตถุดิบให้เป็นฐานการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศ ยกย่องคุณภาพชีวิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน” เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนประเทศไทยบรรลุยุทธศาสตร์สู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” และในช่วงระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่มุ่งเน้นการปฏิรูประบบการบริหารจัดการแร่ และให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ฉบับนี้ ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในการประชุมเมื่อวันที่ xx เดือน xxx พ.ศ. xxxx เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ต่อไป

คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ภาพรวมยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	
และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๑
๑. แนวคิดและหลักการ	๑
๒. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	๑๐
๓. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๑๒
ส่วนที่ ๒ การประเมินสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแร่ของประเทศ	๑๗
๑. สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก	๑๗
๒. สถานการณ์และแนวโน้มภายใน	๒๐
ส่วนที่ ๓ วัตถุประสงค์และเป้าหมายยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี	
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๓๑
๑. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	๓๑
๒. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๓๓
ส่วนที่ ๔ แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๓๗
❖ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจำแนกเขตแหล่งแร่	๓๗
❖ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	๔๓
❖ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก	๖๓
❖ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม	๖๙
ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๗๓
สู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล	
๑. การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สู่การปฏิบัติ	๗๓
๒. การติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๗๕
ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ	๗๙
ภาคผนวก ข บัญชีทรัพยากรแร่และสถานการณ์แร่	๑๐๕
ภาคผนวก ค สถานภาพการขอใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่	
(เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๑๑๕
ภาคผนวก ง ภาพรวมของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	
แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และ	
แผนที่ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๑๓๕

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๑. แนวคิดและหลักการ

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จัดทำขึ้นภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศ เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแร่ที่มีอยู่ในประเทศให้เป็นไปอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และในช่วงระยะ ๕ ปีแรก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มุ่งเน้นการปฏิรูประบบการบริหารจัดการแร่ ให้สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน และมีคุณภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน มีการจัดสรรผลประโยชน์แร่แก่ผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นธรรม และประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่

ที่ผ่านมา การบริหารจัดการแร่ของประเทศประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาการจัดการผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตและสุขภาพของประชาชนและชุมชนในบริเวณใกล้เคียงในพื้นที่พัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ ปัญหาความไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมในวงกว้าง ปัญหาการขาดความโปร่งใสในการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของหน่วยงานภาครัฐ และปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากความวิตกกังวลของภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่เป็นภาพลบ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้การนำทรัพยากรแร่ในประเทศมาใช้ประโยชน์มีอุปสรรค สาเหตุสำคัญของปัญหาเหล่านี้ คือการที่นโยบายการนำทรัพยากรแร่ในประเทศมาใช้ประโยชน์ในภาพรวมยังขาดความชัดเจนและขาดการบูรณาการกระบวนการพิจารณาอนุมัติอนุญาตในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ตลอดจนภาคประชาชนและสังคมยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมและผลกระทบจากการทำเหมือง ดังนั้น ภาครัฐต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศให้มีความชัดเจนและครอบคลุมภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่ในทุก ๆ ด้านเพื่อลดความซับซ้อน และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ พร้อมทั้งการเร่งเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเผยแพร่ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องให้กับภาคประชาสังคม เพื่อให้มีองค์ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการพิจารณาตัดสินใจ รวมทั้งเสริมสร้างและส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ของประเทศผ่านกระบวนการที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ กิจกรรมเหล่านี้ได้ถูกผนวกไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นแผนในช่วงระยะ ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

แผนดังกล่าวมุ่งเน้นการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่และวางพื้นฐานกรอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อภาคการลงทุนและภาคอุตสาหกรรม และแก้ไขปัญหาค่าความขัดแย้งในสังคม ช่วงระยะ ๑๐ ปี แผนนโยบายจะมุ่งเน้นให้ประเทศก้าวเข้าสู่ช่วงของการมีฐานวัตถุดิบที่มั่นคงสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศทั้งภาคการลงทุนและภาคอุตสาหกรรม ช่วงระยะ ๑๕ ปี จะมุ่งเน้นให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ในประเทศพัฒนาเข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เป็นนโยบายการบริหารจัดการแร่ของประเทศที่ภาคอุตสาหกรรมแร่และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้เข้าสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพแบบองค์รวมในทุกมิติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน

๑.๑ หลักการสำคัญของกรอบแนวทางการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

หลักการสำคัญที่ใช้เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการแร่ของประเทศได้กำหนดให้เป็นไปภายใต้กรอบแนวคิดที่สำคัญตามหลักการสากล ประกอบด้วย

๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งตั้งอยู่บนหลักของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไป การบริหารจัดการแร่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่เป็นไปอย่างรอบคอบ สอดคล้องตามหลักวิชาการ มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง และเป็นธรรมเพื่อให้ทรัพยากรแร่เป็นฐานการผลิตที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ให้ความสำคัญต่อผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน เพื่อให้มีความสมดุลระหว่างการสงวน การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่

๒) หลักการสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการทรัพยากรแร่ได้นำมาเป็นการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้แก่ ประเด็นด้านความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ประเทศไทยไม่เป็นการของ โลกและสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจด้อยกว่า

๓) การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นกรอบแนวทางซึ่งเน้นการพัฒนาที่มีดุลยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องเกื้อกูลและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งตอบสนองต่อความต้องการวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น การลดผลกระทบด้านลบและเพิ่มผลกระทบด้านบวก การใช้ทรัพยากรโดยคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์เท่าที่จำเป็น การสงวนและรักษาไว้เพื่ออนาคตของคนรุ่นต่อไปและการกระจายผลประโยชน์จากทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยให้ครอบคลุมในทุกประเด็นทั้ง ๑๗ ประเด็น

๔) ธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการปกครองที่เป็นธรรมเพื่อให้การอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน ภายใต้กรอบด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรม บนพื้นฐานขององค์ประกอบสำคัญ ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

๑.๒ จุดเปลี่ยนสำคัญในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

การจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ นับว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายระดับประเทศในหลายด้าน ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) (๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) (๓) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (๔) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ (๕) วาระการปฏิรูปประเทศ เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนและการพัฒนาดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อกำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุและแนวทางพัฒนาที่ต้องดำเนินการ โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ขับเคลื่อนผ่าน ๖ ยุทธศาสตร์ ซึ่งในแต่ละยุทธศาสตร์วางกรอบแนวทางที่สำคัญไว้อย่างชัดเจน โดยในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ความมั่นคง มีกรอบแนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ การพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมแห่งชาติและระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนานมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีกรอบแนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนาเข้าสู่ชาติ การค้า การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ เสริมสร้างฐานการผลิต แข้มแข็ง ยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกกระดับผลิตภาพแรงงาน และพัฒนา SMEs สู่สากล การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ความมั่นคงทางพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยพัฒนา และการเชื่อมโยงกับ

ภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วน การพัฒนากับนานาชาติประเทศ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน มีกรอบแนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี และการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม มีกรอบแนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้างความมั่นคง และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทunes วัฒนธรรม และความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย และการพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีกรอบแนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีกรอบแนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นสากล การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ และการปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว” มี ๑๐ ประเด็นยุทธศาสตร์ โดย ๖ ยุทธศาสตร์แรกสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และ ๔ ยุทธศาสตร์สนับสนุน โดยในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแห่งประเทศ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาศักยภาพคนให้มีความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ และให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ และการผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเปราะบางประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมและการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคงสมดุล และยั่งยืน การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการสนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพยากรแร่ไว้อย่างชัดเจนคือ การวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรแร่เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน กำหนดปริมาณที่เหมาะสมในการนำแร่มาใช้ประโยชน์ คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคต จำกัดการส่งออกทรัพยากรแร่ในรูปวัตถุดิบ หวังห้ามการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ และเขตอนุรักษ์ของกรมศิลปากร ควบคุมผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่ก่อมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างเข้มงวด จัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวเพื่อบริหารจัดการแร่ที่มีมูลค่าสูง โดยเปิดเผยต่อสาธารณชน มีการประเมินผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพและการจัดการสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใส มีธรรมาภิบาล และมีการชดเชยเยียวยาที่เหมาะสมกับผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยผู้ประกอบการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ พัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อจัดการความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการเหมืองแร่โดยคำนึงถึงสิทธิชุมชน และความเป็นธรรมทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การรักษาความมั่นคงภายในเพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทางทะเล และการบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงกับแผนงานการพัฒนาอื่น ๆ ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาทภารกิจ และคุณภาพบุคลากรภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ การเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่ง การพัฒนาด้านพลังงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การเร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี และการพัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง การพัฒนาเมือง โดยการพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ พัฒนาเมืองสำคัญให้เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจ การศึกษา และบริการด้านต่าง ๆ และการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ บริเวณต่าง ๆ ของประเทศ เช่น พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย และพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์และโทรคมนาคมในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT-GT, BIMSTEC และ JDS และภูมิภาคอาเซียน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์

๓) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้วางกรอบแนวทางที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยสาระสำคัญของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ ภายใต้วิสัยทัศน์ “อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล และเป็นธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ผ่านการขับเคลื่อนในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มีเป้าหมายของยุทธศาสตร์คือให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการส่งเสริมทั้งการอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติด้านแร่ภายใต้แผนงานทรัพยากรธรณี โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ๗ แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติที่ ๑ สงวนทรัพยากรแร่ที่มีศักยภาพเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ในระยะยาวและมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ เพื่อสงวนไว้ใช้ในอนาคต

แนวทางการปฏิบัติที่ ๒ พัฒนาและกำหนดหลักเกณฑ์ รูปแบบ และแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสมในเขตเศรษฐกิจแร่ให้ชัดเจน และประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการปฏิบัติที่ ๓ เร่งรัดสำรวจ การจัดทำเขตศักยภาพแร่และเขตเศรษฐกิจแร่ทั้งประเทศให้แล้วเสร็จ เพื่อกำหนดมาตรการการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ ให้มีการนำแร่มาใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมและจำเป็น และเตรียมความพร้อมของพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรแร่อย่างยั่งยืน

แนวทางการปฏิบัติที่ ๔ พัฒนาฐานข้อมูล และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลทรัพยากรแร่กับข้อมูลด้านอื่น โดยเฉพาะด้านสุขภาพ รวมถึงสร้างช่องทางการเผยแพร่ข้อมูล และการรายงานผลการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่อย่างคุ้มค่า โดยสนับสนุนให้สาธารณชนมีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาให้เป็นศูนย์ข้อมูลกลางที่ทันสมัย เข้าถึงได้สะดวก และให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการปฏิบัติที่ ๕ สร้างกลไกเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตาม ตรวจสอบ และดูแลผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการทำเหมืองแร่ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคำนึงผลกระทบจากการพัฒนาทรัพยากรแร่ต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

แนวทางการปฏิบัติที่ ๖ พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ เพื่อกำกับควบคุมการบริหารจัดการเหมืองแร่ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ รวมถึงเร่งสร้างมาตรการ กำกับ ดูแลและชดเชยค่าเสียหาย ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายอย่างเป็นธรรม

แนวทางการปฏิบัติที่ ๗ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ใช้แร่เป็นวัตถุดิบควบคู่กับการสนับสนุนและจูงใจให้ใช้วัสดุทดแทนแร่

๔) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๐ เป็นไปตามเจตนารมณ์เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยนำหลักการของพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน และส่งเสริมองค์ประกอบของท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอย่างรอบด้าน รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างรัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม และกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกสำคัญทำหน้าที่เสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อการบริหารจัดการแร่เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแร่

ภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์ และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง เพื่อเป็น

แนวทางในการบริหารจัดการแร่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการจัดทำต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบเป็นระยะ เว้นแต่ข้อมูลของแร่ประเภทที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และให้มีการจัดทำหรือปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ทุกห้าปี ทั้งนี้ให้เสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

๕) วาระการปฏิรูปประเทศ

ภายใต้นโยบายของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายที่ชัดเจนในการที่จะปฏิรูปประเทศ โดยได้กำหนดทิศทางและแนวทางดำเนินการขับเคลื่อนในหลายประเด็นการปฏิรูปประเทศเป็นประเด็นที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง จึงได้เริ่มต้นจากการแต่งตั้งสภาพัฒนาการปฏิรูปประเทศ (สปช.) เป็นไปตามที่มีกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ให้มีสภาพัฒนาการปฏิรูปประเทศ เพื่อทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปใน ๑๑ ด้าน ได้แก่ ๑) การเมือง ๒) การบริหารราชการแผ่นดิน ๓) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ๔) การปกครองท้องถิ่น ๕) การศึกษา ๖) เศรษฐกิจ ๗) พลังงาน ๘) สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๙) สื่อสารมวลชน ๑๐) สังคม และ ๑๑) อื่น ๆ ทั้งนี้จากการดำเนินการของ สปช. ได้มีข้อเสนอต่อรัฐบาลในประเด็นการปฏิรูปประเทศ โดยเสนอวาระการปฏิรูปแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ประกอบด้วย ๑) วาระปฏิรูปพิเศษ รวม ๑๕ วาระ ๒) วาระปฏิรูป รวม ๓๗ วาระ ๓) วาระพัฒนา รวม ๘ วาระ และ ๔) ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปเร็ว รวม ๙ ข้อ นำเสนอคณะรัฐมนตรี

จากกรอบวาระการปฏิรูปดังกล่าวข้างต้น มีวาระปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปด้านทรัพยากรแร่ในประเด็นปฏิรูปหลายด้าน อาทิ

- วาระปฏิรูปพิเศษ ได้แก่ วาระปฏิรูปพิเศษ ๑๐ : แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่ร่วมชายแดน พัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรมพิเศษ ๑๓ อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร ประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง เซรามิก อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์ อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก อุตสาหกรรมการผลิตยา กิจการโลจิสติกส์ นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม และกิจการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ต้องเร่งรัดสำรวจแหล่งแร่ ธรณีวิทยา บริเวณชายแดน เพื่อการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ และใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม

- วาระปฏิรูป ได้แก่ วาระปฏิรูปที่ ๒๕ : ระบบการบริหารจัดการทรัพยากร ในข้อย่อย ๑.๑ ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปฏิรูประบบ โครงสร้างองค์กร และกฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในด้านเร่งจะดำเนินการเร่งรัดการจัดทำเขตศักยภาพแร่และเขตเศรษฐกิจแร่ทั้งประเทศ พัฒนาเครื่องมือกำกับ ควบคุมการบริหารจัดการเหมืองแร่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพรวมถึงเร่งสร้างมาตรการกำกับดูแลและชดเชยค่าเสียหายตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายอย่างเป็นธรรม สร้างกลไกเพื่อเสริมศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชน ในการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และดูแลการทำเหมืองแร่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี และเพิ่มขีดความสามารถให้กับหน่วยงานท้องถิ่น ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและ

องค์ความรู้ใหม่ พัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรแร่กับข้อมูลโดยเฉพาะด้านสุขภาพ รวมถึงสร้างช่องทางการเผยแพร่ข้อมูล และการรายงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์แร่

- วาระพัฒนา ได้แก่ วาระพัฒนาที่ ๘ : การปฏิรูประบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนการเป็น Connected government การวางโครงสร้าง e-Government ซึ่งการพัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจึงต้องเตรียมความพร้อมฐานข้อมูลสารสนเทศของภาครัฐ ความต้องการของประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อการบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานโดยมีมาตรฐานเดียวกันสอดคล้องกับการวางโครงสร้าง e-Government ของประเทศ

๑.๓ สภาพแวดล้อมและประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในช่วงการบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี

ปัจจุบันบทบาทของทรัพยากรแร่ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงจากในอดีต จากการผลิตทรัพยากรแร่เพื่อการส่งออกจำหน่ายต่างประเทศมาเป็นผลิตเพื่อป้อนอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยเฉพาะแร่วัตถุดิบในอุตสาหกรรมก่อสร้างและเชื้อเพลิง รวมทั้งแร่ที่ใช้ผลิตปุ๋ย ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนมูลค่าแร่อุตสาหกรรมที่เป็นวัตถุดิบป้อนอุตสาหกรรมภายในประเทศสูงกว่าแร่โลหะที่ผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ การสำรวจทรัพยากรแร่ของประเทศไทยพบแร่ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๖,๗๓๐ ตารางกิโลเมตร (๖๐ ล้านไร่) หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๙ ของพื้นที่ประเทศ ปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศไทยมีประมาณ ๑๙ ล้านล้านตัน ประเมินมูลค่าได้นับหมื่นล้านล้านบาท ปัจจุบันมีเหมืองที่เปิดดำเนินการประมาณ ๕๖๙ แห่ง มีประทานบัตรที่ยังไม่สิ้นอายุประมาณ ๑,๐๓๒ แปลง (ข้อมูล ณ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) พื้นที่ประทานบัตรรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐๑,๔๓๙ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒ ของพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ มีการผลิตแร่ประมาณ ๔๐ ชนิด มูลค่าผลผลิตแร่ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ประมาณ ๖๗,๘๔๐ ล้านบาทต่อปี ผลผลิตแร่ที่สำคัญของไทย ได้แก่ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ถ่านหิน ลิกไนต์ ยิปซัม ตามลำดับ และสามารถสร้างมูลค่าผลผลิตมวลรวมของประเทศจากภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ปิยะหลายแสนล้านบาท

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนา ปรับปรุง และปรับเปลี่ยนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านแร่ครั้งสำคัญ โดยได้มีการนำกิจการระเบิดและย่อยหินตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเข้ามาควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เพื่อให้มีการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำเหมืองและความปลอดภัย ประกอบกับมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำเหมืองใต้ดินโดยเฉพาะ นอกจากนี้ ยังให้องค์กรท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางจัดการทรัพยากรแร่ในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังได้รับรองสิทธิประชาชนและชุมชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ที่อาจมีผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยต้องมีการรับฟังความคิดเห็นก่อน และยังให้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA)

อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาของการบริหารจัดการแร่ของประเทศไทยก็ยังคงขาดนโยบายหรือแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในภาพรวมที่คำนึงความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมในเชิงดุลยภาพ รวมถึงไม่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่เชิงยุทธศาสตร์ เช่น การกำหนดเขตพื้นที่หรือชนิดแร่เพื่อการสงวน อนุรักษ์ หรือเพื่อใช้ประโยชน์ที่ชัดเจน ดังนั้น รัฐบาลปัจจุบันจึงมีนโยบายที่ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการบริหารจัดการแร่ทั้งระบบผ่านกลไกคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติในการเสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการ

บริหารจัดการแร่ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การบริหารจัดการแร่เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

นอกจากนี้ ภายใต้พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากผลการประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีมติกำหนดร่างประเด็นปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมทรัพยากรทางบกที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ไว้ ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) เร่งรัดการจัดทำเขตศักยภาพแร่และเขตเศรษฐกิจแร่ ๒) พัฒนาเครื่องมือควบคุมการบริหารจัดการเหมืองแร่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และ ๓) สร้างกลไกเพื่อเสริมศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

กรอบแนวคิดสำคัญตามหลักการและแนวนโยบายข้างต้นประกอบกับทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวาระการปฏิรูปประเทศ ทั้งหมดนี้ได้นำมาใช้เป็นหลักในการวางกรอบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) โดยกำหนดแนวทางในการพัฒนาและระยะเวลาในการดำเนินการให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ภายใต้แนวคิดในการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่และวางพื้นฐานกรอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ของประเทศให้มีความชัดเจน เพื่อพัฒนาต่อ ยอดไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในที่สุด

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาไว้ดังนี้ คือ “การบริหารจัดการทรัพยากรแร่แบบองค์รวม เพื่อสนับสนุนวัตถุดิบให้เป็นฐานการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศ ยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน ” โดยวางแนวนโยบายการบริหารจัดการแร่ในระยะ ๒๐ ปี ไว้ดังนี้

๑) ประเทศมีความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ฐานทรัพยากรแร่ของประเทศไทยมีความมั่นคงและเพียงพอสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มแร่สำคัญที่เป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุนโครงการสาธารณะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐ และที่ถูกใช้เป็นวัตถุดิบต้นน้ำในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่จำเป็นระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบจากต่างประเทศหรือแหล่งวัตถุดิบทางเลือก เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น

๒) การนำแร่มาใช้ประโยชน์ต้องมีดุลยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ต้องพิจารณาถึงปริมาณการใช้ที่เหมาะสม คำนวณค่ามีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของประเทศ สอดคล้องกับกลไกทางด้านเศรษฐศาสตร์แร่ทั้งด้านสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและมูลค่าแร่ที่เหมาะสมตามช่วงระยะเวลา การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเหมืองแร่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางใหม่ในอนาคต การกำหนดมาตรการทางภาษี ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าแร่และลดการส่งออกแร่ดิบโดยแปรรูปก่อนการส่งออก ทั้งนี้การพัฒนาใช้ประโยชน์ต้องคำนึงถึง

ความจำเป็นในอนาคตเพื่อให้การใช้ทรัพยากรแร่เป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืนที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติประเภทอื่น รวมไปถึงสภาพแวดล้อมโดยรวมอย่างครบถ้วนรอบด้าน มีความสอดคล้องสมดุล เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยต้องพิจารณาถึงผลได้ผลเสีย และผลกระทบสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพประชาชน

๓) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการแร่ตามหลักธรรมาภิบาล

การปฏิรูประบบการบริหารจัดการแร่ที่มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงและพัฒนากลไกในการอนุมัติอนุญาตให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ลดความซ้ำซ้อน มีคุณธรรม นิติธรรม และเป็นไปตามหลักของความคุ้มค่า การปรับปรุงระบบการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม การพัฒนากลไกการป้องกัน กำกับดูแล ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และเยียวยาปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามหลักความรับผิดชอบ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยการเปิดเผยและพัฒนาช่องทางการรับรู้ข้อมูลของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔) การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่

การเสริมสร้างและส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ผ่านการสร้างเครือข่าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและบริหารจัดการแร่ การให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการบริหารจัดการแร่ทั้งทางด้านกิจกรรม งบประมาณ และบุคลากรในภารกิจที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จ และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ในระยะเริ่มต้น ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งเน้นที่การปฏิรูปลไกการบริหารจัดการแร่และวางพื้นฐานกรอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ของประเทศให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ รวมทั้งสร้างกลไกการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ลดการใช้ดุลยพินิจ สร้างความเชื่อมั่นต่อภาคการลงทุนและภาคอุตสาหกรรม ลดและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมเพื่อสร้างฐานการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางและมาตรการเพื่อผลักดันไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ในช่วงระยะ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ของการบริหารจัดการแร่มุ่งเป้าหมายในการสร้างฐานของความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ต่อเนื่องจากการปฏิรูประบบบริหารจัดการแร่ที่ได้มีการเริ่มต้นในระยะช่วง ๕ ปีแรก เพื่อให้ประเทศมีฐานวัตถุดิบด้านแร่ที่มั่นคงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะถัดไป เป็นช่วงที่มีฐานข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการแร่ มีการเข้าถึงทรัพยากรแร่อย่างเป็นธรรม และมีการพัฒนาแร่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) การบริหารจัดการแร่ของประเทศมุ่งเข้าสู่การพัฒนาบนฐานของความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตในภาพรวมเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว การทำเหมืองตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green and Smart Mining) มีความยั่งยืนภายใต้ดุลยภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน เป็นช่วงที่ประเทศมีความมั่นคงด้านแหล่งแร่วัตถุดิบจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นหลัก ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งแร่อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม สร้างความมั่งคั่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ และมีการบริหารจัดการแร่ของประเทศแบบองค์รวม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓.๑ เป้าหมายการพัฒนา

ช่วงระยะ ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสำคัญที่ต้องบรรลุ ได้แก่

๑) ประเทศมีบัญชีทรัพยากรแร่เพื่อเป็นฐานสำหรับการบริหารจัดการ โดยการสำรวจจัดทำฐานข้อมูลธรณีวิทยาแหล่งแร่พื้นที่ทั่วประเทศ พื้นที่ที่มีศักยภาพแร่ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่ที่มีศักยภาพที่สามารถทำเหมืองได้ของประเทศ การประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ การประเมินสถานการณ์และพิจารณาขีดจำกัด รวมทั้งความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการทำเหมืองในภาพรวมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองบนหลักพื้นฐานศักยภาพแร่และการอนุรักษ์การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

๒) การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยมุ่งเน้นแร่เศรษฐกิจเป้าหมายที่สำคัญ อย่างน้อย ๔ ชนิด โดยต้องมีกรอบนโยบายและแนวทางบริหารจัดการแร่ที่มีความเฉพาะและเหมาะสมกับชนิดแร่ นั้น ๆ โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการใช้ประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก รวมถึงการปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเหมืองแร่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางใหม่ในอนาคต

๓) การปรับปรุงและพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์แร่ อาทิเช่น ระบบอนุมัติอนุญาต ระบบจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ระบบกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เป็นต้น

๔) การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยการส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการแร่ให้กับประชาชน รวมทั้งสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน

๓.๒ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาสำคัญ

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ แนวทางและมาตรการในรายละเอียดที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการตอบสนองต่อเป้าหมายที่ต้องการบรรลุอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อที่การดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จะสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติให้เป็นไปเพื่อปฏิรูประบบและวางพื้นฐานการบริหารจัดการแร่และสานต่อการพัฒนาในประเด็นสำคัญของกรอบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ในระยะต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ ด้าน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและครอบคลุมรายละเอียดที่สำคัญ เพื่อส่งต่อผลสัมฤทธิ์ไปสู่เป้าหมายในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้อง สัมพันธ์ และส่งเสริมการปฏิรูปและขับเคลื่อนไปพร้อมกัน โดยประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจำแนกเขตแหล่งแร่

การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการแร่ในอดีตที่ไม่มีความชัดเจน นับเป็นภัยคุกคามและความเสี่ยงต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ โดยเฉพาะการทำเหมืองแร่และการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในอดีต ทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่ไม่คุ้มค่าสูงสุด และสูญเสียทรัพยากรในพื้นที่ที่สมควรอนุรักษ์หรือหวงห้าม เนื่องจากขาดการวางแผนการบริหารจัดการแร่ทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ โดยในปัจจุบันจุดแข็งของการปฏิรูปกฎหมายและการมีคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่อย่างชัดเจน มีการกำหนดพื้นที่แหล่งแร่อุดมสมบูรณ์ และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง พื้นที่แหล่งแร่เศรษฐกิจเพื่อการทำเหมืองที่เหมาะสมกับการพัฒนาใช้ประโยชน์ เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองที่ผ่านการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ตามหลักวิชาการอย่างรอบด้านว่ามีความเหมาะสมและมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพัฒนาแหล่งแร่ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้มีการรักษาและใช้ทรัพยากรแร่อย่างรอบคอบ สอดคล้องตามหลักวิชาการ มีเหตุผล มีความพอประมาณ มีความเหมาะสม มีความถูกต้องและเป็นการใช้ประโยชน์เท่าที่จำเป็นและคุ้มค่าสูงสุด ซึ่งจะทำให้มีความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมไปถึงการสงวนและรักษาไว้เพื่ออนาคตของคนรุ่นต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ในอดีตที่ไม่มีความชัดเจนนับเป็นภัยคุกคามและความเสี่ยงต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ จุดแข็งของการปฏิรูปกฎหมายและการมีคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ทำให้สามารถวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารจัดการแร่ของประเทศได้อย่างเป็นระบบ มีความเหมาะสมและชัดเจน เศรษฐกิจของประเทศได้รับการพัฒนาจากการกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้มีความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่งคั่ง โดยการนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความยั่งยืน ภายใต้ดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก

จุดแข็งของการมีคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ อาศัยความตามอำนาจแห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้สามารถเสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ โดยสามารถพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก และปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่ที่เป็นปัญหาในอดีตที่เป็นจุดอ่อนให้มีประสิทธิภาพขึ้น เช่น การปรับปรุงกระบวนการขออนุญาตให้มีความโปร่งใส ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ และลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอน รวมไปถึงการปรับปรุงระบบการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม การพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และเฝ้าระวังปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการควบคุมการทำเหมืองแร่และผลกระทบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่อย่างรัดกุมและเข้มงวด ผู้ประกอบการจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อภาคการลงทุนและภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของภาครัฐนับเป็นภัยคุกคามและความเสี่ยงต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ จึงต้องใช้โอกาสที่จะมีการปฏิรูปกฎหมายและการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการแร่โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล การร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจในกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรแร่ของประเทศ ผ่านช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านทางสื่อต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น จะทำให้สามารถเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการแร่จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเกิดการยอมรับร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	
วิสัยทัศน์ของประเทศ : ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนา ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	
ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง : ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	
เป้าหมาย : รักษา และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ	
แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	
วิสัยทัศน์ “อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”	
ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม	
วาระการปฏิรูปประเทศ	
ประเด็นปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมทรัพยากรทางบก ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) เร่งรัดการจัดทำเขตศักยภาพแร่และเขตเศรษฐกิจแร่ ๒) พัฒนาเครื่องมือควบคุมการบริหารจัดการเหมืองแร่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ๓) สร้างกลไกเพื่อเสริมศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม	
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	
เป้าหมาย : การบริหารจัดการทรัพยากรแร่แบบองค์รวม เพื่อสนับสนุนวัตถุดิบให้เป็นฐานการพัฒนาประเทศยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน	
๑ ประเทศไทยมีความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ๒ การนำแร่มาใช้ประโยชน์ต้องมีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน ๓ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการแร่ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่	

ภาพแสดงความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ วาระการปฏิรูปประเทศ และแนวนโยบายการบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)



ภาพแสดงจุดเน้นและประเด็นหลักของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ภายใต้การขับเคลื่อนแต่ละช่วงของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ระยะห้าปี ในการไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

ส่วนที่ ๒

การประเมินสภาพแวดล้อม
การบริหารจัดการแร่ของประเทศ

ส่วนที่ ๒

การประเมินสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

ภายใต้พลวัตและการเปลี่ยนแปลงของโลกตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน รวมถึงในอนาคต ที่หลักการเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ เศรษฐกิจโลก การแข่งขันเสรีทางการค้า การพัฒนาและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรม รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ จะส่งผลโดยตรงทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประเทศไทย ซึ่งหากประเทศไทยยังไม่มีปรับตัวและเตรียมความพร้อมรับมือพลวัตของการเปลี่ยนแปลง อาจทำให้สูญเสียโอกาสในการแข่งขัน ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยยังมิได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเป็นผลให้ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายที่สำคัญและขาดบูรณาการ ทั้งในระดับนโยบายและการนำไปสู่การปฏิบัติ ถือเป็นการสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ รวมถึงการบริหารจัดการแร่ยังไม่มีกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ของการบริหารจัดการแร่ของประเทศที่ชัดเจน ดังนั้น จึงต้องมีการปฏิรูประบบให้มีเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวและสามารถขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) รวมถึงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะต่าง ๆ

๑. สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก

๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจโลก

๑.๑.๑ ตลาดเกิดใหม่มีบทบาทสูงขึ้น

แนวโน้มเศรษฐกิจโลกจะมีการเปลี่ยนแปลงฐานของแหล่งวัตถุดิบ ตลาดแรงงานและตลาดที่มีกำลังซื้อทั้งบราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน แอฟริกาใต้ ทั้งนี้ภูมิภาคเอเชียจะเป็นศูนย์กลางพลังอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกที่มีการไหลเข้าของการลงทุนในภาคการผลิตสูง เพื่อส่งออกสู่ตลาดโลกและดึงดูดให้ประเทศมหาอำนาจเดิมเข้ามารวมกลุ่มและขยายบทบาททางเศรษฐกิจในภูมิภาคมากขึ้น ทำให้รูปแบบการค้าในระยะต่อไปมีความเป็นเสรีและแข่งขันอย่างเข้มข้นขึ้น นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางจะก่อให้เกิดกำลังซื้อของโลกเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นโอกาสที่เปิดกว้างขึ้นสำหรับการค้า การลงทุน การบริการ และการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน อย่างไรก็ตามการเปิดเสรียังก่อให้เกิดมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มมากขึ้น อาทิ การออกกฎระเบียบ มาตรฐานสินค้าและบริการ มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมปรับปรุงกฎระเบียบภายในให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม

๑.๑.๒ การเปิดเสรีมากขึ้นของอาเซียนภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๘

การเปิดเสรีทั้งในภาคสินค้าและบริการโดยเฉพาะภาคการเงิน ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญหลายประการ อาทิ การเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตทุนแรงงานอย่างเสรี การลดข้อจำกัดในด้านอุปสงค์ในประเทศ ซึ่งทำให้ภาคการผลิตสามารถขยายตลาดและพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น รวมทั้งการใช้ความได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งและด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางทางด้านการค้า การลงทุน การเงิน การบริการ และการผลิตภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่การแข่งขันของประเทศในภูมิภาคอาเซียนจะสูงขึ้น ทั้งในเรื่องมาตรฐานสินค้าและบริการ สินค้าเกษตรไทยจะแข่งขันยากขึ้นจากการเริ่มลดภาษีสินค้าของประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม การเคลื่อนย้ายเสรีแรงงานทักษะที่เป็นทั้งโอกาสและอุปสรรค และการที่หลายประเทศมีเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในอนาคตที่คล้ายคลึงกันไม่ว่าจะเป็นอินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และไทยทำให้การพัฒนาของแต่ละประเทศต้องคำนึงถึงความสามารถได้เปรียบเฉพาะตัวในการวางตำแหน่งทางยุทธศาสตร์การค้าสินค้าและบริการของตนเองซึ่งไทยต้องผลักดันการลงทุนของไทยไปประเทศอาเซียนมากขึ้น

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มของพัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ในช่วงที่ผ่านมาการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีสื่อสารและเทคโนโลยีชีวภาพทำให้รูปแบบการผลิต การดำเนินธุรกิจ และการใช้ชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มนุษย์สามารถสื่อสารทั้งภาพและเสียงได้อย่างไร้พรมแดน การทำธุรกิจและธุรกรรมบนโครงข่ายดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น ประเทศที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างก้าวกระโดด ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งสร้างสมรรถนะทางเทคโนโลยีขั้นสูง โดยกลุ่มเทคโนโลยีที่ไทยมีศักยภาพพัฒนาได้เอง ได้แก่ การเกษตร การแพทย์ สิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม จะต้องพัฒนาต่อยอดให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นและเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ในระยะต่อไป ในขณะเดียวกันจะต้องลงทุนวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์พื้นฐานที่เป็นฐานของการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งต้องเตรียมพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว โดยในระยะสั้นต้องดึงดูดนักวิจัยจากต่างประเทศ และในระยะยาวต้องพัฒนาคณะและบุคลากรวิจัยโดยเฉพาะวิทยาศาสตร์พื้นฐานในลักษณะสหสาขา เพื่อสั่งสมองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ เช่น ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีอันเนื่องมาจากความแตกต่างด้านรายได้ ด้านความรู้ ด้านทักษะ หรือด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ความเหลื่อมล้ำของแรงงานที่มีทักษะเทคโนโลยีขั้นสูงและแรงงานที่ไม่มีทักษะ ความเหลื่อมล้ำของผู้ประกอบการขนาดใหญ่และขนาดเล็กที่มีความสามารถในการลงทุนเพื่อยกระดับศักยภาพทางเทคโนโลยีแตกต่างกัน

๑.๓ สถานการณ์และแนวโน้มสิ่งแวดล้อมโลก

วาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ค.ศ. ๒๐๓๐ ได้กำหนดทิศทางการรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงและพหุภยันตรายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไทยต้องพร้อมรับภาระในการลดก๊าซเรือนกระจกมากขึ้นภายใต้กระแสการแข่งขันการค้าที่เข้มข้น วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นทิศทางหลักในการพัฒนาของโลกหลัง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย และ ๑๖๙ เป้าประสงค์ จะมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนา

ประเทศไทยในอนาคต โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการเกิดของเสียการปกป้อง และฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้อย่างยั่งยืน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ทำให้ประเทศต้องมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาเพื่อรักษาพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับแนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ซึ่งจะเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะพัฒนาภาคดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในประเทศให้เกิดการบูรณาการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกพร้อมไปกับการพัฒนาภายในประเทศอย่างยั่งยืน

๑.๔ สถานการณ์แร่ของโลก

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา การผลิตแร่โลหะพื้นฐาน (เช่น เหล็ก ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง ดีบุก และทังสแตน เป็นต้น) มีอัตราการเจริญเติบโตสูงมากเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันความต้องการแร่โลหะพื้นฐานได้ลดลงอย่างต่อเนื่องด้วยปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีการรีไซเคิลที่ทันสมัย หรือการค้นพบวัสดุทดแทนที่สำคัญ เช่น พลาสติก และเซรามิก เป็นต้น ซึ่งแร่อุตสาหกรรม (Industrial Mineral) (แร่ในกลุ่มแร่โลหะ รวมถึงหินอุตสาหกรรม ซึ่งมีมูลค่าไม่สูงและไม่คุ้มค่าในเชิงพาณิชย์หากต้องมีการขนส่งในระยะไกล) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งเป็นวัสดุหลักที่สำคัญในการผลิตโดยตรง หรือแม้กระทั่งเป็นฟิลเลอร์ในการผลิตวัสดุทดแทนเหล่านั้น ส่งผลให้ในปัจจุบันแร่อุตสาหกรรมมีความสำคัญอย่างมาก รวมไปถึงแร่ในกลุ่มเชื้อเพลิง เพื่อรองรับความต้องการพลังงานและไฟฟ้าที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การผลิตแร่อุตสาหกรรม และแร่เชื้อเพลิง มีตัวเลขอัตราการเจริญเติบโตมากกว่าแร่ในกลุ่มโลหะพื้นฐานอย่างชัดเจนทั้งในเชิงของปริมาณและมูลค่า แต่อย่างไรก็ตาม แร่โลหะพื้นฐานและแร่ในกลุ่มอื่น ๆ ก็ยังคงมีความจำเป็นเพื่อรองรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ

ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาารูปแบบการผลิตแร่มีความแตกต่างกันหลายรูปแบบ ในยุคล่าอาณานิคมทรัพยากรแร่จะถูกผลิตและนำมาจากประเทศอาณานิคมเพื่อมาพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศเจ้าอาณานิคมเป็นหลัก ภายหลังในช่วงสงครามเย็นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๑๓ ซึ่งมีความตึงเครียดระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ทรัพยากรราคาถูกจะผลิตมาจากแหล่งแร่ของกลุ่มประเทศพันธมิตร ในขณะที่ช่วง พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๕๓ ประเทศพัฒนาแล้วจะเป็นผู้บริโภคทรัพยากรแร่ราคาถูกและอุดมสมบูรณ์จากกลุ่มประเทศที่ด้อยพัฒนา กว่า แต่ในปัจจุบันนั้นสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการใช้รูปแบบการตั้งกำแพงภาษีหรือการกำหนดโควต้าเพื่อรักษาผลประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศตนเอง หรือสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศมากขึ้น มีการส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าแร่และพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องมากกว่าที่จะส่งแร่ดิบออกขายไปยังต่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศจีนกลายเป็นประเทศที่มีการเจริญเติบโตของตลาดทรัพยากรแร่รวดเร็วที่สุดและมีการผลิตแร่ปริมาณมากที่สุดในโลก ในอดีตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ประเทศจีนเป็นผู้นำของโลกในการผลิตแร่เพียง ๑๔ ชนิด จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ประเทศจีนกลายเป็นผู้นำของโลกในการผลิตแร่ถึง ๔๔ ชนิด และเป็นผู้นำอันดับหนึ่งในสามของโลกในการผลิตแร่อีกมากกว่า ๑๒ ชนิด อย่างไรก็ตามความสามารถในการผลิตแร่ภายในประเทศจีนเองก็ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ ประเทศจีนจึงมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดหาแหล่งทรัพยากรเพิ่มเติมจากตลาดสากลเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอีกด้วย ในขณะที่ประเทศผู้นำในการผลิตแร่ประเทศอื่น ๆ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ

ของโลกในการผลิตแร่ ๑๐ ชนิด ประเทศแอฟริกาใต้เป็นผู้นำของโลกในการผลิตแร่ ๕ ชนิด ประเทศรัสเซีย และประเทศชิลีเป็นผู้นำของโลกในการผลิตแร่ ๔ ชนิด ประเทศออสเตรเลีย แคนาดา และตุรกีเป็นผู้นำของโลกในการผลิตแร่ ๒ ชนิด และประเทศบราซิล คองโก ญีปุ่น คาซัคสถาน เม็กซิโก ฟิลิปปินส์ รวันดา และ ซาอุดีอาระเบียเป็นผู้นำของโลกในการผลิตแร่ ๑ ชนิด (British Geological Survey, ๒๐๑๒)

จากข้อมูลรายงาน MINERAL COMMODITY SUMMARIES ๒๐๑๗ ของกรมสำรวจธรณีวิทยา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั่วโลกมีสถิติการผลิตแร่ที่สำคัญ ดังนี้

แร่ทองคำประมาณ ๓,๑๐๐ ตัน โดยผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ ประเทศจีน (๔๕๐ ตัน) ออสเตรเลีย (๒๗๘ ตัน) รัสเซีย (๒๕๒ ตัน) สหรัฐอเมริกา (๒๑๔ ตัน) และแคนาดา (๑๕๓ ตัน)

แร่โพแทชประมาณ ๔๐.๗๐ ล้านตัน (ในรูปของ K_2O) โดยผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ ประเทศแคนาดา (๑๑.๔๐ ล้านตัน) รัสเซีย (๖.๙๙ ล้านตัน) เบลารุส (๖.๔๗ ล้านตัน) จีน (๖.๒๐ ล้านตัน) และเยอรมนี (๓.๑๐ ล้านตัน)

ปูนซีเมนต์ประมาณ ๔,๑๐๐ ล้านตัน โดยผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ ประเทศจีน (๒,๓๕๐ ล้านตัน) อินเดีย (๓๐๐ ล้านตัน) สหรัฐอเมริกา (๘๔.๓๐ ล้านตัน) ตุรกี (๗๑.๔๐ ล้านตัน) และเวียดนาม (๖๗.๔๐ ล้านตัน)

ควอตซ์ (ในรูปของโลหะซิลิกอน) ประมาณ ๗.๖๓ ล้านตัน โดยผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ ประเทศจีน (๕.๐๐ ล้านตัน) รัสเซีย (๐.๗๕ ล้านตัน) สหรัฐอเมริกา (๐.๔๑ ล้านตัน) นอร์เวย์ (๐.๓๘ ล้านตัน) และฝรั่งเศส (๐.๑๒ ล้านตัน)

ธาตุหายากประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ ตัน (ในรูปของ rare-earth oxide) โดยผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ ประเทศจีน (๑๐๕,๐๐๐ ตัน) ออสเตรเลีย (๑๒,๐๐๐ ตัน) สหรัฐอเมริกา (๕,๙๐๐ ตัน) รัสเซีย (๒,๘๐๐ ตัน) และอินเดีย (๑,๗๐๐ ตัน)

๒. สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มอุตสาหกรรมเหมืองแร่ไทย

๒.๑.๑ บัญชีทรัพยากรแร่

ปริมาณทรัพยากรแร่ในประเทศพบมากกว่า ๔๐ ชนิด ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๖,๗๓๐ ตารางกิโลเมตร (๖๐ ล้านไร่) หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๙ ของประเทศ ปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศไทย มีประมาณ ๑๙ ล้านล้านตัน โดยแร่เกลือหินเป็นแร่ที่มีปริมาณมากที่สุดในประเทศ มีประมาณ ๑๘ ล้านล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๘ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ ทั้งนี้ ทรัพยากรแร่ที่มีปริมาณสูงสุด ๕ อันดับแรกของประเทศไทย หากไม่รวมแร่เกลือหิน ได้แก่ อันดับ ๑ คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ มีประมาณ ๖ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๙.๕๔ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ อันดับ ๒ คือ แร่โพแทช มีประมาณ ๔ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๖๘ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ อันดับ ๓ คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มีประมาณ ๓ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๐๓ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ อันดับ ๔ คือ หินดินดาน มีประมาณ ๑ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗.๔๓ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ และอันดับ ๕ คือ หินบะซอลต์ มีประมาณ ๔ หมื่นล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒.๗๒ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ

ทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ เมื่อประเมินมูลค่าทรัพยากรแร่ โดยมิได้ประเมินจากสินแร่ จะมีมูลค่ารวมประมาณ ๔ หมื่นล้านล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าเป็นรายชนิดพบว่า แร่เกลือหินเป็นแร่ที่มีมูลค่ามากที่สุดในประเทศ ประมาณ ๓.๕ หมื่นล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๔ ของมูลค่าทรัพยากรแร่

ทั้งประเทศ ทั้งนี้ ทรัพยากรแร่ที่มีมูลค่าสูงสุด ๕ อันดับแรกของประเทศไทย หากไม่รวมแร่เกลือหิน ได้แก่ อันดับ ๑ คือ แร่โพแทช มีมูลค่าประมาณ ๔.๕ พันล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๙ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ อันดับ ๒ คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ มีมูลค่าประมาณ ๑๕๓ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ อันดับ ๓ คือ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง มีมูลค่าประมาณ ๕๓ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ อันดับ ๔ คือ หินดินดาน มีมูลค่าประมาณ ๒๘ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๐ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ และอันดับ ๕ คือ หินบะซอลต์ มีมูลค่าประมาณ ๘.๔ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๘ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ

๒.๑.๒ การทำเหมืองแร่

จากฐานข้อมูลใบอนุญาตประทานบัตร โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม จนถึงวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐) พบว่าประเทศไทยมีประทานบัตรระบุสถานะประทานบัตร “มีอายุ” รวมกันทั้งสิ้น ๑,๐๒๓ แปลง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยประทานบัตรส่วนใหญ่เป็นการประกอบการหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง จำนวน ๓๘๔ แปลง รองลงมาได้แก่ หินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์ จำนวน ๑๗๒ แปลง ยิปซัม จำนวน ๗๑ แปลง ถ่านหิน จำนวน ๘ แปลง และทองคำ จำนวน ๑๙ แปลง ตามลำดับ ค่าขอต่ออายุประทานบัตร รวมกันทั้งสิ้น จำนวน ๑๓๑ แปลง เป็นค่าขอต่ออายุประทานบัตรหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง จำนวน ๖๘ แปลง รองลงมาได้แก่ แร่อุตสาหกรรมอื่นๆ จำนวน ๓๗ แปลง ยิปซัมจำนวน ๑๒ แปลง หินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์ จำนวน ๘ แปลง และแร่โลหะ จำนวน ๖ แปลง ตามลำดับ และค่าขอประทานบัตร รวมกันทั้งสิ้นมีจำนวน ๑,๙๗๖ แปลง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศเช่นเดียวกัน โดยภาคกลางยื่นคำขอประทานมากที่สุด จำนวน ๘๕๖ แปลง รองลงมาได้แก่ ภาคใต้ จำนวน ๒๙๑ แปลง ภาคเหนือ จำนวน ๔๗๓ แปลง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓๕๖ แปลง ตามลำดับ

ในส่วนของการออกใบอนุญาตสำรวจแร่ประเภทอาชญาบัตรซึ่งออกโดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ พบว่าก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐) ใบอนุญาตอาชญาบัตรต่าง ๆ ที่ยังมีอายุมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๙๖ แปลง จำแนกเป็นอาชญาบัตรพิเศษ จำนวน ๘๙ แปลง และอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ จำนวน ๗ แปลง ทั้งนี้ อาชญาบัตรพิเศษชนิดแร่ที่สำรวจส่วนใหญ่ ได้แก่ ทองแดง จำนวน ๓๕ แปลง รองลงมาได้แก่ โพแทชและเกลือหิน จำนวน ๓๑ แปลง เหล็ก จำนวน ๑๒ แปลง และสังกะสี จำนวน ๔ แปลง ตามลำดับ สำหรับอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๗ แปลง ชนิดแร่ที่สำรวจ ได้แก่ ดินขาว ถ่านหิน ดินเบา เฟลด์สปาร์ และเหล็ก นอกจากนี้ ยังมีอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑ แปลง ชนิดแร่ที่สำรวจ ได้แก่ แบไรต์ สำหรับการย่นค่าขออาชญาบัตรที่ยื่นก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ พบว่ามีคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๗๔๒ แปลง ส่วนใหญ่อยู่ภาคเหนือ จำนวน ๕๐๕ แปลง รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง จำนวน ๑๕๑ แปลง ภาคใต้ จำนวน ๕๔ แปลง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓๒ แปลง ตามลำดับ และคำขออาชญาบัตรพิเศษ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๕๐๐ แปลง ส่วนใหญ่อยู่ภาคเหนือ จำนวน ๒๘๐ แปลง รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง จำนวน ๑๐๖ แปลง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๘๗ แปลง และภาคใต้ จำนวน ๒๗ แปลง ตามลำดับ

พื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรี ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ประกาศก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง) ของกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว แต่ไม่สามารถประกาศได้ทันก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ พบว่ามีแหล่งหินอุตสาหกรรมทั่วประเทศจำนวน ๔๔๐ แหล่ง ครอบคลุมพื้นที่ ๑๘๐,๙๕๐ ไร่ แหล่งหินอยู่ในเขตภาคใต้ ๑๓๗ แปลง ภาคเหนือ ๑๓๘ แปลง ภาคกลาง ๙๖ แปลง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖๙ แปลง

๒.๑.๓ สถานการณ์แร่

ในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙) มูลค่าการผลิตแร่ในประเทศไทย มีแนวโน้มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๙.๔๐ ต่อปี สอดคล้องกับความต้องการใช้แร่สำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ซึ่งแต่ละอุตสาหกรรมมีมูลค่าสูงและมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างมาก เช่น อุตสาหกรรมแก้วและกระจก อุตสาหกรรมเซรามิก อุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้าจากถ่านหินลิกไนต์ อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ อุตสาหกรรมผลิตวัสดุก่อสร้าง และอุตสาหกรรมซีเมนต์ เป็นต้น โดยอันดับหนึ่งคือ หินปูน รองลงมาคือ ถ่านหินลิกไนต์ หินบะซอลต์ ยิปซัม และหินแกรนิต ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยมีการผลิตแร่ ๔๖ ชนิด มีมูลค่าการผลิตประมาณ ๘๙,๓๖๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐.๔๔ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาเป็นสำคัญ แร่ที่มีมูลค่าผลผลิตสูงสุดที่ ๕ อันดับแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ คือ หินปูน ๓๘,๔๖๒ ล้านบาท รองลงมา คือ ถ่านหินลิกไนต์ ๑๖,๗๙๒ ล้านบาท ยิปซัม ๖,๘๗๗ ล้านบาท ทองคำ ๖,๐๔๐ ล้านบาท และเกลือหิน ๒,๗๑๒ ล้านบาท ตามลำดับ มีจำนวนเหมืองเปิดการ ๕๖๙ แห่ง

แร่ที่ผลิตได้ในประเทศเกือบทั้งหมดจะถูกใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ ปัจจุบันพบว่าคนไทยมีปริมาณการใช้แร่ประมาณ ๓.๘ ตัน/คน/ปี หรือประมาณ ๑๐.๕ กิโลกรัม/คน/วัน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ แร่ที่มีปริมาณการใช้สูงที่สุดคือ หินปูน ๑๗๖.๕ ล้านตัน ส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ รองลงมา คือ ถ่านหินลิกไนต์ ๑๖.๙ ล้านตัน ใช้ในการผลิตไฟฟ้า ส่วนหินบะซอลต์และหินแกรนิตมีปริมาณ ๑๒.๙ และ ๘.๔ ล้านตัน ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะสามารถผลิตแร่ได้หลายชนิดแต่ก็มีแร่บางชนิดที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการหรืออาจผลิตได้ไม่ตรงตามความต้องการภายในประเทศ จึงจำเป็นต้องนำเข้าแร่บางชนิดจากต่างประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าแร่ ๖๕ ชนิด รวมมูลค่า ๕๗,๘๗๔ ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ ๖.๖๒ สาเหตุประการหนึ่งของการนำเข้าแร่ที่มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากการที่ภาครัฐและผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าและประโยชน์ของการผลิตแร่เพื่อใช้บริโภคภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลให้แนวโน้มการนำเข้าแร่ลดลง ทั้งนี้ กลุ่มแร่นำเข้าที่สำคัญยังคงเป็นกลุ่มแร่เชื้อเพลิง ได้แก่ ถ่านหินบิทูมินัส มีมูลค่าการนำเข้า ๒๓,๐๖๒ ล้านบาท ถ่านหินชนิดอื่น ๆ มีมูลค่าการนำเข้า ๑๗,๘๑๖ ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ แร่ดีบุก ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มแร่โลหะมีมูลค่าการนำเข้า ๒,๗๓๘ ล้านบาท แร่ไนโอเบียมและวาเนเดียม ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มแร่หายากมีมูลค่าการนำเข้า ๑,๖๕๘ ล้านบาท แร่ทัลก์ มีมูลค่าการนำเข้า ๑,๖๔๗ ล้านบาท และดินขาว มีมูลค่าการนำเข้า ๙๗๒ ล้านบาท เมื่อรวมมูลค่าแร่นำเข้าที่สำคัญทั้ง ๗ ชนิดแล้ว มีมูลค่ารวม ๔๗,๘๙๓ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๘๓ ของมูลค่าการนำเข้าแร่ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่แร่เหล่านี้มีการนำเข้าเนื่องจากมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากแร่ในประเทศ

สถิติการนำเข้าแร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กลุ่มแร่เชื้อเพลิง มีปริมาณการนำเข้าสูงที่สุด ได้แก่ ถ่านหินชนิดอื่น ๑๑.๓๔ ล้านตัน ถ่านหินบิทูมินัส ๑๐.๑๗ ล้านตัน และแอนทราไซต์ ๐.๑๘ ล้านตัน โดยนำเข้าจากอินโดนีเซีย ออสเตรเลีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ส่วนแร่โลหะ ที่มีปริมาณการนำเข้าสูงสุด คือ ทนแร่ ๐.๑๔ ล้านตัน โดยนำเข้าจากกัมพูชา เวียดนาม จีน และอินเดีย

การส่งออกแร่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมูลค่าการส่งออก ๒๐,๑๔๐ ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ ๑๕.๕๑ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาซึ่งมีมูลค่าการส่งออก ๑๗,๔๓๖ ล้านบาท โดยปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โลหะทองคำมีมูลค่าการส่งออกสูงสุด ๖,๐๓๙.๙ ล้านบาท รองลงมาได้แก่ โลหะดีบุกมีมูลค่าการส่งออก ๔,๙๘๙.๒ ล้านบาท และยิปซัมมีมูลค่าการส่งออก ๔,๓๓๕.๗ ล้านบาท ในส่วนของแร่ที่มีปริมาณการส่งออกมากที่สุดคือ ยิปซัม มีปริมาณการส่งออก ๖.๔๖ ล้านตัน ตลาดส่งออกที่สำคัญคือ เวียดนาม อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ รองลงมาได้แก่ โดโลไมต์ ๑.๒๗ ล้านตัน แอนไฮไดรต์ ๑.๓๕ ล้านตัน และเฟลด์สปาร์ ๐.๖๔ ล้านตัน

๒.๑.๔ แนวโน้มความต้องการใช้แร่ในประเทศในระยะต่อไป

นอกจากความต้องการการใช้แร่เพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ จะขยายตัวตามการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ซึ่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจไทยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จะมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา คิดเป็นการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีร้อยละ ๓.๑๒ แล้ว รัฐบาลยังมีนโยบายพัฒนาประเทศโดยการลงทุนในโครงการพัฒนา พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น รถไฟฟ้า รถไฟรางคู่ ทางหลวงพิเศษ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระจายความเจริญและการขยายตัวของชุมชนเมืองตามมา ทำให้ความต้องการใช้แร่ ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมซีเมนต์เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก รวมไปถึงความต้องการใช้ไฟฟ้าที่จะ เพิ่มขึ้นตามความเจริญของพื้นที่ ทำให้ต้องนำเข้ากลุ่มแร่เชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้ามากขึ้นด้วย

ในขณะที่เศรษฐกิจโลกในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่ง IMF ได้คาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้ม ปรับตัวดีขึ้นเช่นเดียวกัน คิดเป็นการขยายตัวเฉลี่ยปีละร้อยละ ๓.๖๔ ทำให้ประเทศคู่ค้าที่เป็นตลาดส่งออก กลับมาขยายตัวได้ ส่งผลให้อุตสาหกรรมส่งออกที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบต้องการวัตถุดิบเพิ่มมากขึ้นเช่น อุตสาหกรรมเซรามิก อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ๔.๐ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ได้กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) จำนวน ๑๐ อุตสาหกรรม ที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพื่ออนาคตอุตสาหกรรมเป้าหมายเหล่านี้หลายอุตสาหกรรมก่อให้เกิดความต้องการใช้แร่ที่เป็นวัตถุดิบ ชนิดใหม่ ๆ หรือวัตถุดิบแร่ที่มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ และอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยมีความต้องการใช้วัตถุดิบแร่โลหะคุณภาพสูงและแร่โลหะหายาก ส่วนอุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้แร่วัตถุดิบที่นำไปใช้ในการผลิตปุ๋ย เช่น แร่โพแทชเพื่อ สนับสนุนภาคเกษตรกรรม

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

จากสถานการณ์และแนวโน้มภายนอกที่กล่าวมาทั้งการเปลี่ยนแปลงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงสถานการณ์การค้าแร่ของโลก สถานการณ์ทรัพยากรแร่ภายในประเทศ และผลการ ประชุมระดมความคิดเห็นที่ได้จากการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม

และประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนในการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ เสนอความเห็น เสนอแนวทาง และข้อวิตกกังวลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาแร่และผลกระทบจากการบริหารจัดการแร่ในอดีตผ่านการประชุมระดมความคิดเห็นที่จัดขึ้นทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคต่าง ๆ รวมมากกว่า ๑๘ ครั้ง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เหล่านี้เป็นฐานกรอบแนวคิดที่สำคัญในการนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดของการบริหารจัดการแร่ของประเทศในระยะต่อไป ทั้งระยะสั้นและระยะยาว การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมทั้งทางด้านบวกและลบ การทบทวนสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ ข้อเสนอแนวทางการแก้ไข และการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อพิจารณาวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสภาพแวดล้อมภายใน และการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๒.๑ จุดแข็งของการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

๑) คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ชัดเจน สามารถกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการแร่ซึ่งเป็นสินทรัพย์ของประเทศโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน

๒) คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติสามารถกำหนดให้การทำเหมืองแร่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและได้มาตรฐาน มีการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ มีการควบคุมการพัฒนาเหมืองแร่ การทำเหมืองแร่ และผลกระทบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่อย่างรัดกุม และเข้มงวด โดยเฉพาะผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๓) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ปรับกระบวนการขอการอนุญาตอาชญาบัตรและประทานบัตร ให้มีขั้นตอนการทำงานของภาครัฐที่ชัดเจน สะดวก และรวดเร็วมากขึ้น ลดบางขั้นตอนที่ไม่จำเป็น

๔) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการให้ความสำคัญกับประเด็นด้านผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน

๒.๒.๒ จุดอ่อนของการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

๑) ฐานข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนบริหารจัดการแร่ของประเทศยังไม่มีคุณสมบัติ เป็นปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงกัน เช่น บัญชีทรัพยากรแร่ พื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่แหล่งแร่ ปริมาณสำรองแร่ คุณภาพแร่ ความต้องการใช้แร่ในปัจจุบันและในอนาคต ราคาแร่ และข้อมูลพื้นฐาน (background) ของพื้นที่ก่อนมีการทำเหมือง เป็นต้น

๒) กระบวนการขออนุญาตอาชญาบัตร ประทานบัตร การขอต่ออายุประทานบัตรและใบครอบครองแร่มีหลายขั้นตอนและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน เช่น กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมป่าไม้ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมศิลปากร สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ประกอบกับนโยบายและข้อกำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกัน ทำให้บางขั้นตอนมีความซับซ้อนและเกิดความล่าช้า เช่น กระบวนการรับฟังความคิดเห็น กระบวนการพิจารณาอนุมัติให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าไม้ เป็นต้น

๓) การบริหารจัดการทรัพยากรแร่ของประเทศไทยมีลักษณะแยกส่วน หน่วยงานหลักที่ดูแลทรัพยากรแร่อยู่ต่างหน่วยงาน เช่น กรมทรัพยากรธรณี มีบทบาทหน้าที่ในการสำรวจและประเมินพื้นที่ศักยภาพแร่ กรมป่าไม้ ดูแลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีบทบาทในการพิจารณารายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

อยู่ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการแร่ รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ อาทิเช่น กรมศิลปากร สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็ปฏิบัติงานตามกรอบภารกิจของตนเอง ทำให้มีความเห็นที่ต่างกันในส่วนมุมมองของการพัฒนาและการอนุรักษ์

๔) ทรัพยากรแร่ยังไม่ได้ถูกกระจายหรือจัดสรรให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเท่าเทียมและเป็นธรรม ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากความไม่เสมอภาคในสิทธิและอำนาจการจัดการทรัพยากร ซึ่งทำให้ชุมชนท้องถิ่นและประชาชนเห็นว่า การจัดสรรผลประโยชน์จากการทำเหมืองหรือการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ให้กับท้องถิ่นยังไม่เป็นธรรม

๕) ภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชนท้องถิ่นเนื่องจากส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต สุขภาพ และวิถีชีวิตของประชาชน โดยในช่วงที่ผ่านมากรณีผลกระทบด้านสุขภาพจากการทำเหมืองแร่รุนแรงเกิดขึ้นหลายกรณี ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้ง ก่อให้เกิดข้อพิพาทในระดับพื้นที่ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน และหลายกรณีนำไปสู่การใช้ความรุนแรง ซึ่งมีแนวโน้มจะเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น

๖) ผู้ประกอบการไม่ดำเนินการตามมาตรการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งหน่วยงานของรัฐยังขาดกลไกการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง และการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยจากภาครัฐในการนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรแร่ การแปรรูปวัตถุดิบและการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ เพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่อย่างคุ้มค่า ยังมีน้อย

๘) ไม่มีอุตสาหกรรมรองรับหรืออุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ อย่างครบวงจร เช่น แร่ที่ผลิตได้ หรือแร่พลอยจากการทำเหมืองไม่มีตลาดรองรับ เช่น ประเทศไทยมีแหล่งแร่ควอตซ์คุณภาพสูงสามารถใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น การถลุงโลหะซิลิกอน การผลิตซิลิกอนคาร์ไบด์ รวมไปถึงอุตสาหกรรมผลิตเซลล์แสงอาทิตย์ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านตลาด ทำให้นำแร่ไปใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสมกับคุณภาพแร่

๙) ขาดการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับแหล่งศักยภาพแร่ แหล่งแร่พื้นที่ประทานบัตร พื้นที่อาชญาบัตรพิเศษ รวมทั้งองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำเหมือง ปัญหาผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูหลังจากปิดเหมือง

๒.๒.๓ ปัจจัยสนับสนุนและโอกาสในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงการขนาดใหญ่ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจำเป็นต้องใช้แร่เป็นจำนวนมาก

๒) ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดร่างประเด็นปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ไว้ ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) เร่งรัดการจัดทำเขตศักยภาพแร่และเขตเศรษฐกิจแร่ ๒) พัฒนา

เครื่องมือควบคุมการบริหารจัดการเหมืองแร่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และ ๓) สร้างกลไกเพื่อเสริมศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๓) ระเบียบและกฎหมายในปัจจุบัน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล การร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจในกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ และยังช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับผู้ประกอบการทำเหมืองแร่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การตัดสินใจซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

๔) ปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับทรัพยากรแร่อย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและเข้าถึงประชาชนมากขึ้น เช่น การเกิดแร่ ชนิดของแร่ ประโยชน์ของแร่แต่ละชนิด กระบวนการนำแร่ขึ้นมาใช้ การพัฒนาแหล่งแร่ การทำเหมืองแร่ ผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรแร่ ผลประโยชน์ที่ประชาชนควรจะได้รับ และแนวทางการป้องกันผลกระทบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน

๕) ปัจจุบันแร่ที่ผลิตได้ในประเทศ ส่วนใหญ่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ เช่น การผลิตกระแสไฟฟ้า ก่อสร้าง ปูนซีเมนต์ เซรามิก แก้ว กระจก เป็นต้น จึงถือได้ว่าแร่เป็นวัตถุดิบที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ ส่งผลให้อุตสาหกรรมไทยเจริญเติบโต

๖) ประชาคมอาเซียนบางประเทศ เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม มีทรัพยากรธรณีมากเพียงพอที่จะเป็นแหล่งวัตถุดิบ ให้นำมาใช้ในการประเทศกรณีที่ประเทศมีวัตถุดิบไม่เพียงพอ

๒.๒.๔ ปัจจัยคุกคามและข้อจำกัดในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

๑) พื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง พื้นที่แหล่งแร่ และเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองซ้อนทับอยู่กับพื้นที่ป่าและพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญ ควรค่าแก่การอนุรักษ์รักษาไว้เป็นแหล่งฐานทรัพยากรและการให้บริการเชิงนิเวศที่ไม่อาจประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ในขณะที่สถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบันตกอยู่ในภาวะถูกคุกคาม และในเชิงนโยบาย มีเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่ป่ามากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการซ้อนทับกับพื้นที่เกษตรกรรมและเขตชุมชน ซึ่งทำให้การทำเหมืองแร่มีต้นทุนสูงขึ้นทางเศรษฐกิจรวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการสูญเสียต้นทุนทางสังคมและสุขภาพของประชาชน ส่งผลให้ออกาสการพัฒนาแหล่งแร่ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปได้ยาก

๒) ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของภาครัฐ และวิตกกังวลกับปัญหาด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย วิธีการดำรงชีวิตที่อาจเปลี่ยนแปลงไป โดยเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลางยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากภาครัฐไม่เป็นตัวกลางสำคัญในการประสาน ชี้แจง และเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้รับความรู้และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำเหมืองอย่างเพียงพอ รวมทั้งกระบวนการทำประชาพิจารณ์ และกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินการทำเหมืองและมาตรการในการป้องกันผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการเหมืองแร่ ยังคงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๓) ขาดการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแร่ที่จะทำได้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดความชัดเจนของนโยบายบริหารจัดการแร่ที่จะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่อย่างสูงสุด จึงก่อให้เกิดผลกระทบหลายประการ ดังนี้

- ขาดความชัดเจนในการกำหนดพื้นที่พัฒนาแหล่งแร่ พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่สงวนหวงห้ามโดยพิจารณาจากปริมาณสำรองแร่ อุปสงค์ อุปทาน ราคา เทคโนโลยีและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ผู้ประกอบการอาจเสียประโยชน์ในการลงทุนและไม่สามารถวางแผนการลงทุนในอนาคตได้ ส่งผลให้การเตรียมความพร้อมด้านวัตถุดิบสำหรับภาคอุตสาหกรรมการผลิตไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ต้องนำเข้าทรัพยากรแร่บางชนิดจากต่างประเทศในราคาแพงทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีศักยภาพแร่ชนิดนั้น จนสูญเสียความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมการผลิต
- การพัฒนาทรัพยากรแร่บางชนิดในปัจจุบันมากเกินความจำเป็น เนื่องจากทรัพยากรแร่เป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป การพัฒนาทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ในปัจจุบันจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ในอนาคตด้วย หากอัตราการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันสูงเกินไปอาจทำให้ทรัพยากรแร่ที่ผลิตได้มีมูลค่าต่ำเมื่อเทียบกับการอนุรักษ์เพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคตจะให้มูลค่าที่สูงกว่าได้ ในทางกลับกันหากอนุรักษ์เพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคตมากเกินไปอาจทำให้สูญเสียประโยชน์ที่ควรจะได้ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันหากไม่สามารถพัฒนามาใช้ประโยชน์ได้ก็จะเกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมด้วยเช่นกัน

๔) การทำเหมืองมีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการทำเหมืองแร่ต้องมีการเปิดหน้าดิน ทำให้เกิดการชะล้างพังทลาย การทำเหมืองแร่จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรอื่น ๆ ทำให้มีการร้องเรียน เช่น เสียงดังจากการระเบิดและการทำงานของเครื่องจักร แรงสะเทือนจากรถบรรทุกทำให้ถนนชำรุดเสียหาย ฝุ่นละออง ฟุ้งกระจายเกิดมลพิษในอากาศ การแพร่กระจายสารพิษในแหล่งน้ำและอากาศ เกิดมลพิษและอันตรายจากสินแร่และสารเคมีที่ใช้ในการทำเหมือง และการสูญเสียทัศนียภาพสภาพพื้นที่ดินเป็นภูเขาหัวโล้น เป็นต้น ทำให้ถูกต่อต้านจากชุมชนและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) มากขึ้น

๒.๒.๕ การประเมินสถานการณ์เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแร่ของประเทศที่ผ่านมาพบว่ามีจุดอ่อนมากกว่าจุดแข็ง และอุปสรรคมากกว่าโอกาส ต้องทำการปรับปรุงสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแร่ของประเทศ โดยกำหนดทางเลือกของแนวทางการดำเนินการดังนี้

๑) เสริมจุดแข็งของการบริหารจัดการแร่ของประเทศในส่วนของการมีคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติที่มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ชัดเจน สามารถบริหารจัดการแร่ของชาติให้สำเร็จตามเป้าหมาย และสามารถกำหนดให้การทำเหมืองแร่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและได้มาตรฐาน มีการกำกับ ดูแล ติดตาม และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ มีการควบคุมการพัฒนาแหล่งแร่การทำเหมืองแร่ และผลกระทบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่อย่างรัดกุมและเข้มงวด โดยเฉพาะผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๒) ลดจุดอ่อนของการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ดังนี้

- เร่งพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับข้อมูลด้านทรัพยากรแร่และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นสำหรับการบริหารจัดการแร่ให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ
- ปรับปรุงกระบวนการขออนุญาตอาชญาบัตร ประทานบัตร การขอต่ออายุประทานบัตร และใบครอบครองแร่ ซึ่งที่ผ่านมามีหลายขั้นตอนและเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน เช่น กรมทรัพยากรธรณี กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมป่าไม้ กรมศิลปากร เป็นต้น ประกอบกับนโยบายและข้อกำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกัน ทำให้บางขั้นตอนมีความซ้ำซ้อนและเกิดความ

ล่าช้า เช่น กระบวนการพิจารณาอนุมัติให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าไม้ กระบวนการรับฟังความคิดเห็น กระบวนการทำประชาพิจารณ์ เป็นต้น

- เชื่อมโยงและส่งเสริมการบูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้านทรัพยากรแร่และการปฏิบัติร่วมกันของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- เร่งดำเนินการเพิ่มเติมปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพในการทำหน้าที่เฝ้าระวัง ควบคุม และระงับยับยั้งการทำเหมืองที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างทันท่วงที เพื่อควบคุมดูแลการทำเหมืองให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและเป็นที่ยั่งยืนทางออกให้กลุ่มผู้มีความวิตกกังวลหากเกิดผลกระทบขึ้น

๓) ใช้โอกาสในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

- การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นโอกาสให้กิจการเหมืองแร่สามารถส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประเทศเศรษฐกิจ การนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ จะมีส่วนช่วยสนับสนุนและเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ภาคเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

- การปฏิรูปกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล การร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจในกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรแร่ของประเทศ ซึ่งจะทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และยังสามารถลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่กับผู้ประกอบการทำเหมืองแร่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การตัดสินใจซึ่งเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

- การใช้โอกาสของการมีช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องผ่านทางสื่อต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น

๔) ลดปัจจัยคุกคามและความเสี่ยงต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

ดังนี้

- กำหนดนโยบายเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาประเทศในการนำทรัพยากรแร่ให้มีความชัดเจน โดยต้องมีการวางแผนในเชิงชนิดแร่และเชิงพื้นที่ และช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการที่จะนำทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด การกำหนดและการจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่ เช่น การกำหนดเขตพื้นที่หรือชนิดแร่เพื่อการสงวน อนุรักษ์ หรือเพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่สำหรับการเกษตรกรรม พื้นที่ที่สมควรอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่ป่าที่ไม่ควรอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ พื้นที่สำหรับการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น

- ระบบการบริหารจัดการแร่และการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการทำเหมืองของภาครัฐต้องมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบคลายความวิตกกังวล และมีความเชื่อใจในการดำเนินงานของภาครัฐ

- ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำเหมืองในกระบวนการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และไว้วางใจการดำเนินงานของภาครัฐและผู้ประกอบการ

การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแร่ของประเทศสามารถนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ได้ ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ (๑) การจำแนกเขตแหล่งแร่ (๒) การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (๓) การพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก และ (๔) การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

การประเมินสภาพแวดล้อมการบริหารจัดการแห่งประเทศไทย



ส่วนที่ ๓

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๓

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นแผนบริหารจัดการแร่ที่ต้องจัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ (คนร.) จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแร่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการจัดทำต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบเป็นระยะ เว้นแต่ข้อมูลของแร่ประเภทที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และให้มีการจัดทำและปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ทุกห้าปี และให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่แล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ โดยพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองต้องไม่ใช่พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เขตโบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เขตพื้นที่ที่มีกฎหมายห้ามการเข้าใช้ประโยชน์โดยเด็ดขาด พื้นที่เขตปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติ หรือพื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซึม

๑. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และวาระการปฏิรูปประเทศ เป็นต้น ดังนั้น ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) จึงได้วางกรอบทิศทางการบริหารจัดการแร่ของประเทศภายใต้หลักการประเทศไทยพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดวัตถุประสงค์และแนวนโยบายการบริหารจัดการแร่ ดังนี้

๑.๑ วัตถุประสงค์

๑) ในช่วงระยะเริ่มต้น ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งเน้นที่การปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่และวางพื้นฐานกรอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ของประเทศให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ รวมทั้งสร้างกลไกการปฏิบัติและการขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ลดการใช้ดุลยพินิจ สร้างความเชื่อมั่นต่อภาคธุรกิจ ภาคการลงทุน และภาคอุตสาหกรรม ลดและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคมเพื่อสร้างฐานการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามปรัชญาของหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางและมาตรการเพื่อผลักดัน ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม

๒) ในช่วงระยะ ๖ - ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ของการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ภายหลังจากได้มีการปฏิรูปในช่วงเปลี่ยนผ่านจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่เป็นกฎหมายใช้บังคับ ในช่วงระยะนี้มุ่งเป้าประสงค์ไปที่การสร้าง ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อเนื่องจากการปฏิรูประบบการบริหารจัดการแร่ การพัฒนาเศรษฐกิจจากนวัตกรรมและการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเหมืองแร่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางใหม่ในอนาคต เพื่อให้ประเทศมีฐานวัตถุดิบที่มั่นคงและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนในระยะถัดไป เป็นช่วงที่มีฐานข้อมูล องค์ความรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการแร่ มีการเข้าถึงทรัพยากรแร่อย่างเป็นธรรม และการพัฒนาแร่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Smart and Green Mining)

๓) ในช่วงระยะ ๑๑ - ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๙) การบริหารจัดการแร่ของประเทศได้วางกรอบทิศทางการพัฒนาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔ ต่อยอดจากการดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ จากการสร้างฐานของความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะแรกก้าวสู่เป้าหมายของความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ของภาคอุตสาหกรรมการผลิตในภาพรวมของประเทศเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนภายใต้ดุลยภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน เป็นช่วงเวลาที่มีฐานด้านแหล่งแร่วัตถุดิบจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาพรวมภายในประเทศ และประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งแร่อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และในช่วงท้ายของยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปีสุดท้าย (พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙) การบริหารจัดการแร่ต้องเป็นฐานของความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อย่างแท้จริง มีการบริหารจัดการแร่ของประเทศแบบองค์รวม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่าง ภายใต้ดุลยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน

๑.๒ แนวนโยบายการบริหารจัดการแร่

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ได้กำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ประกอบด้วย

๑) ประเทศมีความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และวัตถุดิบเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยฐานทรัพยากรแร่ของประเทศไทยมีความมั่นคงและเพียงพอสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มแร่สำคัญที่เป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุนโครงการสาธารณะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐ และที่ถูกใช้เป็นวัตถุดิบต้นน้ำ

ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่คำนวณระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบจากต่างประเทศหรือแหล่งวัตถุดิบทางเลือกเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น

๒) การนำแร่มาใช้ประโยชน์ต้องมีคุณภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ต้องพิจารณาถึงปริมาณการใช้ที่เหมาะสม คำนวณมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของประเทศ สอดคล้องกับกลไกทางด้านเศรษฐศาสตร์แร่ทั้งด้านสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและมูลค่าแร่ที่เหมาะสมตามช่วงระยะเวลา การพัฒนาเศรษฐกิจจากนวัตกรรมและการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมเหมืองแร่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางใหม่ในอนาคต การกำหนดมาตรการทางภาษี ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าแร่และลดการส่งออกแร่ดิบโดยแปรรูปก่อนการส่งออก ทั้งนี้การพัฒนาใช้ประโยชน์ต้องคำนึงถึงความจำเป็นในอนาคตเพื่อให้การใช้ทรัพยากรแร่เป็นไปอย่างสมดุล และยั่งยืนที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติประเภทอื่น รวมไปถึงสภาพแวดล้อมโดยรวมอย่างครบถ้วนรอบด้าน มีความสอดคล้องสมดุล เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยต้องพิจารณาถึงผลได้ผลเสีย และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพประชาชน

๓) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการแร่ตามหลักธรรมาภิบาล โดยการปฏิรูประบบการบริหารจัดการแร่ที่มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงและพัฒนากลไกในการอนุมัติอนุญาตให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และลดความซ้ำซ้อน การปรับปรุงระบบการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม การพัฒนากลไกการป้องกัน กำกับดูแล ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และเยียวยาปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยการเปิดเผยและพัฒนาช่องทางการรับรู้ข้อมูลของทุกภาคส่วน

๔) การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ โดยเสริมสร้างและส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ผ่านการสร้างเครือข่าย การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและบริหารจัดการแร่ การให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทั้งทางด้านกิจกรรม งบประมาณ และบุคลากรในภารกิจที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จ และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

๒. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ทั้งนี้ ในระยะเริ่มต้น ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ได้วางกรอบทิศทางของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ที่มุ่งเน้นการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่ วางพื้นฐานกรอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ของประเทศให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ รวมทั้งสร้างกลไกการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ลดการใช้ดุลยพินิจ สร้างความเชื่อมั่นต่อภาคการลงทุนและภาคอุตสาหกรรม ลดและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม เพื่อสร้างฐานการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางและมาตรการ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการแร่ และวางพื้นฐานกรอบนโยบายการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศให้มีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ ภายใต้ดุลยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน

๒) เพื่อสร้างกลไกการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ลดการใช้ดุลยพินิจ สร้างความเชื่อมั่นต่อภาคการลงทุนและภาคอุตสาหกรรม ลดและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม

๓) เพื่อให้มีฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ องค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการแร่ สร้างความร่วมมือและเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ ส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคงด้านแหล่งแร่ที่เป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นหลัก

๔) เพื่อให้มีกลไกในการป้องกัน กำกับดูแล และเยียวยาปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน อันเนื่องมาจากการพัฒนาทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ประโยชน์โดยมีส่วนร่วมของชุมชน และการทำเหมืองแร่ตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green and Smart Mining)

๒.๒ เป้าหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้กำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ประกอบด้วย

๑) มีบัญชีทรัพยากรแร่เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศ โดยการสำรวจจัดทำฐานข้อมูลธรณีวิทยาแหล่งแร่ พื้นที่ศักยภาพแร่ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ และพื้นที่ศักยภาพแร่ที่สามารถทำเหมืองได้ของประเทศ

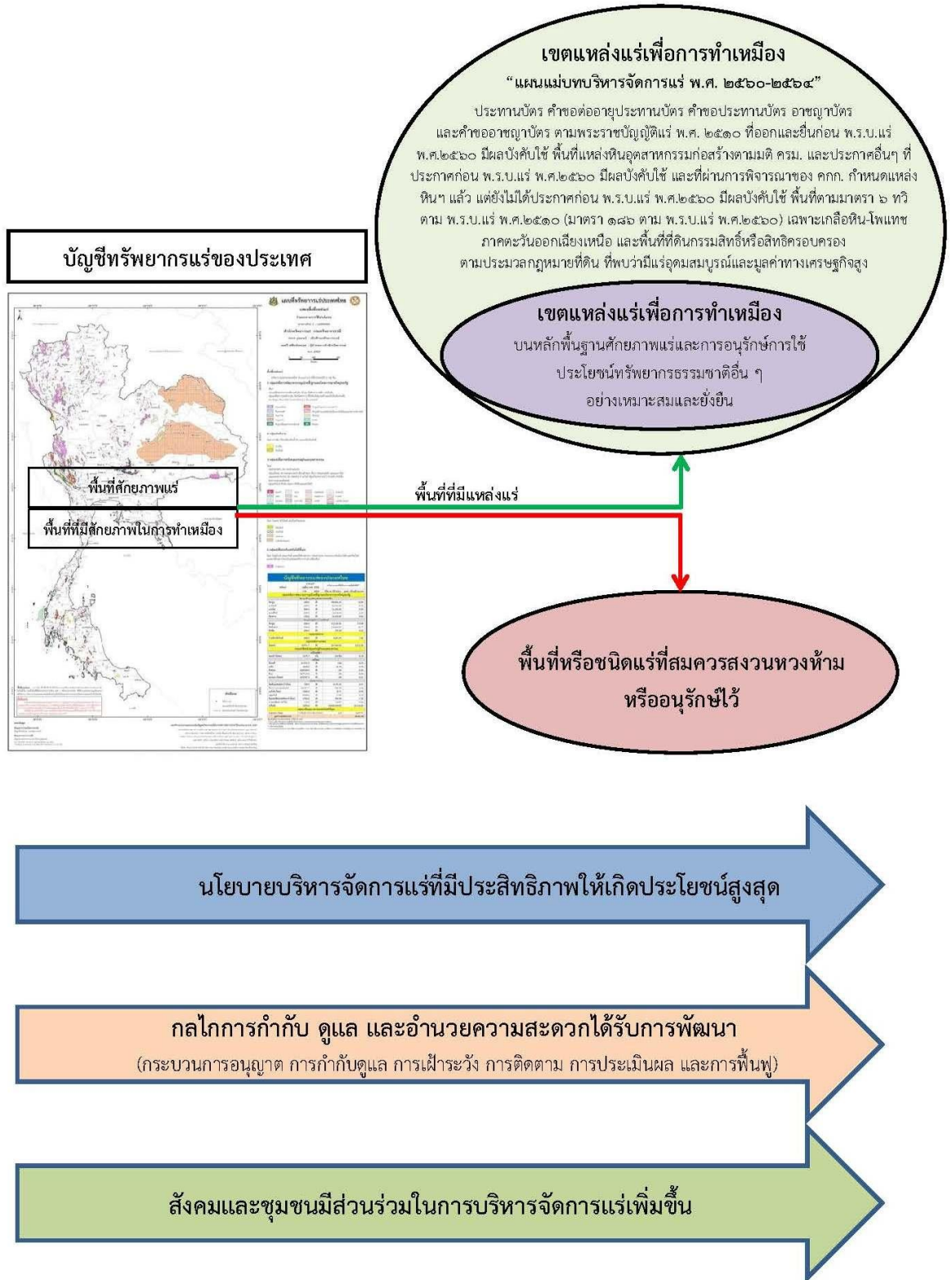
๒) มีการจำแนกเขตพื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้าม อนุรักษ์ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์เพื่อนำมาประกอบการพิจารณากำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ตามหลักการที่บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมายรวมถึงตามหลักวิชาการ

๓) การประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ศักยภาพแร่ การประเมินสถานการณ์และพิจารณาขีดจำกัด รวมทั้งความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการทำเหมืองในภาพรวมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

๔) แร่เศรษฐกิจเป้าหมายที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วย หินอุตสาหกรรม (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ และเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) แร่โพแทช แร่ควอตซ์ และแร่ทองคำ รวมถึงการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมต้องมีทิศทางและแผนการบริหารจัดการแร่รายชนิดที่เหมาะสมกับความจำเป็นและความต้องการใช้ประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งต้องมีความเชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติประเภทอื่น โดยให้ความสำคัญกับการปกป้อง พื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่อย่างยั่งยืน โดยการกำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการของการบริหารจัดการแร่รายชนิด เพื่อความเหมาะสม สร้างความสมดุล เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน

๕) กลไกและระบบการบริหารจัดการแร่ด้านต่าง ๆ ได้รับการพัฒนา ปรับปรุง และเสริมกลไกการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบอนุญาต ระบบจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ระบบกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล รวมถึงการเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียภาคีเครือข่าย และภาคส่วนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ และอยู่ในกรอบกติกาของสังคม

เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔



ส่วนที่ ๔

แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๔

แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจำแนกเขตแหล่งแร่

การจำแนกเขตแหล่งแร่ เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นที่ศักยภาพแร่เดิม การสำรวจเพิ่มเติม ประเมินศักยภาพทรัพยากรแร่ เพื่อกำหนดพื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรือนุรักษ์ไว้ พื้นที่ที่มี แหล่งแร่อุดมสมบูรณ์ มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง มีเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำเหมืองอย่างเหมาะสม และมี มาตรการป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ที่กำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่ เพื่อการทำเหมือง ทั้งนี้เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองต้องไม่ใช่พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมาย ว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เขตโบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ ์ แห่งชาติเขตพื้นที่ที่มีกฎหมายห้ามการเข้าใช้ประโยชน์โดยเด็ดขาด พื้นที่เขตปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติ หรือพื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซึม การจำแนกเขตแหล่งแร่ต้องอยู่บนหลักพื้นฐานศักยภาพแร่และ การอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสม และยั่งยืน เพื่อเป็นต้นทุน ทรัพยากรธรรมชาติสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบายและ แนวทางวางแผนการพัฒนาทรัพยากรแร่ของประเทศในภาพรวมหรือการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ รายชนิดแร่ได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๑.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้มีฐานข้อมูลและบัญชีทรัพยากรแร่เชิงพื้นที่หรือชนิดแร่ ที่ได้รับประเมินและ จำแนกศักยภาพทรัพยากรแร่ตามมาตรฐานสากล
- ๒) เพื่อให้ได้ข้อมูลธรณีวิทยา ธรณีวิทยาแหล่งแร่ และพื้นที่ศักยภาพแร่เพิ่มเติม ทั่วประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่
- ๓) เพื่อให้มีการจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพแร่ในการทำเหมือง โดยการศึกษาและประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ การประเมินสถานการณ์และ พิจารณาขีดจำกัด รวมทั้งความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์พื้นที่ การจำแนกพื้นที่ที่ศักยภาพแร่ใน การทำเหมืองออกเป็นพื้นที่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรือนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และ มูลค่าทางเศรษฐกิจสูงเพื่อกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง
- ๔) เพื่อให้การทำเหมืองสอดคล้องกับการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ภายใต้ ดุลยภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน ทั้งเชิงพื้นที่หรือชนิดแร่ สำหรับเป็น วัตถุประสงค์รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวมอย่างเป็นระบบ

๔.๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ๑ : ประเทศมีแผนที่ศักยภาพแร่ แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตศักยภาพแร่ และ บัญชีทรัพยากรแร่ เพื่อการบริหารจัดการและเป็นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ : จำนวนพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมายทั่วประเทศที่ได้ทำการสำรวจและจัดทำเป็นบัญชีทรัพยากรแร่ที่มีมาตรฐาน (เพิ่มขึ้น)

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ : จำนวนแผนที่แสดงพื้นที่ศักยภาพแร่แต่ละชนิดที่ได้มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (เพิ่มขึ้น)

เป้าหมาย ๒ : ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ให้มีการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการประกอบการเหมืองแร่ไม่เกิดการหยุดชะงักและต้องได้รับการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเหมาะสม ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวชี้วัด ๒.๑ : เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองในวาระเริ่มแรกได้รับการกำหนดให้สอดคล้องกับสถานภาพข้อเท็จจริงภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

เป้าหมาย ๓ : ประเทศมีเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองบนหลักพื้นฐานศักยภาพแร่และการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสม และยั่งยืน

ตัวชี้วัด ๓.๑ : แผนที่ศักยภาพแร่ที่มีการจำแนกเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง

ตัวชี้วัด ๓.๒ : แผนที่พื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองที่มีการจำแนกเป็นเขตสงวนหวงห้ามเขตอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ และเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๔.๑.๓ แนวทางและมาตรการ

๑) เร่งรัดจัดทำบัญชีทรัพยากรแร่และจำแนกพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมายทั้งเชิงพื้นที่หรือชนิดแร่ให้มีมาตรฐานทั่วประเทศ

๑.๑ เร่งรัดจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรแร่และบูรณาการข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

- จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการแร่แห่งชาติ และสร้างระบบหรือกลไกเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่

- จัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพยากรแร่ ฐานข้อมูลพื้นที่สำหรับดำเนินการสำรวจการทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่

๑.๒ เร่งรัดสำรวจธรณีวิทยา ธรณีวิทยาแหล่งแร่ และ/หรือธรณีสัณฐานทั่วประเทศเพื่อให้ได้พื้นที่ศักยภาพแร่เพิ่มเติม

- ดำเนินการสำรวจโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยครอบคลุมทั่วประเทศ เช่น การสำรวจธรณีสัณฐานทางอากาศ

- ดำเนินการสำรวจติดตามผลภาคพื้นดินเพื่อให้ได้พื้นที่ศักยภาพแร่ โดยการสำรวจธรณีวิทยาแหล่งแร่ขั้นไพศาล กิ่งรายละเอียด รายละเอียด และการเจาะสำรวจในพื้นที่ที่มีความผิดปกติจากข้อมูลธรณีสัณฐานทางอากาศ

- ดำเนินการจัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ศักยภาพแร่แต่ละชนิดให้มีข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และทันสมัย

๑.๓ เร่งรัดประเมินปริมาณแร่สำรอง แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่และจำแนกทรัพยากรแร่ตามระบบสากลในพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมาย เพื่อกำหนดพื้นที่หรือชนิดแร่ที่มี

ศักยภาพในการทำเหมืองเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะถัดไป

- เร่งรัดสำรวจทรัพยากรแร่ นโยบายที่สำคัญในพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมาย ได้แก่ หินอุตสาหกรรม โพลแทล ทองคำ และควอตซ์ ทั่วประเทศ พร้อมทั้งจำแนกปริมาณทรัพยากรแร่และปริมาณแร่สำรองเบื้องต้น

- เร่งรัดสำรวจทรัพยากรแร่ในพื้นที่ศักยภาพแร่ทั่วประเทศ พร้อมทั้งจำแนกปริมาณทรัพยากรแร่ (minerals resources)

- รวบรวมข้อมูลปริมาณทรัพยากรแร่ (minerals resources) และปริมาณแร่สำรอง (minerals reserve) ทุกชนิดแร่ในพื้นที่อาชญาบัตรและประทานบัตร

- เร่งรัดการจัดทำข้อมูลและแผนที่พื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองของประเทศ

- ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีทรัพยากรแร่ของประเทศและการกำหนดพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมาย

๑.๔ เร่งรัดทำการศึกษาและประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ การประเมินสถานการณ์และพิจารณาขีดจำกัด และความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์พื้นที่ เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาทำการจำแนกพื้นที่ที่มีศักยภาพแร่ในการทำเหมืองของประเทศ

๒) ภายใต้แผนแม่บทบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ กำหนดให้พื้นที่ที่ปรากฏว่ามีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง ตามข้อ ๒.๑ – ๒.๕ ดังต่อไปนี้ เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ทั้งนี้ ในการอนุญาตประทานบัตรทำเหมืองแร่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้เป็นไปตามบทบัญญัติภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน

๒.๑ พื้นที่ตามประทานบัตร คำขอต่ออายุประทานบัตร และคำขอประทานบัตรที่ได้ออกให้หรือได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้

๒.๒ พื้นที่ตามอาชญาบัตรและคำขออาชญาบัตรที่ได้ออกให้หรือได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ เฉพาะพื้นที่ที่ผลการสำรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

๒.๓ พื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ประกาศก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง) ของกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว แต่ไม่สามารถประกาศได้ทันก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้

๒.๔ พื้นที่ประกาศกำหนดพื้นที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ เฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีแร่โพลแทลและเกลือหินเป็นชนิดแร่เป้าหมายของการประกาศ ที่มีผลสำรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

๒.๕ พื้นที่ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือกรณีการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง หรือกรณีการทำเหมืองประเภทอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติกำหนด

๓) กรณีพื้นที่อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่และอาชญาบัตรพิเศษที่ได้ยื่นและได้รับอนุญาต หลังพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ หากผลสำรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์ และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง หรือกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือกรณีเพื่อความมั่นคงของประเทศ หรือกรณีตามนโยบายรัฐบาลที่ต้องนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ หากแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มิได้กำหนดเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองไว้ ให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติพิจารณาตามระเบียบ วิธีการ ขั้นตอน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔) กำหนดให้เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง กรณีการทำเหมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอย่างรุนแรง จำเป็นต้องประกาศกำหนดให้การอนุญาตและการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการออกประทานบัตรให้ทำเหมืองในพื้นที่หรือชนิดแร่ใด ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดให้มีการจัดทำแนวพื้นที่กันชนการทำเหมืองและจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น วิธีการ เทคโนโลยี ลักษณะทางธรณีวิทยา และวิศวกรรมเหมืองแร่ เป็นต้น

๕) เร่งรัดการจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองสำหรับประกอบการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะถัดไป โดยการจัดทำเป็นแผนที่ตามหลักการของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้ข้อมูลฐานจากบัญชีทรัพยากรแร่ที่ประเมินและประมวลผลทั้งจากข้อมูลผลการสำรวจของภาครัฐและผลการสำรวจในพื้นที่อาชญาบัตรของภาคเอกชน

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. ประเทศมีแผนที่ศักยภาพแร่ แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตศักยภาพแร่ และบัญชีทรัพยากรแร่ เพื่อการบริหารจัดการและเป็นฐานสำหรับการพัฒนาประเทศ	๑. เร่งรัดจัดทำบัญชีทรัพยากรแร่และจำแนกพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมายทั้งเชิงพื้นที่หรือชนิดแร่ให้มีมาตรฐานทั่วประเทศ - เร่งรัดจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรแร่และบูรณาการข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง - เร่งรัดสำรวจธรณีวิทยา ธรณีวิทยาแหล่งแร่ และ/หรือธรณีฟิสิกส์ทั่วประเทศเพื่อให้ได้พื้นที่ศักยภาพแร่เพิ่มเติม - เร่งรัดประเมินปริมาณแร่สำรอง แหล่งแร่สำรอง และจำแนกทรัพยากรแร่ตามระบบสากลในพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมาย เพื่อจัดทำข้อมูลและแผนที่พื้นที่หรือชนิดแร่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองของประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะถัดไป - เร่งรัดทำการศึกษาและประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ การประเมินสถานการณ์และพิจารณาขีดจำกัด และความเป็นไปได้	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมโยธาธิการและผังเมือง - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมป่าไม้ - กรมธนารักษ์ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	ในการใช้ประโยชน์พื้นที่ เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาทำการจำแนกพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองของประเทศ	- กระทรวงกลาโหม
๒. ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ให้มีการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง เพื่อให้การพัฒนาและการประกอบการเหมืองแร่ไม่เกิดการหยุดชะงักและต้องได้รับการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเหมาะสม ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	๒) ภายใต้แผนแม่บทบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ กำหนดให้พื้นที่ที่ปรากฏว่ามีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง ตามข้อ ๒.๑ – ๒.๕ ดังต่อไปนี้ เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ทั้งนี้ ในการอนุญาตประทานบัตรทำเหมืองแร่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้เป็นไปตามบทบัญญัติภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน ๒.๑ พื้นที่ตามประทานบัตร คำขอต่ออายุประทานบัตร และคำขอประทานบัตร ที่ได้ออกให้หรือได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ ๒.๒ พื้นที่ตามอาชญาบัตรและคำขออาชญาบัตรที่ได้ออกให้หรือได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ เฉพาะพื้นที่ที่ผลการสำรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง ๒.๓ พื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรี ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ประกาศก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง) ของกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว แต่ไม่สามารถประกาศได้ทันก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ ๒.๔ พื้นที่ประกาศกำหนดพื้นที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ เฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออก เฉียงเหนือที่มีแร่โพแทชและเกลือหินเป็นชนิดแร่ เป้าหมายของการประกาศ ที่มีผลสำรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมป่าไม้ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ - กรมธนารักษ์ - กรมส่งเสริมสหกรณ์ - กรมศิลปากร - กรมที่ดิน - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมควบคุมมลพิษ - กรมควบคุมโรค - กรมอนามัย - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงกลาโหม

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๓. ประเทศมีเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองบนหลักพื้นฐานศักยภาพแร่และการอนุรักษ์การใช้ประโยชน์ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสม และยั่งยืน	๒.๕ พื้นที่ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือกรณีการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง หรือกรณีการทำเหมืองประเภทอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติกำหนด ๓) กรณีพื้นที่อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่และอาชญาบัตรพิเศษที่ได้ยื่นและได้รับอนุญาตหลังพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ หากผลสำรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง หรือกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือกรณีเพื่อความมั่นคงของประเทศ หรือกรณีตามนโยบายรัฐบาลที่ต้องนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ หากแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มิได้กำหนดเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองไว้ ให้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติพิจารณาตามระเบียบ วิธีการ ขั้นตอน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป ๔) กำหนดให้เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง กรณีการทำเหมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนอย่างรุนแรง จำเป็นต้องประกาศกำหนดให้การอนุญาตและการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการออกประทานบัตรให้ทำเหมืองในพื้นที่หรือชนิดแร่ใด ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดให้มีการจัดทำแนวกั้นชนการทำเหมืองและจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น วิธีการ เทคโนโลยี ลักษณะทางธรณีวิทยา และวิศวกรรมเหมืองแร่ เป็นต้น ๕) เร่งรัดการจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองสำหรับประกอบการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะถัดไป โดยการจัดทำเป็นแผนที่ตามหลักการของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้ข้อมูลฐานจากบัญชีทรัพยากรแร่ที่ประเมินและประมวลผลทั้งจากข้อมูลผลการสำรวจของภาครัฐและผลการสำรวจในพื้นที่อาชญาบัตรของภาคเอกชน	

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจำแนกเขตแหล่งแร่ โดยเฉพาะเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง จำเป็นต้องมีการกำหนดกรอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศและเฉพาะแร่เศรษฐกิจเป้าหมาย เพื่อให้มีแนวทางและมาตรการการบริหารจัดการแร่รายชนิดให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นและความต้องการใช้ประโยชน์ของประเทศและสามารถเชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติประเภทอื่น โดยให้ความสำคัญกับการปกป้อง พื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน ในระยะแรกการกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่จะให้ความสำคัญกับแร่เศรษฐกิจรายชนิด ซึ่งเป็นผลจากมติที่ประชุมของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กช.) เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่เห็นชอบการจัดทำแผนพัฒนาแร่เศรษฐกิจที่สำคัญ ๕ ชนิด ได้แก่ ทองคำ โพแทช ควอตซ์ เหล็ก และถ่านหิน โดยภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้ให้ความสำคัญการบริหารจัดการแร่รายชนิดในสามลำดับแรก ได้แก่ ทองคำ โพแทช และควอตซ์ และนอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับหินอุตสาหกรรม (เพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์และเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) ซึ่งเป็นวัตถุดิบพื้นฐานของการพัฒนาประเทศที่จำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ที่ชัดเจนสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงการกำหนดนโยบายบริหารจัดการแร่ให้มีความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ เพื่อสร้างฐานการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามปรัชญาของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การกำหนดกรอบนโยบายบริหารจัดการแร่ของประเทศควรมีความชัดเจนทั้งเชิงพื้นที่ หรือ/และรายชนิดแร่ ในการสร้างกลไกการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ลดการใช้ดุลยพินิจ สร้างความเชื่อมั่นต่อภาคการลงทุน ลดและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม โดยได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางและมาตรการ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ไปสู่การปฏิบัติ

๔.๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้การบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศมีความเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน
- ๒) เพื่อให้การบริหารจัดการแร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นและความต้องการใช้ประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ
- ๓) เพื่อให้การประกอบกิจการด้านเหมืองแร่มีการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพของประชาชน

๔.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ๑ : การบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นและความต้องการใช้ประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ บนหลักพื้นฐานศักยภาพแร่และการอนุรักษ์ ร่วมกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ : การบริหารจัดการแร่ในภาพรวมได้มีการเพิ่มเติมปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ (เพิ่มขึ้น)

เป้าหมาย ๒ : แร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ที่เหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้สอดคล้องกับความต้องการ

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ : จำนวนชนิดแร่เศรษฐกิจได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการรายชนิดแร่ (เพิ่มขึ้น)

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ : ร้อยละของภาคอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้รับการตอบสนอง (เพิ่มขึ้น)

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ : จำนวนข้อเสนอแนะ แนวทางหรือมาตรการที่คณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติกำหนด เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ (เพิ่มขึ้น)

เป้าหมาย ๓ : ผู้ผลิตและภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องด้านแร่ มีการดำเนินกิจการที่เป็นมาตรฐานและมุ่งเน้นการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพของประชาชน

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ : จำนวนสถานประกอบการที่ได้มาตรฐานการประกอบการหรือมาตรฐานอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพของประชาชน (เพิ่มขึ้น)

๔.๒.๓ แนวทางและมาตรการ

๔.๒.๓.๑ แนวทางการบริหารจัดการแร่ในภาพรวม

๑) จัดทำระบบสารสนเทศบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรแร่
- เร่งรัดจัดทำระบบสารสนเทศบูรณาการข้อมูลด้านแร่ ประกอบด้วยข้อมูลหลักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลสำรวจ สถานภาพ คุณลักษณะ แนวทางการเพิ่มมูลค่า อุตสาหกรรมต่อเนื่อง อุปสงค์ อุปทาน ของรายชนิดแร่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับกำหนดกรอบแนวทางการบริหารจัดการแร่เพื่อการให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการการบริหารจัดการแร่ในแต่ละช่วงเวลา

๒) จัดระเบียบการอนุมัติและอนุญาต โดยยึดหลักความสอดคล้องกับหลักอุปสงค์และอุปทานของการใช้แร่เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ภายใต้การบูรณาการจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม

- กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของชนิดแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และผลักดันเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองที่มีข้อมูลพบว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงเป็นโครงการใหญ่สำหรับการประมูล

- การกำหนดให้ประทานบัตรหรือเขตเหมืองแร่ที่มีเขตติดต่อกันต้องดำเนินการให้มีแผนการทำเหมืองร่วมกันหรือการออกแบบการทำเหมืองของเขตประทานบัตรให้สามารถใช้ทรัพยากรแร่ได้อย่างคุ้มค่าภายใต้ความเหมาะสมทางด้านความปลอดภัย เทคโนโลยี และวิศวกรรมเหมืองแร่ รวมถึงให้มีแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในภาพรวม เพื่อการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓) ส่งเสริมการดำเนินการเพื่อป้องกันและลดปัญหาที่จะเกิดจากการพัฒนาแร่ ทั้งด้านผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน รวมถึงความปลอดภัย การป้องกันเหตุไม่พึงประสงค์ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ และประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ

- ส่งเสริมการประกอบกิจการให้มีการยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนสูงขึ้น
- กำหนดพื้นที่กันชนระหว่างเขตเหมืองแร่รอบนอกกับพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่อยู่อาศัยของชุมชนรอบเหมือง (แนวกันชนรอบนอก) และพิจารณาพื้นที่กันชนของแปลงประทานบัตร (แนวกันชน

ภายในเขตเหมืองแร่) โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น ชนิดแร่ วิธีการ เทคโนโลยี และวิศวกรรม เป็นต้น

- พัฒนาระบบเฝ้าระวัง กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- กำหนดให้มีระบบการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม ผ่านคณะกรรมการไตรภาคีเครือข่ายภาคประชาชน หรือเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- พัฒนาระบบการรับข้อร้องเรียน ที่สามารถทำการตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของการจัดการข้อร้องเรียนหรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบจากการทำเหมือง

- กำหนดเขตควบคุมแร่ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบการทำเหมือง การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน ความปลอดภัย หรือเพื่อประโยชน์เฉพาะทาง กำหนดให้เมื่อมีกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ การปกครอง การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพประชาชน ความปลอดภัยและการป้องกันเหตุไม่พึงประสงค์ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น ต้องมีการกำหนดให้เป็นเขตควบคุมแร่

- เร่งดำเนินการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์หรือ SEA โดยศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการทำ SEA ของแร่เศรษฐกิจที่สำคัญ

- ส่งเสริมให้มีการศึกษารูปแบบและแนวทางของการใช้ประโยชน์พื้นที่เหมืองแร่เก่า การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจชุมชน

- ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยผลกระทบจากเหมืองร้าง (Abandoned mine) โดยเน้นเหมืองร้างที่ปิดทำการไป ไม่มีการคืนสภาพพื้นที่ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือเหมืองที่ได้รับอนุญาตขณะที่ยังไม่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะรองรับ

๔) สนับสนุนและส่งเสริมนโยบายหรือแนวคิดการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการทำเหมือง การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม ทั้งในอุตสาหกรรมพื้นฐานและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

- ศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมกับพื้นที่

- สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้ผู้ประกอบการและกลุ่มเป้าหมายนำงานวิจัยมาใช้ในการใช้ประโยชน์ในการประกอบการเหมืองแร่

- กำหนดแผนอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งแร่หลักและแร่พลอยได้ เพื่อการใช้ประโยชน์จากแร่หรือการทำเหมืองอย่างคุ้มค่า

- กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดนโยบายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน ทั้งในระดับกลุ่ม CLMTV ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์จากการพัฒนาแร่ เช่น โลหะซิลิกอน ปุ๋ยจากแร่โพแทช เป็นต้น

- ส่งเสริมให้มีการนำวัสดุพลอยได้หรือวัสดุที่เหลือจากการทำเหมืองและแต่งแร่ (หางแร่ และมูลหินดินทราย) มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

๕) การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจของการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ ระบบการบริหารจัดการแร่ เทคโนโลยีการทำเหมืองและการผลิตแร่ การเพิ่มมูลค่าแร่

อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่เกี่ยวกับแร่ การสร้างสมดุลและลดมลพิษ จากการใช้ประโยชน์แร่กับสิ่งแวดล้อม

- สนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิชาการทางแร่วิทยา ธรณีวิทยาแหล่งแร่ การทำเหมือง และเทคโนโลยีกระบวนการผลิตของแร่เศรษฐกิจและแร่อื่น ๆ ที่จะมีโอกาสเปิดการทำเหมืองในอนาคต โดยเรียนรู้จากกรณีศึกษาการทำเหมืองและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่เกิดขึ้นในอดีต ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของการพัฒนาใช้ประโยชน์จากแร่ในอนาคต

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์แร่ แร่พลอยได้ นำแร่กลับมาใช้ใหม่ การผลิตแร่จากขยะอุตสาหกรรมและขยะอิเล็กทรอนิกส์ การสร้างมูลค่าเพิ่มของแร่ในลักษณะการแต่งแร่แปรรูปแร่หรือสร้างผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับอุปสงค์ของตลาด อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่เกี่ยวกับแร่ การสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์แร่กับสิ่งแวดล้อม การชะลอและลดมลพิษที่เกิดจากแร่ การสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์แร่กับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. การบริหารจัดการแร่ในภาพรวมของประเทศมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ของประเทศ บนหลักพื้นฐานศักยภาพแร่และการอนุรักษ์ร่วมกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างเหมาะสมและยั่งยืน	๑. จัดทำระบบสารสนเทศบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ - เร่งรัดจัดทำระบบสารสนเทศบูรณาการข้อมูลด้านแร่ ประกอบด้วยข้อมูลหลักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลสำรวจ สถานภาพ คุณลักษณะ แนวทางการเพิ่มมูลค่า อุตสาหกรรมต่อเนื่อง อุปสงค์ - อุปทานของรายชนิดแร่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับกำหนดกรอบแนวทางบริหารจัดการแร่เพื่อการให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการการบริหารจัดการแร่ในแต่ละช่วงเวลา	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมป่าไม้ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมโยธาธิการและผังเมือง - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงมหาดไทย
	๒. จัดระเบียบการอนุมัติและอนุญาต โดยยึดหลักความสอดคล้องกับหลักอุปสงค์และอุปทานของการใช้แร่เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ภายใต้การบูรณาการจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม - กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของชนิดแร่ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และผลักดันเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองที่มีข้อมูลพบว่าเป็นแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงเป็นโครงการใหญ่สำหรับการประมูล	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมทรัพยากรธรณี <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมป่าไม้ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมศิลปากร - กรมธนารักษ์ - กรมโยธาธิการและผังเมือง

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	- การกำหนดให้ประธานบัตรหรือเขตเหมืองแร่ ที่มีเขตติดต่อกันต้องดำเนินการให้มีแผนการทำเหมืองร่วมกันหรือการออกแบบการทำเหมืองของเขตประธานบัตรให้สามารถใช้ทรัพยากรแร่ได้อย่างคุ้มค่าภายใต้ความเหมาะสมทางด้านความปลอดภัย เทคโนโลยี และวิศวกรรมเหมืองแร่ รวมถึงให้มีแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในภาพรวม เพื่อการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงมหาดไทย
๓. ผู้ผลิตและภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องด้านแร่ มีการดำเนินกิจการที่เป็นมาตรฐานและมุ่งเน้นการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพของประชาชน	๓. ส่งเสริมการดำเนินการเพื่อป้องกันและลดปัญหาที่จะเกิดจากการพัฒนาแร่ ทั้งด้านผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพประชาชน รวมถึงความปลอดภัย การป้องกันเหตุไม่พึงประสงค์ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ และประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ - ส่งเสริมการประกอบกิจการให้มีการยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนสูงขึ้น - กำหนดพื้นที่กันชนระหว่างเขตเหมืองแร่รอบนอกกับพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่อยู่อาศัยของชุมชนรอบเหมือง (แนวกันชนรอบนอก) และพิจารณาพื้นที่กันชนของแปลงประธานบัตร (แนวกันชนภายในเขตเหมืองแร่) โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น ชนิดแร่ วิธีการ เทคโนโลยี และวิศวกรรม เป็นต้น - พัฒนาระบบเฝ้าระวัง กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน และเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กำหนดให้มีระบบการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมผ่านคณะกรรมการไตรภาคีเครือข่ายภาคประชาชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - พัฒนาระบบการรับข้อร้องเรียนที่สามารถทำการตรวจสอบและติดตามความคืบหน้าของการจัดการข้อร้องเรียนหรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบจากการทำเหมือง - กำหนดเขตควบคุมแร่ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบการทำเหมือง การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน ความปลอดภัย หรือเพื่อประโยชน์เฉพาะทางกำหนดให้เมื่อมีกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ การปกครอง การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพประชาชน ความปลอดภัยและการป้องกันเหตุไม่พึงประสงค์	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ - กรมควบคุมโรค <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมโยธาธิการและผังเมือง - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมป่าไม้ - กรมธนารักษ์ - กรมอนามัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงมหาดไทย

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น ต้องมีการกำหนดให้เป็นเขตควบคุมแร่ - เร่งดำเนินการศึกษาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์หรือ SEA โดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการทำ SEA ของแร่เศรษฐกิจที่สำคัญ - ส่งเสริมให้มีการศึกษารูปแบบและแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เหมืองแร่เก่า การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจชุมชน - ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยผลกระทบจากเหมืองร้าง (Abandoned mine) โดยเน้นเหมืองร้างที่ปิดทำการไป ไม่มีการคืนสภาพพื้นที่ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือเหมืองที่ได้รับอนุญาตขณะที่ยังไม่มีความหมายเป็นการเฉพาะรองรับ	
	๔. สนับสนุนและส่งเสริมนโยบายหรือแนวคิดการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการทำเหมือง การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม ทั้งในอุตสาหกรรมพื้นฐานและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง - ศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ - สร้างแรงจูงใจและผลักดันให้ผู้ประกอบการและกลุ่มเป้าหมายนำงานวิจัยมาใช้เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบการเหมืองแร่ - กำหนดแผนอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งแร่หลักและแร่พลอยได้ เพื่อการใช้ประโยชน์จากแร่หรือการทำเหมืองอย่างคุ้มค่า - กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดนโยบายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน ทั้งในระดับกลุ่ม CLMTV ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์จากการพัฒนาแร่ เช่น โลหะซิลิกอน ปุ๋ยจากแร่โพแทช เป็นต้น - ส่งเสริมให้มีการนำวัสดุพลอยได้หรือวัสดุที่เหลือจากการทำเหมืองและแต่งแร่ (หางแร่ และมูลหินดินทราย) มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมการค้าต่างประเทศ - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงการต่างประเทศ

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๕. การส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจของการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ ระบบการบริหารจัดการแร่ เทคโนโลยีการทำเหมือง และการผลิตแร่ การเพิ่มมูลค่าแร่ อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่เกี่ยวข้องแร่ การสร้างสมดุลและลดมลพิษจากการใช้ประโยชน์แร่กับสิ่งแวดล้อม - สนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิชาการทางแร่วิทยา ธรณีวิทยาแหล่งแร่ การทำเหมือง และเทคโนโลยีกระบวนการผลิตของแร่เศรษฐกิจและแร่อื่น ๆ ที่มีโอกาสเปิดการทำเหมืองในอนาคต โดยเรียนรู้จากกรณีศึกษาการทำเหมืองและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่เกิดขึ้นในอดีต ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของการพัฒนาใช้ประโยชน์จากแร่ในอนาคต - ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์แร่แรพลอยได้ นำแร่กลับมาใช้ใหม่ การผลิตแร่จากขยะอุตสาหกรรมและขยะอิเล็กทรอนิกส์ การสร้างมูลค่าเพิ่มของแร่ในลักษณะการแต่งแร่ แปรรูปแร่ หรือสร้างผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับอุปสงค์ของตลาด อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนที่เกี่ยวข้องแร่ การสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์แร่กับสิ่งแวดล้อม การชะลอและลดมลพิษที่เกิดจากแร่ การสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์แร่กับสิ่งแวดล้อม	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมทรัพยากรธรณี - สถาบันนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมควบคุมมลพิษ - กรมควบคุมโรค - กรมอนามัย - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔.๒.๓.๒ แนวทางบริหารจัดการหินอุตสาหกรรม

หินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์

๑) การกำหนดเขตพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ และจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง เพื่อรองรับกำลังการผลิตปูนซีเมนต์ในปัจจุบันและอนาคต

- การกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองและการอนุญาตประทานบัตรต้องให้สอดคล้องกับกำลังการผลิต อุปสงค์และอุปทานของการพัฒนาประเทศเป็นหลัก โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม ในการสำรวจแหล่งวัตถุดิบเพื่อความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและการลงทุน

- การกำหนดให้ประทานบัตรหรือเขตเหมืองแร่ที่มีเขตติดต่อกันต้องดำเนินการให้มีแผนการทำเหมืองร่วมกันหรือการออกแบบการทำเหมืองของเขตประทานบัตรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าภายใต้ความเหมาะสมทางด้านความปลอดภัย เทคโนโลยี และวิศวกรรมเหมืองแร่ รวมถึงให้มีแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในภาพรวม เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) กำหนดให้มีการจัดระเบียบการอนุญาตประทานบัตร โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการใช้พื้นที่เพื่อการทำเหมืองตามความจำเป็นสอดคล้องกับความต้องการใช้และสถานะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

- พิจารณาอนุญาตคำขอต่ออายุประทานบัตรหรือคำขอประทานบัตรในพื้นที่ประทานบัตรเดิมที่หมดอายุก่อนเป็นอันดับแรก กรณีคำขอประทานบัตรในพื้นที่อื่น ๆ ควรมีการพิจารณาเป็นกรณีไป

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ในภาพรวมให้ครอบคลุมตามแนวเขตประทานบัตรเดิม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการแหล่งวัตถุดิบในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. แร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางการจัดการแร่ที่เหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้สอดคล้องกับความต้องการ	๑. การกำหนดเขตพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ และจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง เพื่อรองรับกำลังการผลิตปูนซีเมนต์ในปัจจุบันและอนาคต - การกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองและการอนุญาตประทานบัตรต้องให้สอดคล้องกับกำลังการผลิต อุปสงค์และอุปทานของการพัฒนาประเทศเป็นหลัก โดยกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม ในการสำรวจแหล่งวัตถุดิบเพื่อความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและการลงทุน - การกำหนดให้ประทานบัตรหรือเขตเหมืองแร่ที่มีเขตติดต่อกันต้องดำเนินการร่วมแผนการทำเหมืองร่วมกันหรือการออกแบบการทำเหมืองของเขตประทานบัตรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าภายใต้ความเหมาะสมทางด้านความปลอดภัย เทคโนโลยี และวิศวกรรมเหมืองแร่ รวมถึงให้มีแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในภาพรวม เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมป่าไม้ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมธนารักษ์ - กรมศิลปากร - กรมโยธาธิการและผังเมือง - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงมหาดไทย

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๒. กำหนดให้มีการจัดระเบียบการอนุญาตประทานบัตร โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการใช้พื้นที่เพื่อการทำเหมืองตามความจำเป็นสอดคล้องกับความต้องการใช้และสถานะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ - พิจารณาอนุญาตคำขอต่ออายุประทานบัตรหรือคำขอประทานบัตรในพื้นที่ประทานบัตรเดิมที่หมดอายุก่อนเป็นอันดับแรก กรณีคำขอประทานบัตรในพื้นที่อื่น ๆ ควรมีการพิจารณาเป็นกรณีไป - กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ในภาพรวมให้ครอบคลุมตามแนวเขตประทานบัตรเดิม เพื่อสามารถบริหารจัดการแหล่งวัตถุดิบในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - กรมทรัพยากรธรณี <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมป่าไม้ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงมหาดไทย

หินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง

๑) การกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองต้องพิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล เช่น พื้นที่การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เส้นทางก่อสร้างรถไฟทางคู่และรถไฟความเร็วสูง โครงการเส้นทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) เป็นต้น

- กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นฐานความต้องการใช้ประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ (รายจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด)

- กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับคุณสมบัติของหินแต่ละชนิดที่ตรงกับการใช้ประโยชน์ของความต้องการของภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรม

- กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้เหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนตามนโยบายการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ของรัฐ

๒) กำหนดให้มีการจัดระเบียบการอนุญาตประทานบัตร โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการใช้พื้นที่เพื่อการทำเหมืองตามความจำเป็นสอดคล้องกับความต้องการใช้และสถานะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

- พิจารณาอนุญาตคำขอต่ออายุประทานบัตรหรือคำขอประทานบัตรในพื้นที่ประทานบัตรเดิมที่หมดอายุก่อนเป็นอันดับแรก กรณีคำขอประทานบัตรในพื้นที่อื่น ๆ ควรมีการพิจารณาเป็นกรณีไป

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. แร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางบริหารจัดการแร่ที่เหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้สอดคล้องกับความต้องการ	๑. การกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองต้องพิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล เช่น พื้นที่การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เส้นทางก่อสร้างรถไฟทางคู่และรถไฟความเร็วสูง โครงการเส้นทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) เป็นต้น - การกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นฐานความต้องการใช้ประโยชน์ของประชาชนเชิงพื้นที่ (รายจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด) - กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับคุณสมบัติของหินแต่ละชนิดที่ตรงกับการใช้ประโยชน์ของความต้องการของภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรม - กำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองของแหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างให้เหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนตามนโยบาย การพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ของรัฐ	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร - กรมป่าไม้ - กรมโยธาธิการและผังเมือง <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมธนารักษ์ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมศิลปากร - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวง - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงคมนาคม
	๒. กำหนดให้มีการจัดระเบียบการอนุญาตประทานบัตร โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรแร่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการใช้พื้นที่เพื่อการทำเหมืองตามความจำเป็นสอดคล้องกับความต้องการใช้และสถานะการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ - พิจารณาอนุญาตคำขอต่ออายุประทานบัตรหรือคำขอประทานบัตรในพื้นที่ประทานบัตรเดิมที่หมดอายุก่อนเป็นอันดับแรก กรณีคำขอประทานบัตรในพื้นที่อื่น ๆ ควรมีการพิจารณาเป็นกรณีไป	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมป่าไม้ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมธนารักษ์ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมโยธาธิการและผังเมือง - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวง - ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงมหาดไทย

๔.๒.๓.๓ แนวทางบริหารจัดการแร่โพแทช

๑) การกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองกรณีแร่โพแทช ให้สอดคล้องกับอุปสงค์และอุปทานของความจำเป็นในการใช้ประโยชน์จากแร่โพแทชในประเทศและภูมิภาคอาเซียนในระยะเริ่มต้น รวมทั้งให้ครอบคลุมตลอดแผนบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งห่วงโซ่อุปทานของแร่โพแทชให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- ศึกษาความจำเป็นพื้นฐานการใช้ประโยชน์แร่โพแทช เพื่อการผลิตปุ๋ยเพื่อใช้ในประเทศเป็นหลักในระยะเริ่มต้น

- กำหนดกรอบแนวทางบริหารจัดการเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการการสนับสนุนและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตปุ๋ยหรือแร่โพแทชของอาเซียนและเอเชียในระยะต่อไป

๒) การกำหนดเขตพื้นที่แหล่งแร่โพแทช และจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง เพื่อพิจารณากำหนดเป็นพื้นที่สำรวจและพัฒนาเหมืองแร่โพแทชเป็นโครงการใหญ่ โดยการประมูล

- เร่งรัดสำรวจ ทดลอง ศึกษา หรือวิจัยในพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ (ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)

- เร่งรัดการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง และจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองเพื่อการพัฒนาเป็นโครงการใหญ่

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประมูลโครงการใหญ่

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่โพแทชที่เหมาะสม และผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างครบวงจร

- ศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมกับพื้นที่

- ให้งานที่เกี่ยวของดำเนินการกำหนดแผนอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งแร่โพแทชและแร่พลอยได้ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจดึงดูดให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

- กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาใช้ประโยชน์แร่โพแทช และแร่พลอยได้ และการสร้างมูลค่าเพิ่มในลักษณะอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ

- ให้มีการศึกษาวิจัยแร่โพแทชและแร่พลอยได้ มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

- ผลักดันให้ผู้ประกอบการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มแร่

- ให้มีการศึกษาวิจัยพัฒนาสูตรปุ๋ยหรือการผลิตปุ๋ยในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์และความต้องการของผู้บริโภค

๕) ส่งเสริมให้มีการผลิตแร่โพแทชให้เพียงพอกับความต้องการการพัฒนาประเทศ และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางและผู้นำในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ปุ๋ยจากแร่โพแทชของอาเซียนในระยะแรกและภูมิภาคเอเชียในระยะต่อไป

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านแร่โพแทชกับประเทศเพื่อนบ้าน และผลักดันให้ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในกลุ่มอาเซียนใช้ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยจากประเทศไทย

- พัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้รองรับอุตสาหกรรมแร่โพแทชและอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งวงจร เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. แร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ที่เหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้สอดคล้องกับความต้องการ	๑. การกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองกรณีแร่โพแทช ให้สอดคล้องกับอุปสงค์และอุปทานของ ความจำเป็นในการใช้ประโยชน์จากแร่โพแทชในประเทศและภูมิภาคอาเซียนในระยะเริ่มต้น รวมทั้งให้ครอบคลุมตลอดแผนบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งห่วงโซ่ อุปทานของแร่โพแทชให้เกิดประโยชน์สูงสุด - ศึกษาความจำเป็นพื้นฐานการใช้ประโยชน์แร่โพแทชเพื่อการผลิตปุ๋ยเพื่อใช้ในประเทศเป็นหลักในระยะเริ่มต้น - กำหนดกรอบแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการการสนับสนุนและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตปุ๋ยหรือแร่โพแทชของอาเซียนและเอเชียในระยะต่อไป	หน่วยงานหลัก - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - กรมป่าไม้ - กรมโยธาธิการและผังเมือง - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมศิลปากร - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - กรมวิชาการเกษตร - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงการต่างประเทศ
	๒. การกำหนดเขตพื้นที่แหล่งแร่โพแทช และจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง เพื่อพิจารณากำหนดเป็นพื้นที่สำรวจและพัฒนาเหมืองแร่โพแทชเป็นโครงการใหญ่โดยการประมูล - เร่งรัดสำรวจ ทดลอง ศึกษา หรือวิจัยในพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ (ตามมาตรา ๒๐ และบทเฉพาะกาล มาตรา ๑๘๖ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐) - เร่งรัดการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง และจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองแร่โพแทช เพื่อการพัฒนาเป็นโครงการใหญ่ - กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประมูลโครงการใหญ่	หน่วยงานหลัก - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - กรมป่าไม้ - กรมโยธาธิการและผังเมือง - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงพาณิชย์

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๓. ผู้ผลิตและภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องด้านแร่ มีการดำเนินกิจการที่เป็นมาตรฐานและมุ่งเน้นการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และสุขภาพของประชาชน	๓) สนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่โพแทชที่เหมาะสม และผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างครบวงจร - ศึกษาวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ - ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องดำเนินการกำหนดแผนอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งแร่โพแทช และแร่พลอยได้ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจดึงดูดให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - กำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยีการทำเหมืองและการแต่งแร่ที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา - สถาบันนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
	๔) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาใช้ประโยชน์แร่โพแทช และแร่พลอยได้ และการสร้างมูลค่าเพิ่มในลักษณะอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ - ให้มีการศึกษาวิจัยแร่โพแทชและแร่พลอยได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า - ผลักดันให้ผู้ประกอบการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มแร่ - ให้มีการศึกษาวิจัยพัฒนาสูตรปุ๋ยหรือการผลิตปุ๋ยในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์และความต้องการของผู้บริโภค	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมวิชาการเกษตร <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - สถาบันนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ - มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๕) ส่งเสริมให้มีการผลิตแร่โพแทชให้เพียงพอับความต้องการการพัฒนาประเทศ และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางและผู้นำในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ปุ๋ยจากแร่โพแทชของอาเซียนในระยะแรกและภูมิภาคเอเชียในระยะต่อไป - ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านแร่โพแทชกับประเทศเพื่อนบ้าน และผลักดันให้ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในกลุ่มอาเซียนใช้ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยจากประเทศไทย - พัฒนาระบบโลจิสติกของประเทศให้รองรับอุตสาหกรรมแร่โพแทชและอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งวงจร เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมการค้าต่างประเทศ - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ - กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงการต่างประเทศ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๓.๔ แนวทางบริหารจัดการแร่ควอตซ์

๑) เร่งรัดสำรวจและประเมินพื้นที่ศักยภาพแหล่งแร่ควอตซ์เป้าหมาย เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองแร่ควอตซ์

- เร่งรัดการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมาย เพื่อกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง

- เร่งรัดการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง และจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองแร่ควอตซ์เพื่อการพัฒนาเป็นโครงการใหญ่

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประมูลโครงการใหญ่

๒) พิจารณานำพื้นที่ตามประกาศกำหนดพื้นที่แหล่งแร่ควอตซ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ประกาศเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ (ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)

- ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่ศักยภาพแร่ควอตซ์เป้าหมาย ความจำเป็น การใช้ประโยชน์ อุปสงค์-อุปทาน เศรษฐศาสตร์แร่ และการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่แหล่งแร่ควอตซ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ประกาศเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามความจำเป็น

๓) ผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องชั้นสูง ตั้งแต่ อุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

- ศึกษาความจำเป็นพื้นฐานการใช้ประโยชน์แร่ควอตซ์เพื่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องและผลิตเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อเป็นพลังงานทดแทน

- กำหนดกรอบแนวทางการบริหารจัดการ โดยการให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการการสนับสนุนและผลักดันให้ประเทศไทยมีการผลิตโลหะซิลิกอนและเซลล์แสงอาทิตย์ในระยะต่อไป

๔) ส่งเสริมให้มีการวิจัย นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีมาช่วยการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ภายในประเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ควอตซ์อย่างคุ้มค่า

- ให้มีการศึกษาวิจัยแร่ควอตซ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

- ผลักดันให้ผู้ประกอบการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มแร่ควอตซ์

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. แร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ที่เหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้สอดคล้องกับความต้องการ	๑. เร่งรัดสำรวจและประเมินพื้นที่ศักยภาพแหล่งแร่ควอตซ์เป้าหมาย เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองของแร่ควอตซ์ - เร่งรัดการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ศักยภาพแร่เป้าหมาย เพื่อกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง - เร่งรัดการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมือง และจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองแร่ควอตซ์เพื่อการพัฒนาเป็นโครงการใหญ่	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมป่าไม้ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมศิลปากร - สำนักงานคณะกรรมการ

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประมูลโครงการใหญ่	ส่งเสริมการลงทุน - กรมโยธาธิการและผังเมือง - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงพลังงาน
	๒. พิจารณานำพื้นที่ตามประกาศกำหนดพื้นที่แหล่งแร่ควอตซ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ประกาศเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ (ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐) - ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่ศักยภาพแร่ควอตซ์เป้าหมาย ความจำเป็นการใช้ประโยชน์ อุปสงค์-อุปทาน เศรษฐศาสตร์แร่ และการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง - กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่แหล่งแร่ควอตซ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ประกาศเป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามความจำเป็น	

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๓. ผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องชั้นสูง ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ - ศึกษาความจำเป็นพื้นฐานการใช้ประโยชน์แร่ควอตซ์เพื่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องและผลิตเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อเป็นพลังงานทดแทน - กำหนดกรอบแนวทางบริหารจัดการ โดยการให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการการสนับสนุนและผลักดันให้ประเทศไทยมีการผลิตโลหะซิลิกอนและเซลล์แสงอาทิตย์ในระยะต่อไป ๔. ส่งเสริมให้มีงานวิจัย นวัตกรรม หรือเทคโนโลยี มาช่วยการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ภายในประเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ควอตซ์อย่างคุ้มค่า - ให้มีการศึกษาวิจัยแร่ควอตซ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า - ผลักดันให้ผู้ประกอบการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มแร่ควอตซ์	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน - มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - กระทรวงพลังงาน

๔.๒.๓.๔ แนวทางบริหารจัดการแร่ทองคำ

แนวทางการบริหารจัดการแร่ทองคำ ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ฉบับนี้ ยึดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ทองคำ ที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ และเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการแร่ทองคำ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมในเรื่องดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐ ในประเด็นแนวทางที่สำคัญ ดังนี้

๑) ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำด้านเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ

- ยกเลิกการส่งเสริมการลงทุนในด้านภาษีสำหรับกิจการเหมืองแร่ทองคำให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามกลไกทางเศรษฐกิจของประเทศ

- พิจารณาการประมูลสิทธิสำรวจและทำเหมืองแร่ทองคำเป็นโครงการใหญ่ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองที่ภาครัฐมีข้อมูลพบเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

- ปรับปรุงการจัดการเก็บผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐและท้องถิ่นตามมูลค่าการผลิตแร่ทองคำและราคาตลาดโลก

- จัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นที่อยู่บริเวณพื้นที่เหมืองและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมเป็นพิเศษ

- ห้ามมิให้มีการส่งออกโลหะทองคำสมที่ได้จากการทำเหมืองแร่ไปต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการทำเหมืองแร่ทองคำตลอดห่วงโซ่การผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ

๒) ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำด้านสังคมและชุมชนบริเวณพื้นที่เหมืองและบริเวณใกล้เคียง

- เปิดโอกาสให้มีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำมากขึ้น

- ยกระดับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการสูงขึ้นจากเดิมที่ได้ดำเนินการ

- ตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านรอบพื้นที่เหมืองแร่ โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่ติดกับเหมือง

๓) ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน

- กำหนดให้มีกองทุนประกันความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม และกองทุนเฝ้าระวังสุขภาพ

- กำหนดให้มีกองทุน และหลักประกันการฟื้นฟูพื้นที่ที่ชัดเจน

- กำหนดให้บริเวณพื้นที่ทำเหมืองปัจจุบันต้องมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน (Baseline data) ระหว่างการทำเหมือง และภายหลังการทำเหมือง

- กำหนดให้บริเวณพื้นที่ทำเหมืองปัจจุบันต้องจัดทำแนวพื้นที่กันชนการทำเหมือง (Buffer zone) ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

- บริเวณพื้นที่การทำเหมืองที่สิ้นอายุประทานบัตรต้องการดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ตามหลักวิชาการ โดยต้องใช้เทคโนโลยีและวิชาการสมัยใหม่ ที่อาจนอกเหนือจากตามที่ระบุไว้ในแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. แร่เศรษฐกิจที่สำคัญมีกรอบนโยบายและแนวทางบริหารจัดการแร่ที่เหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดภายใต้กลไกของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถใช้แร่เป็นวัตถุดิบได้สอดคล้องกับความต้องการ	๑. ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำด้านเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ - ยกเลิกการส่งเสริมการลงทุนในด้านภาษีสำหรับกิจการเหมืองแร่ทองคำให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามกลไกทางเศรษฐกิจของประเทศ - พิจารณาการประมูลสิทธิสำรวจและทำเหมืองแร่ทองคำเป็นโครงการใหญ่ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองที่ภาครัฐมีข้อมูลพบเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง - ปรับปรุงการจัดการเก็บผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐและท้องถิ่นตามมูลค่าการผลิตแร่ทองคำและราคาตลาดโลก - จัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นที่อยู่บริเวณพื้นที่เหมืองและบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมเป็นพิเศษ - ห้ามมิให้มีการส่งออกโลหะทองคำผสมที่ได้จากการทำเหมืองแร่ไปต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการทำเหมืองแร่ทองคำตลอดห่วงโซ่การผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมศุลกากร - กรมสรรพากร - สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงมหาดไทย
	๒. ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำด้านสังคมและชุมชนบริเวณพื้นที่เหมืองและบริเวณใกล้เคียง - เปิดโอกาสให้มีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำมากขึ้น - ยกระดับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการสูงขึ้นจากเดิมที่ได้ดำเนินการ - ตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านรอบพื้นที่เหมืองแร่ โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่ติดกับเหมือง	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงมหาดไทย

เป้าหมาย	แนวทาง/มาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๓. ยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทองคำด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน - กำหนดให้มีกองทุนประกันความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม และกองทุนเฝ้าระวังสุขภาพ - กำหนดให้มีกองทุนและหลักประกันการฟื้นฟูพื้นที่ที่ชัดเจน - กำหนดให้บริเวณพื้นที่ทำเหมืองปัจจุบันต้องมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน (Baseline data) ระหว่างการทำเหมือง และภายหลังการทำเหมือง - กำหนดให้บริเวณพื้นที่ทำเหมืองปัจจุบันต้องจัดทำแนวพื้นที่กันชนการทำเหมือง (Buffer zone) ให้มีความชัดเจนมากขึ้น - บริเวณพื้นที่การทำเหมืองที่สิ้นอายุประทานบัตรต้องการดำเนินการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ตามหลักวิชาการ โดยต้องใช้เทคโนโลยีและวิชาการสมัยใหม่ ที่อาจนอกเหนือจากตามที่ระบุไว้ในแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ - กรมควบคุมโรค <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - กรมป่าไม้ - กรมอนามัย - สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมบัญชีกลาง - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - กระทรวงมหาดไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก

การพัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และอำนวยความสะดวก เป็นการพัฒนาระบบอนุญาต ประทานบัตร พัฒนาระบบหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ การกำหนดค่าภาคหลวงแร่ที่ สอดคล้องกับราคาตลาดแร่ รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่อย่างเป็นธรรม การพัฒนาระบบกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน เฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และระบบการบริหารจัดการแร่ วัตถุประสงค์ยุทธศาสตร์ที่ได้จากทรัพยากรแร่ที่มีมูลค่าสูง รวมทั้งส่งเสริมให้ สถานประกอบการยกระดับมาตรฐานประกอบการ

๔.๓.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบจากแหล่งแร่ภายในประเทศมีความเชื่อมั่น ต่อการดำเนินธุรกิจและความต่อเนื่องทางด้านวัตถุดิบ และผู้ประกอบการเหมืองแร่ได้รับความสะดวกและ เป็นธรรมจากการพัฒนาและปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการแร่

๒) เพื่อให้ภาคประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับการ พัฒนาแร่มีความเชื่อมั่นต่อกลไกการบริหารจัดการแร่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล

๔.๓.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ๑ : กลไกการบริหารจัดการแร่ในด้านการอนุมัติอนุญาตต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรร ผลประโยชน์จากการพัฒนาเหมืองแร่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ สร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคเอกชน ประชาชน ชุมชน และ ท้องถิ่น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ : จำนวนกลไกการบริหารจัดการแร่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพ (เพิ่มขึ้น)

เป้าหมาย ๒ : ระบบการติดตาม ตรวจสอบ การกำกับ ดูแล และการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีมาตรฐานและประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความ เชื่อมั่นของผู้ประกอบการ ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแร่ภายใต้หลัก ธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ : จำนวนกลไกของการติดตาม ตรวจสอบ การกำกับ ดูแล และการเฝ้า ระวังได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ (เพิ่มขึ้น)

๔.๓.๓ แนวทางและมาตรการ

๑) การพัฒนาระบบอนุญาตประทานบัตร และใบอนุญาตอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีความรวดเร็ว ลดขั้นตอน และลดการใช้ดุลยพินิจของการปฏิบัติ โดยให้แล้วเสร็จภายใน กรอบระยะเวลาของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

- พัฒนาระบบการอนุญาตในลักษณะการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One stop service)

- พัฒนาระบบการติดตามการอนุญาต ให้มีระบบติดตาม (tracking) ในกระบวนการ ขออนุญาตทุกขั้นตอน

- พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลการพิจารณาการอนุญาต

- กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องและชัดเจน

- กำหนดให้เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ในแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ กรณีคำขอประทานบัตรที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะถัดไป

๒) การพัฒนาระบบจัดสรรผลประโยชน์ให้ภาครัฐ ท้องถิ่น และชุมชนที่เหมาะสมและเป็นธรรม

- ปรับปรุงการกำหนดอัตราค่าภาคหลวงแร่และระบบการจัดสรรผลประโยชน์ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปให้เป็นปัจจุบันและเป็นธรรม

- พิจารณาทบทวนให้มีการจัดสรรเงินบำรุงพิเศษหรือกองทุนต่าง ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ถือประทานบัตร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการซื้อร้องเรียนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในท้องที่ สำหรับเป็นงบประมาณของท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะจัดการซื้อร้องเรียนนั้น ๆ โดยอาจจ้างบุคคลที่สาม (Third Party) มาดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในเวลาไม่เกิน ๑ ปี หลังการยื่นซื้อร้องเรียน

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและสถานประกอบการมีการประกอบกิจการตามมาตรฐานในระดับสากล

๔) การฟื้นฟูสภาพและพัฒนาพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนภายหลังสิ้นสุดการทำเหมืองแล้ว โดยฟื้นฟูเพื่อคืนระบบนิเวศป่าไม้ หรือการพัฒนาพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อชุมชนและท้องถิ่นตามความเหมาะสม

๕) การพัฒนากลไก ระบบ กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

- พัฒนาระบบการรายงานตามห่วงโซ่การนำทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ตั้งแต่การทำเหมืองไปจนถึงผู้ใช้แร่ โดยระบบรายงานมีทางเลือก ๒ ระบบ คือระบบเอกสารและระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

- พัฒนากลไกการกำกับ ดูแล และตรวจสอบเพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทั้งก่อนการทำเหมือง ระยะการทำเหมือง และหลังการทำเหมือง

- กำหนดให้มีบุคคลที่สามเข้าร่วมดำเนินการตรวจสอบในทุกขั้นตอนทั้งก่อนการทำเหมือง ระหว่างการทำเหมือง การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม (ถ้ามี) และการฟื้นฟูหลังการทำเหมือง

๖) การพัฒนาระบบเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

- จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน (Baseline Data) ทั้งในพื้นที่ทำเหมืองแร่และบริเวณพื้นที่ข้างเคียงโดยรอบ

- กำหนดให้ต้องมีการจัดทำมาตรฐานการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน

- พัฒนากลไกการเฝ้าระวัง ควบคุม และระงับยับยั้งการทำเหมืองแร่ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม อย่างทันท่วงที

๗) กำหนดให้ต้องมีการทบทวนประเภทและขนาดของโครงการเหมืองแร่ที่ต้องและไม่
ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) เป็นประจำอย่างน้อยทุกห้าปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และ
สถานการณ์ในที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. กลไกการบริหารจัดการแร่ ในด้านการอนุมัติอนุญาตต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรรผลประโยชน์ จากการพัฒนาเหมืองแร่ได้รับ การพัฒนาและปรับปรุงให้มี ประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ สร้างความ เชื่อมั่นให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องทั้งภาคเอกชน ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น	๑. การพัฒนาระบบอนุญาตประทานบัตร และ ใบอนุญาตอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีความรวดเร็ว ลดขั้นตอน และลดการใช้ดุลยพินิจ ของการปฏิบัติ โดยให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลา ของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ - พัฒนาระบบการอนุญาตในลักษณะการ ให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One stop service) - พัฒนาระบบการติดตามการอนุญาต ให้มี ระบบติดตาม (tracking) ในกระบวนการขออนุญาต ทุกขั้นตอน - พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ติดตามผลการพิจารณาการอนุญาต - กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณา อนุญาตของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความ สอดคล้องและชัดเจน - กำหนดให้เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ในแผนแม่บทบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ กรณีคำขอประทานบัตรที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการจัดทำแผนแม่บทการ บริหารจัดการแร่ในระยะถัดไป	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ - สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัด <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม - กรมป่าไม้ - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม - กรมธนารักษ์ - กรมศิลปากร - กรมที่ดิน - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงวัฒนธรรม - กระทรวงอุตสาหกรรม
	๒. การพัฒนาระบบจัดสรรผลประโยชน์ให้ภาครัฐ ท้องถิ่น และชุมชนที่เหมาะสมและเป็นธรรม - ปรับปรุงการกำหนดอัตราค่าภาคหลวงแร่และ ระบบการจัดสรรผลประโยชน์ให้มีความสอดคล้อง กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปให้เป็นปัจจุบันและ เป็นธรรม - พิจารณาทบทวนให้มีการจัดสรรเงินบำรุงพิเศษ หรือกองทุนต่าง ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ถือประทานบัตร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการซื้อร้องเรียน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ในท้องที่ สำหรับเป็นงบประมาณของท้องถิ่นหรือ	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและ การเหมืองแร่ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ - กรมควบคุมโรค

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะจัดการข้อร้องเรียนนั้น ๆ โดยอาจจ้างบุคคลที่สาม (Third Party) มาดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ในเวลาไม่เกิน ๑ ปี หลังการยื่นข้อร้องเรียน	- กรมอนามัย - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข
๒. ระบบการติดตาม ตรวจสอบ การกำกับ ดูแล และการเฝ้าระวัง คุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้มีมาตรฐานและประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแร่ ภายใต้หลักธรรมาภิบาล	๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและสถานประกอบการมีการประกอบกิจการตามมาตรฐานในระดับสากล	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	๔. การฟื้นฟูสภาพและพัฒนาพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนภายหลังสิ้นสุดการทำเหมืองแล้ว โดยฟื้นฟูเพื่อคืนระบบนิเวศ ป่าไม้ หรือการพัฒนาพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อชุมชนและท้องถิ่นตามความเหมาะสม	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมควบคุมมลพิษ - กรมป่าไม้ - สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - กรมทรัพยากรธรณี - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๕. การพัฒนากลไก ระบบ กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล - พัฒนาระบบการรายงานตามห่วงโซ่การนำทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ตั้งแต่การทำเหมืองไปจนถึงผู้ใช้แร่ โดยระบบรายงานมีทางเลือก ๒ ระบบ คือระบบเอกสาร และระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ - พัฒนากลไกการกำกับดูแลและตรวจสอบเพื่อป้องกันการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทั้งก่อนการทำเหมือง ระยะการทำเหมือง และหลังการทำเหมือง - กำหนดให้มีบุคคลที่สามเข้าร่วมดำเนินการตรวจสอบในทุกขั้นตอนทั้งก่อนการทำเหมือง ระหว่างการทำเหมือง การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม (ถ้ามี) และการฟื้นฟูหลังการทำเหมือง ๖. การพัฒนาระบบเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน - จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน (Baseline Data) ทั้งในพื้นที่ทำเหมืองแร่และบริเวณพื้นที่ข้างเคียงโดยรอบ - กำหนดให้ต้องมีการจัดทำมาตรฐานการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน - พัฒนากลไกการเฝ้าระวัง ควบคุม และระงับยับยั้งการทำเหมืองแร่ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพชุมชน และสิ่งแวดล้อม อย่างทันทั่วถึง	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมควบคุมมลพิษ - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมควบคุมโรค - กรมอนามัย - สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ - กรมทรัพยากรธรณี - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	๗. กำหนดให้ต้องมีการทบทวนประเภทและขนาดของโครงการเหมืองแร่ที่ต้องและไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) เป็นประจำอย่างน้อยทุกห้าปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานภาพและสถานการณ์ในที่เปลี่ยนแปลงไป	<u>หน่วยงานหลัก</u> - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - กรมควบคุมมลพิษ - กรมควบคุมโรค - กรมอนามัย - กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงสาธารณสุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

การเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมกันอย่างมีเป้าหมายชัดเจนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยภาคประชาสังคม ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการแร่เป็นไปอย่างสมดุล เกิดประโยชน์สูงสุด และยั่งยืน

๔.๔.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่

๒) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแร่

๔.๔.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ๑ : ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ : สัดส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน ท้องถิ่น ชุมชน และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ ตามแนวทางและหลักเกณฑ์การเสริมสร้างและส่งเสริมความร่วมมือภายใต้กลไกประชารัฐ (เพิ่มขึ้น)

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ : จำนวนช่องทางการประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร และการสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน ท้องถิ่น และชุมชน (เพิ่มขึ้น)

เป้าหมาย ๒ : ภาคประชาสังคม ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพียงพอและมีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการแร่ พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ รวมทั้งการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ : ร้อยละของภาคประชาสังคม ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ (เพิ่มขึ้น)

๔.๔.๓ แนวทางและมาตรการ

๑) ส่งเสริมและกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมบริหารจัดการแร่ของประเทศ

- กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ของประเทศ รวมถึงกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่

- เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ เช่น แหล่งแร่สำรอง ปริมาณสำรองแร่ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ เป็นต้น

- เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือทางเทคนิค การประชุมกลุ่มเป้าหมาย หรือเวทีสาธารณะ

- กระบวนการขออนุญาตสำรวจแร่หรือประทานบัตรเหมืองแร่ จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการการรับฟังความคิดเห็นชุมชนในขั้นตอนการขอประทานบัตร สำหรับกรณีที่ประชาชนในชุมชนไม่เห็นด้วยกับการทำเหมือง และผู้ออกประทานบัตรไม่สามารถวินิจฉัยให้ได้ข้อยุติ ต้องจัดให้มีการทำประชาคมติของประชาชนในพื้นที่ที่ขอประทานบัตรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

- ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) รวมถึงแผนการฟื้นฟูให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนในพื้นที่ และหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

- เปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น แสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาเหมืองแร่เก่าหรือเหมืองแร่ที่สิ้นอายุประทานบัตรมาใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเพื่อให้สามารถสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจชุมชน

๒) การพัฒนาระบบสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

- พัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์และสื่อสารข้อมูล ข้อเท็จจริง ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย อาจเป็นเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน สื่อออนไลน์ที่ทันสมัยเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ และกิจการเหมืองแร่

๓) การเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับภาคประชาสังคม ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นในพื้นที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ และการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

- เสริมสร้างและส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจเชิงรุกให้แก่ประชาชนทั่วไป ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ชุมชน และท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ ทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

- เสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตาม ตรวจสอบ ดูแล และเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการทำเหมืองแร่ และเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และดูแลการทำเหมืองแร่ทุกประเภท เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบจากการพัฒนาทรัพยากรแร่ต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่	๑. ส่งเสริมและกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมบริหารจัดการแร่ของประเทศ - กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ของประเทศ รวมถึงกฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่	<u>หน่วยงานหลัก</u> - กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมทรัพยากรธรณี

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	- เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ เช่น แหล่งแร่สำรอง ปริมาณสำรองแร่ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ เป็นต้น - เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ของประเทศ ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือทางเทคนิค การประชุมกลุ่มเป้าหมาย หรือเวทีสาธารณะ - กระบวนการขออนุญาตสำรวจแร่หรือประทานบัตรเหมืองแร่ จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการการรับฟังความคิดเห็นชุมชนในขั้นตอนการขอประทานบัตรสำหรับกรณีที่ประชาชนในชุมชนไม่เห็นด้วยกับการทำเหมือง และผู้ออกประทานบัตรไม่สามารถวินิจฉัยให้ได้ข้อยุติ ต้องจัดให้มีการทำประชาคมติของประชาชนในพื้นที่ที่ขอประทานบัตรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด - ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) รวมถึงแผนการฟื้นฟูให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนในพื้นที่ และหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ - เปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาเหมืองแร่เก่าหรือเหมืองแร่ที่สิ้นอายุประทานบัตรมาใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเพื่อให้อาจสามารถสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจชุมชน ๒. พัฒนาระบบสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมบนเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ - พัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์และสื่อสารข้อมูล ข้อเท็จจริง ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย อาจเป็นเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน สื่อออนไลน์ที่ทันสมัยเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่และกิจการเหมืองแร่	<u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมการปกครอง - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมประชาสัมพันธ์ - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข

เป้าหมาย	แนวทางและมาตรการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. ภาคประชาสังคม ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพียงพอ และมีความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการแร่ พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน	๓. การเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับภาคประชาสังคม ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นในพื้นที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ และการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ - เสริมสร้างและส่งเสริมการสร้างความรู้เชิงรุกให้แก่ประชาชนทั่วไป ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ชุมชน และท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ ทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังผลกระทบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ - เสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นและชุมชนในการติดตาม ตรวจสอบ ดูแล และเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการทำเหมืองแร่ และเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และดูแลการทำเหมืองแร่ทุกประเภท เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยคำนึงถึงผลกระทบจากการพัฒนาทรัพยากรแร่ต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน	

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

สู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

สู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล

ความสำเร็จของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และในระยะ ๕ ปีแรกของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการประกอบด้วย ความชัดเจนของสาระของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ การรับรู้เข้าใจความรู้สึกเป็นเจ้าของและความตระหนักถึงภารกิจและความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมต่อการบริหารจัดการแร่ของประเทศภายใต้ทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น ระบบและกลไกการบริหารจัดการจากแผนสู่การปฏิบัติที่มีความเชื่อมโยงกันในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติที่เชื่อมต่อกับแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่และแผนปฏิบัติราชการ

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) นอกจากจะต้องดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบแล้ว ยังต้องมีการผลักดันให้ต้องมีการดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และการปรับปรุงระบบการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพและสะท้อนการถ่ายทอดจากแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่สู่แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงและหน่วยงานที่สอดคล้องกันตามเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับผลผลิตผลลัพธ์และผลกระทบของการพัฒนา นอกจากนี้ ระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจะต้องมีความสอดคล้องกันโดยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานและการขับเคลื่อนประเด็นบูรณาการร่วมกันที่เหมาะสม

๑. การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สู่การปฏิบัติ

๑.๑ หลักการ

๑) ขับเคลื่อนการบริหารจัดการแร่ของประเทศ โดยยึดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นกรอบทิศทางหลักและแปลงสู่การปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

๒) เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการแร่ทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน

๓) ใช้กลไกและเครื่องมือของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และสื่อมวลชนอย่างบูรณาการ เพื่อให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพ โดยกระบวนการสร้างเครือข่ายที่ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการแร่ในพื้นที่

๔) ระบบการบริหารจัดการถูกขับเคลื่อนแปลงเป็นแผนสู่การปฏิบัติที่มีความเชื่อมโยงกันในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ที่เชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งระบบ

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ แนวทางการดำเนินงาน และผลของการดำเนินงานอย่างแท้จริง

๑.๒.แนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ สู่การปฏิบัติ

๑) การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ กลไกที่สำคัญคือ คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ต้องเร่งสร้างความเข้าใจกับภาคีทุกภาคส่วนถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ โดยการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพผ่านบุคคลและสื่อมวลชนทั้งระดับชาติและท้องถิ่น กิจกรรมสื่อสมัยใหม่ที่เข้าใจง่ายรวมทั้งการสร้างเครือข่ายให้ข้อมูลข่าวสารกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

๒) คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องภายใต้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ จัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ต้องดำเนินการผลักดันให้ประเด็นการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์แปลงสู่การปฏิบัติผ่านแผนงานระดับกระทรวงสู่พื้นที่ระดับต่าง ๆ ผสมผสานอยู่ในภารกิจหลักของหน่วยงานที่ต้องมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมติดตามและประเมินผลแผนดังกล่าวที่สะท้อนความสอดคล้องและบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ถูกกำหนดในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ รวมถึงให้ความสำคัญกับการบูรณาการแผนงานโครงการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

๓) ส่วนราชการ (ซึ่งรวมถึงจังหวัดและท้องถิ่น) ที่ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักและ/หรือหน่วยงานสนับสนุนตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ มีหน้าที่ในการจัดทำรายละเอียดแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมหลัก เพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหรือสนับสนุน

๔) สำนักงบประมาณ และส่วนราชการ (ซึ่งรวมถึงจังหวัดและท้องถิ่น) ที่ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันบูรณาการในสาระสำคัญของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ และการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความสำคัญระดับสูงไว้ในการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

๕) การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผน โดยกำหนดให้มีการผลักดันให้เกิดการพัฒนาเครื่องมือที่สำคัญดังนี้

(๑) ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพกลไกและเครื่องมือที่มีอยู่ให้มากขึ้น เป็นการลดอุปสรรคการพัฒนาแร่ของประเทศในด้านต่าง ๆ อาทิ ผลักดันให้มีการอนุมัติหรืออนุญาตคำขอต่าง ๆ ทั้งอาชญาบัตรและประทานบัตรแบบบูรณาการหรือการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One stop Service) และมีระบบติดตามสถานะการอนุญาต

(๒) จัดทำฐานข้อมูลแร่และที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลแร่ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

และสุขภาพของประชาชน พร้อมทั้งปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเป็นข้อมูลที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ที่สามารถนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงให้สอดคล้องกับแนวทางในยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการแร่ในแต่ละพื้นที่

(๓) สร้างช่องทางให้ประชาสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่อย่างกว้างขวาง ทั้งระดับนโยบายและพื้นที่ โดยเปิดพื้นที่สาธารณะให้ทุกภาคใช้ประโยชน์ในการจัดเวทีระดมความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดเวทีประชาคม การสานเสวนา รวมถึงใช้ช่องทางเครือข่ายออนไลน์สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

๖) การเพิ่มประสิทธิภาพกลไกรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ที่ชัดเจนสามารถขับเคลื่อนในระดับประเทศ และระดับพื้นที่ โดยการเชื่อมโยงคณะกรรมการระดับชาติที่มีอยู่ให้นายยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมพิจารณาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อการประสานความร่วมมือผ่านคณะกรรมการระดับต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติร่วมกัน

๗) การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(๑) พัฒนาศักยภาพประชาชนผู้มีส่วนได้เสียให้มีบทบาทในกระบวนการบริหารจัดการแร่ สามารถรักษาและใช้สิทธิหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ข้อมูลและข้อเท็จจริงด้านทรัพยากรแร่ที่ถูกต้องชัดเจนจากหน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษา และส่งเสริมให้เกิดการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน

(๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ได้อย่างถูกต้องโปร่งใสบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม

(๓) ผลักดันให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น โดยเน้นบทบาทการนำองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยมาประยุกต์ใช้และให้ความรู้แก่ชุมชน

(๔) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเหมืองแร่มีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และเสริมสร้างสังคมที่ดียึดหลักบรรษัทภิบาล เชื่อมโยงเป้าหมายทางธุรกิจกับยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และสร้างเครือข่ายความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ นำไปสู่การทำกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกัน

(๕) ส่งเสริมให้สื่อมวลชนพัฒนาบทบาทการเป็นสื่อกลางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงสร้างสรรค์ และเป็นข้อเท็จจริงที่มุ่งประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

(๖) ปรับบทบาท วิธีการทำงาน และพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เอื้อต่อการบริหารจัดการแร่ และส่งเสริมหน่วยงานในภูมิภาคเป็นแกนประสานเครือข่ายและเชื่อมโยงภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่

๒. การติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

การดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ แบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารจัดการทั้งในระดับกระทรวง หน่วยงานระดับจังหวัดและท้องถิ่นที่สามารถเชื่อมโยงกับการประเมินผลแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่และยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านประเด็นพัฒนาและตัวชี้วัดร่วม (Joint KPI)

๒.๑ แนวคิดหลักการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม

๑) มีระบบประเมินผลระดับยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการที่มุ่งเสนอผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เพื่อใช้วัดระดับความสำเร็จของแผนแม่บทการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ

๒) มีหลักเกณฑ์การติดตามประเมินผล และตัวชี้วัดที่ชัดเจนโปร่งใส มีมาตรฐาน เป็นกลาง และถูกต้องตามหลักวิชาการ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและทบทวนมาตรการ นโยบาย แผนงาน โครงการ ทั้งระดับภาพรวมกระทรวง/หน่วยงาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากการจัดเวทีประชาชน เพื่อติดตามและตรวจสอบได้อย่างเปิดเผย

๒.๒ แนวทางการติดตามและประเมินผลแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ แบบมีส่วนร่วม

๑) ประเมินผลในระยะครึ่งแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เป็นการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในระยะที่กำลังดำเนินงานได้ครึ่งแผน เพื่อศึกษาว่ามีปัญหาอุปสรรคใดบ้างในการดำเนินงาน ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน เพื่อนำไปทบทวนและนำไปปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ในระยะครึ่งหลัง

๒) ประเมินผลหลังการดำเนินงานเสร็จ เป็นการประเมินผลเพื่อสรุปจนสิ้นสุดแผนแล้ว ได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด มีผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ภายหลังจากสิ้นสุดแผนเป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ตลอดจนผลกระทบทั้งทางบวกและลบ และข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติและคณะรัฐมนตรีต่อไป

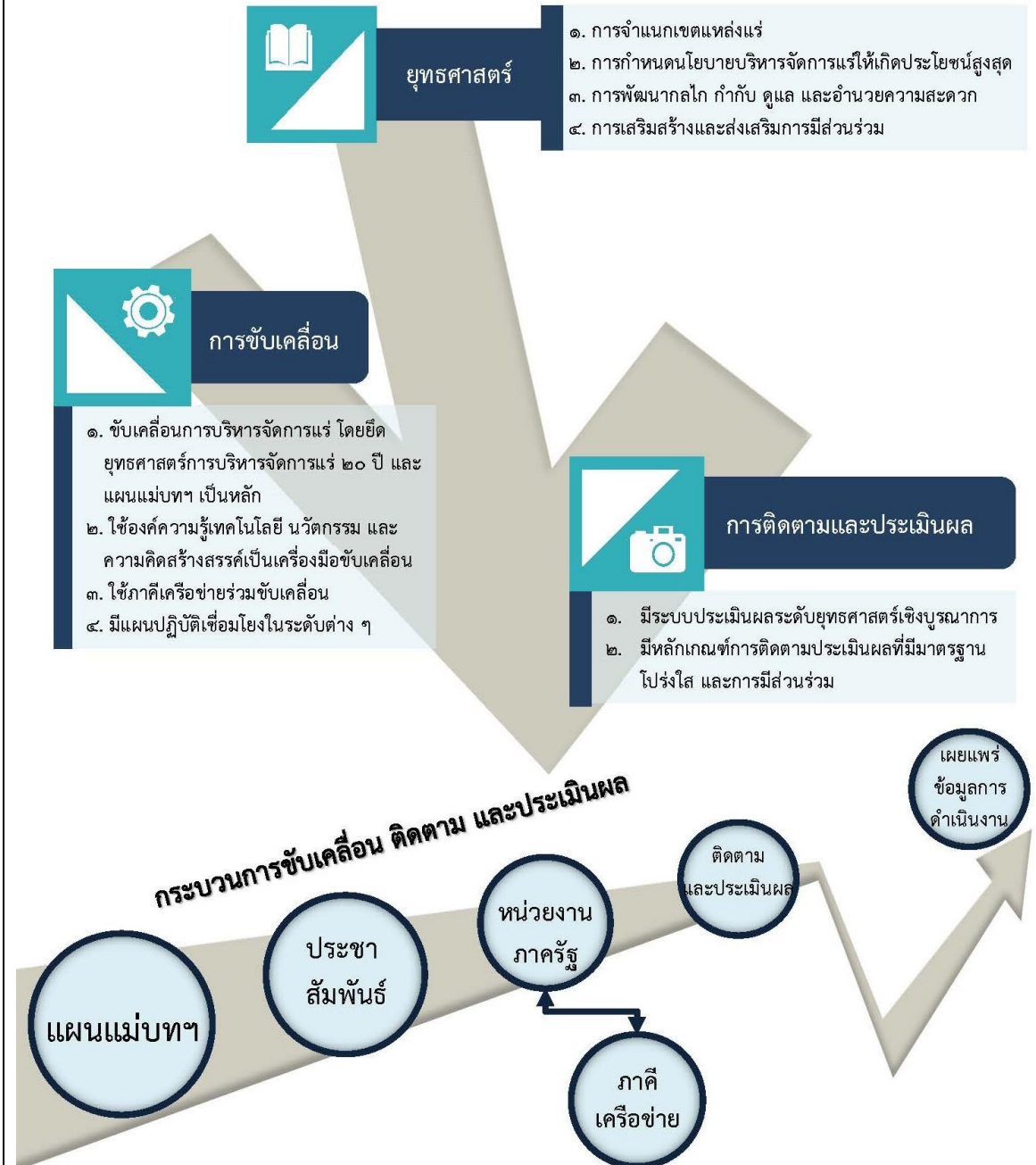
๓) วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เพื่อวางแผนทางการดำเนินงานในระยะถัดไป

๔) พัฒนาตัวชี้วัด และตัวชี้วัดร่วมให้ได้มาตรฐานสากลเพื่อประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

๕) จัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย และโปร่งใส ตรวจสอบได้

๖) เผยแพร่ผลการติดตาม และประเมินผลให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การจัดประชุม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น

การขับเคลื่อนและติดตามผลแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่



ส่วนที่ ๒

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๑

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

หน้า ๑

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๖๐ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้การบริหารจัดการแร่ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน ภายใต้ดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“แร่” หมายความว่า แร่ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแร่

“การบริหารจัดการ” หมายความว่า การสำรวจ การดูแลรักษา การสงวน การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา หรือการใช้ประโยชน์

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “คนร.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธานกรรมการ คนที่ ๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ ๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ ๔

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมศิลปากร ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกินหกคนจาก
- (ก) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้เสนอชื่อ
- (ข) ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือตามกฎหมายอื่น จำนวนหนึ่งคน ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้เสนอชื่อ
- (ค) ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ด้านธรณีวิทยา ด้านวิศวกรรมเหมืองแร่ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมศาสตร์ จำนวนด้านละหนึ่งคน ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้เสนอชื่อ

ให้อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

ให้รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีซึ่งอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และรองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ซึ่งอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่มอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ข้อ ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

นอกจากนี้ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๔) (ข) และ (ค) ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง หรือข้าราชการในส่วนราชการที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- (๒) ไม่เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในนิติบุคคลหรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจหรือดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่
- (๓) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ

ข้อ ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง

ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสอง ให้ คนร. ประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕

ข้อ ๘ ให้ คนร. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การบริหารจัดการแร่เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๒) เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๓) กำกับ ดูแล ตรวจสอบให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

(๔) เสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนภายใต้กลไกประชารัฐในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ

(๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแร่

(๖) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ รวมถึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คนร. มอบหมาย

(๘) เชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๙ การเสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ คนร. ต้องคำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และหลักการบริหารจัดการแร่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่แล้ว ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐไม่สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ให้รายงานปัญหาต่อ คนร. เพื่อพิจารณาหากมีกรณีจำเป็น ให้ คนร. มีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ได้ แล้วแจ้งคณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๑ การประชุมของ คนร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม คนร. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

ข้อ ๑๒ ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ให้กรมทรัพยากรธรณีและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ คนร. และให้กรมทรัพยากรธรณี เป็นสำนักงานเลขานุการ คนร. โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเหมืองแร่ของประเทศ การประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่ การประเมินสถานการณ์และพิจารณาขีดจำกัด รวมทั้งความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์พื้นที่ดังกล่าวเพื่อการทำเหมืองแร่ในภาพรวมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ตามข้อ ๘ (๑) เพื่อเสนอ คนร. พิจารณา

(๒) รับผิดชอบงานธุรการของ คนร. คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน

(๓) ประสานงานกับคณะกรรมการตามกฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

(๔) ปฏิบัติอื่นใดตามที่ คนร. มอบหมาย

ข้อ ๑๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ คnr. ประกอบด้วยกรรมการตามข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อทำหน้าที่ คnr. ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ ให้พิจารณาแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้

ข้อ ๑๕ ค่าใช้จ่ายสำหรับเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ คnr. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ให้เบิกจ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณของกรมทรัพยากรธรณีและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ข้อ ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ก.๒

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ



คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ที่ ๑ /๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ และตามข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๔) บัญญัติให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๖ คน โดยให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือกฎหมายอื่น และผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ด้านธรณีวิทยา ด้านวิศวกรรมเหมืองแร่ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมศาสตร์ จำนวนด้านละหนึ่งคน

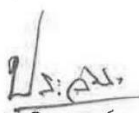
อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๔) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ประธานกรรมการในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ จึงแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ จำนวน ๖ คน ตามที่กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม เสนอ ดังนี้

- | | |
|---|--|
| ๑. นายอนุวัธ วงศ์วรรณ | ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น |
| ๒. นายศศิณ เกลิมลาภ | ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ |
| ๓. รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ สุทธิรัตน์ | ผู้ทรงคุณวุฒิด้านธรณีวิทยา |
| ๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ มีชำนะ | ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมเหมืองแร่ |
| ๕. รองศาสตราจารย์ ดร.ตุลวิทย์ สถาปนจารุ | ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม |
| ๖. รองศาสตราจารย์พรชัย ตระกูลวรานนท์ | ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์ |

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก


(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๓

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ
ติดตาม และประเมินผล



คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ที่ ๒ /๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่
กำกับ ติดตาม และประเมินผล

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ในส่วนของการจัดทำ
ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ การกำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ
นโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บท
การบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- | | | |
|------|---|----------------------|
| ๑.๑ | ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | ประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๒ | ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม | ประธานอนุกรรมการร่วม |
| ๑.๓ | นายอนุวัธ วงศ์วรรณ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๔ | นายศศิณ เฉลิมลาภ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครอง
สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๕ | รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ สุทธิรัตน์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านธรณีวิทยา
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๖ | รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ มีชำนะ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมเหมืองแร่
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๗ | รองศาสตราจารย์ ดร.ตุลวิทย์ สถาปนจารุ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๘ | รองศาสตราจารย์พรชัย ตระกูลวรานนท์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๙ | อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๐ | อธิบดีกรมควบคุมโรค หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๑ | อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๒ | เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |

/๑.๑๓ เลขาธิการ...

๑.๑๓ เลขานุการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๔ เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๕ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๖ ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๗ ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๘ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๙ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๐ อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๒๑ รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ที่อธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๒ รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่มอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำและเสนอยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้การบริหารจัดการแร่เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ดุลยภาพในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

๒.๒ เสนอแนะแนวทางหรือมาตรการต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๒.๓ กำกับ ดูแล ตรวจสอบให้หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ และรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๔ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ รวมถึงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๕ เชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการฯ

๒.๖ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามความจำเป็น

๒.๗ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก



(ประวีตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๔

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม



คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ
ที่ ๓ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ในส่วนของอำนาจหน้าที่
ของการเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบาย
บริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเสริมสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยมี
องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- | | | |
|------|---|---------------------|
| ๑.๑ | รองศาสตราจารย์พรชัย ตระกูลวรานนท์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | ประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๒ | อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม | รองประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๓ | นายศศิณ เฉลิมลาภ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครอง
สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๔ | รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวิทย์สถาปนจารุ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๕ | อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๖ | อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๗ | เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๘ | ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข | อนุกรรมการ |
| ๑.๙ | ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๐ | ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๑ | ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๒ | ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๓ | นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |

/๑.๑๔ นายก...

- ๒ -

- | | | |
|------|---|-----------------------------------|
| ๑.๑๔ | นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๕ | รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
ที่อธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมาย | อนุกรรมการและเลขานุการ |
| ๑.๑๖ | รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
ที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
มอบหมาย | อนุกรรมการและเลขานุการร่วม |
| ๑.๑๗ | ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรณี
กรมทรัพยากรธรณี | อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๑.๑๘ | ผู้อำนวยการสำนักบริหารสิ่งแวดล้อม
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ | อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม |

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ภายใต้กลไกประชารัฐในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ของประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๒ จัดทำแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและกำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแร่ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๓ เชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการฯ

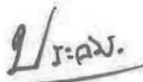
๒.๔ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามความจำเป็น

๒.๕ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก



(ประวีตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๕

**คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการหินอุตสาหกรรม**



**คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ
ที่ ๔ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการหินอุตสาหกรรม**

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ในการบริหารจัดการ
หินอุตสาหกรรมซึ่งเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ
นโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการ
หินอุตสาหกรรม โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- | | | |
|------|---|----------------------|
| ๑.๑ | รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มอบหมาย | ประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๒ | รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
ที่ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย | ประธานอนุกรรมการร่วม |
| ๑.๓ | รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ สุทธิรัตน์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านธรณีวิทยา
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๔ | รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ มีชำนะ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิศวกรรมเหมืองแร่
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๕ | อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๖ | อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๗ | อธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้แทน | |
| ๑.๘ | ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
กระทรวงคมนาคม หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๙ | เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๐ | เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๑ | ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๒ | ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๓ | ประธานคณะกรรมการผังเมืองและนิคมอุตสาหกรรม
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |

/๑.๑๔ นายก...

๑.๑๔	นายกสมาคมธรณีวิทยาแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๕	นายกสมาคมวิศวกรเหมืองแร่ไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๖	รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ที่อธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๗	รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๑๘	ผู้อำนวยการสำนักธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙	ผู้อำนวยการสำนักเหมืองแร่และสัมปทาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำและเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งหินอุตสาหกรรมในการสนับสนุนอุตสาหกรรมซีเมนต์ อุตสาหกรรมก่อสร้าง และรองรับโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐ โดยให้มีความสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดโดยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มาประกอบการพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๒ เชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการฯ

๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามความจำเป็น

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก



(ประวัตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๖

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่โพแทช

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ
ที่ ๕ / ๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่โพแทช

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ในการบริหารจัดการ
แร่โพแทชซึ่งเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ
นโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่โพแทช
โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- | | | |
|------|---|----------------------|
| ๑.๑ | รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มอบหมาย | ประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๒ | รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
ที่ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย | ประธานอนุกรรมการร่วม |
| ๑.๓ | นายศศิน เฉลิมลาภ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน
ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๔ | รองศาสตราจารย์พรชัย ตระกูลวรานนท์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศาสตร์
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๕ | อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี | อนุกรรมการ |
| ๑.๖ | อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ | อนุกรรมการ |
| ๑.๗ | เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๘ | เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๙ | เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๐ | ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๑ | ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๒ | นายกสมาคมธรณีวิทยาแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |

/๑.๑๓ นายก...

๑.๑๓ นายกสมาคมวิศกรเหมืองแร่ไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๔ รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการและเลขานุการ
ที่อธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมาย	
๑.๑๕ รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
ที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	
มอบหมาย	
๑.๑๖ ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรแร่ กรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๗ ผู้อำนวยการสำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำและเสนอแนวทางการบริหารจัดการแร่โพแทช เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องและภาคการเกษตร โดยให้ความสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดโดยคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มาประกอบการพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๒ เชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะอนุกรรมการฯ

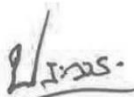
๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามความจำเป็น

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก



(ประวีตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๗

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่ควอตซ์



คำสั่งคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ
ที่ ๖ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่ควอตซ์

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ในการบริหารจัดการ
แร่ควอตซ์ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๗) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการ
นโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดแนวทางบริหารจัดการแร่ควอตซ์
โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- | | | |
|------|--|----------------------|
| ๑.๑ | รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มอบหมาย | ประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๒ | รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
ที่ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย | ประธานอนุกรรมการร่วม |
| ๑.๓ | นายศศิณ เฉลิสมลาภ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน
ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ | อนุกรรมการ |
| ๑.๔ | อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ | อนุกรรมการ |
| ๑.๕ | อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี | อนุกรรมการ |
| ๑.๖ | อธิบดีกรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๗ | อธิบดีกรมป่าไม้ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๘ | อธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๙ | เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๐ | เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๑ | เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๒ | ผู้แทนกระทรวงกลาโหม | อนุกรรมการ |

/๑.๑๓ ประธาน...

- ๒ -

๑.๑๓ ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๔ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๕ นายกสมาคมธรณีวิทยาแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๖ นายกสมาคมวิศวกรเหมืองแร่ไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๗ รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ที่อธิบดีกรมทรัพยากรธรณีมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๘ รองอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๑๙ ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรแร่ กรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐ ผู้อำนวยการสำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำและเสนอแนวทางการบริหารจัดการแร่ควอตซ์ในการสนับสนุนการพัฒนาพลังงานทดแทนภายในประเทศ โดยให้มีความสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดโดยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มาประกอบการพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

๒.๒ เชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะกรรมการฯ

๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามความจำเป็น

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก



(ประวีตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๘

ประกาศคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่



ประกาศคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

อาศัยความตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๘ (๔) และ ๘ (๕) กอปรกับ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรือนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแร่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการจัดทำต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบเป็นระยะ และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการแร่

คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติเห็นควรกำหนดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เปิดเผยข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เช่น เหตุผลความจำเป็นในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ แผนการสำรวจแร่และจัดหาแร่ ปริมาณการผลิต ปริมาณการใช้ ความต้องการแร่ แหล่งสำรองแร่ ปริมาณสำรองแร่ การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่หรือชนิดแร่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรือนุรักษ์ไว้ พื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง หลักเกณฑ์ในการกำหนดวิธีการทำเหมือง ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการทำเหมือง และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยผ่านสื่อไม่น้อยกว่า ๒ ช่องทาง

ข้อ ๒ การประชาสัมพันธ์หรือการให้ข้อมูล มีช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และกรมทรัพยากรธรณี การแถลงข่าว สื่อของกรมประชาสัมพันธ์ และสื่อสังคม (Social media) เป็นต้น ซึ่งระยะเวลาในการเปิดเผยข้อมูลต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ

ข้อ ๓ ให้มีการจัดประชุมปรึกษาหารือทางเทคนิค (Technical Meeting) เพื่อรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้ง ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีข้อวิตกกังวลเกี่ยวกับกิจกรรมเหมืองแร่ กลุ่มที่สนับสนุนการพัฒนาเหมืองแร่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางราชการและหรือสถาบันทางวิชาการ

ไม่น้อยกว่ากลุ่มละ ๑ ครั้ง ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่า ๑๕ คน และให้มีกรรมการจากคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เข้าร่วมรับฟังด้วยไม่น้อยกว่า ๓ คน

ข้อ ๔ ให้คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล รวบรวมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับจากการจัดประชุมปรึกษาหารือทางเทคนิค (Technical Meeting) และการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ จากการเปิดเผยข้อมูล มาสรุปประมวลผล เพื่อจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่เริ่มเปิดเผยข้อมูลตามข้อ ๑ และให้เปิดเผย (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ผ่านสื่อต่าง ๆ รายละเอียดตามข้อ ๒

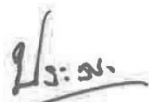
ข้อ ๕ ให้มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นที่เป็นสาระสำคัญใน (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ (Focus group) ไม่น้อยกว่า ๓ ประเด็น ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่แล้วเสร็จ และให้มีกรรมการจากคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เข้าร่วมรับฟังด้วยไม่น้อยกว่า ๑ คน

ข้อ ๖ ให้มีการจัดประชุมเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ จำนวน ๑ ครั้ง ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่แล้วเสร็จ โดยอาจดำเนินการร่วมกับข้อ ๕ ไปพร้อมกันก็ได้ และให้มีกรรมการจากคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เข้าร่วมรับฟังด้วยไม่น้อยกว่า ๗ คน

ข้อ ๗ ให้คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผลเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พร้อมทั้งประมวลความคิดเห็นทั้งหมดต่อคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่แล้วเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก



(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ

ภาคผนวก ก.๙

ผลการระดมความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการแร่

๑) ผลการระดมความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการแร่

(๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมทรัพยากรธรณี ได้จัดการประชุมระดมความคิดเห็นเรื่อง “มุมมองการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ของประเทศไทย” รวมจำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑	เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ ๒	เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ จังหวัดลำปาง
ครั้งที่ ๓	เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดขอนแก่น
ครั้งที่ ๔	เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดลพบุรี
ครั้งที่ ๕	เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ผู้ประกอบการด้านการสำรวจและทำเหมืองแร่ ผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ ผู้ได้รับผลกระทบจากทรัพยากรแร่ องค์กรอิสระ องค์กรพัฒนาเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน

ในการประชุมทั้ง ๕ ครั้ง สามารถสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ในมุมมองต่าง ๆ สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ภาคประชาชน/องค์กรอิสระ ต้องการให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการประกอบกิจการเหมืองแร่และควรมีหน่วยงานกลางในการทำประชาพิจารณ์ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน เพิ่มความเข้มข้นของหลักเกณฑ์การป้องกันและการแก้ไขปัญหาผลกระทบของการทำเหมืองรวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์จากกิจกรรมเหมืองแร่ให้แก่ท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบเหมืองแร่อย่างเป็นธรรม และภาครัฐต้องมีการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำเหมือง ปัญหา ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูหลังจากปิดเหมือง และประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

๒. กลุ่มสถาบันการศึกษา/นักวิชาการอิสระ ในการจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรแร่รวมถึงการดำเนินการตามแผนดังกล่าวนั้น จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและมีมาตรการหรือแนวทางเพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่อย่างสูงสุดโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาปรับใช้ โดยจะต้องมีบัญชีทรัพยากรแร่ที่สำคัญและการกำหนดเขตทรัพยากรแร่เพื่อการพัฒนาที่อยู่บนระบบมาตรฐานกลางเดียวกันและเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. กลุ่มผู้ประกอบการกิจการเหมืองแร่/ผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ มีความคาดหวังว่าภาครัฐควรจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การลงทุนในอนาคต ภาครัฐควรสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยหรือนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการผลิต การแปรรูปแร่ดิบและการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ภายในประเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่อย่างคุ้มค่า และภาครัฐควรจะต้องเป็นตัวกลางสำคัญในการประสาน ชี้แจง และเผยแพร่ข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจกับภาคประชาชนในพื้นที่โดยรอบเหมืองแร่

๔. กลุ่มหน่วยงานราชการ การบริหารจัดการแร่ควรกำหนดกรอบแนวคิดจากการใช้หรือการอนุรักษ์โดยพิจารณาจากปริมาณสำรองแร่ อุปสงค์ อุปทาน ราคา และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง

ต้องกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาแร่ให้ชัดเจนและควรสงวนพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ไว้ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกขั้นตอน ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ปัจจุบันโดยจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในชาติมากที่สุด พร้อมทั้งเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านทรัพยากรแร่แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนอย่างแพร่หลาย และควรมีการปรับปรุง/จัดทำข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ อาทิ บัญชีแร่ พื้นที่แหล่งแร่ พื้นที่ศักยภาพทางแร่ ปริมาณสำรองแร่ คุณภาพแร่ การใช้ประโยชน์ และความต้องการใช้ในอนาคต ราคาตลาดแร่ ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลัง (Background) ของพื้นที่ก่อนมีการทำเหมือง ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน

(๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้จัดการประชุมทั้งสิ้นรวม ๗ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ การประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง “การขับเคลื่อนตามแนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการแร่ของประเทศไทย” วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมโกลเด้นทิวลิป ซอฟเฟอริน กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย องค์กรอิสระ องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ประกอบการด้านการสำรวจและทำเหมืองแร่ และผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่

ครั้งที่ ๒ การประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง “บทบาทนักวิชาการในการขับเคลื่อนตามแนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการแร่ของประเทศไทย” วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย

ครั้งที่ ๓ การประชุมระดมความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมาย (Focus Group) จำนวน ๕ ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่เชิงพื้นที่และรายชนิดแร่ของแร่ ๕ ชนิด ได้แก่ แร่โพแทช ควอตซ์ ธาตุหายาก หินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์ และหินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นการจัดประชุมกลุ่มเป้าหมายย่อย ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ผู้ประกอบการด้านการสำรวจและทำเหมืองแร่ และผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายครั้งที่ ๑ แร่โพแทช เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

กลุ่มเป้าหมายครั้งที่ ๒ แร่ควอตซ์ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐

กลุ่มเป้าหมายครั้งที่ ๓ หินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

กลุ่มเป้าหมายครั้งที่ ๔ หินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

กลุ่มเป้าหมายครั้งที่ ๕ ธาตุหายาก เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐

จากผลการประชุมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สามารถสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแร่ จากผลการจัดประชุมทั้ง ๗ ครั้ง สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ก่อนที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ หน่วยงานภาครัฐควรแก้ไขปัญหาคำขอประทานบัตรและการต่ออายุประทานบัตรที่ยังคงค้างอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงในขณะที่ยื่นขอประทานบัตรบริหารจัดการแร่ยังไม่แล้วเสร็จ เพื่อป้องกันปัญหาคำขอทุกประเภทที่อยู่ระหว่างการพิจารณาและที่ยื่นภายหลังพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ต้องหยุดชะงัก ดังนั้น ในช่วงเวลาดังกล่าวควรมีการออกกฎระเบียบเพื่อขออนุญาตไปพลางก่อน รวมถึงคำขอต่าง ๆ ที่ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ เพื่อให้ขั้นตอนการขออนุญาตมีความต่อเนื่อง

๒. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการแร่ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีความจำเป็นจะต้องกำหนดนิยามของคำที่ปรากฏในมาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๑๙ ของหมวด ๑ นโยบายบริหารจัดการแร่ให้ชัดเจนและเข้าใจตรงกัน การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ควรสอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ซึ่งจะต้องมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน เพื่อประกอบการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เช่น แนวโน้มความต้องการแร่ สภาพปัญหาจากการใช้แร่ รวมถึงมีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตให้ชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามได้

๓. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแร่รายชนิด ๕ ชนิด ได้แก่ แร่ควอตซ์ ชาติหายาก โพลแทช หินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง และหินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์

พื้นที่ศักยภาพแร่สูงเพื่อการสำรวจและพัฒนาแร่หลายพื้นที่อยู่ในเขตพื้นที่ทหารและพื้นที่ลุ่มน้ำซึ่งติดปัญหาการใช้พื้นที่ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อการลงทุนของภาคเอกชน และหาเครื่องมือในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาแร่ในภาพรวมเชิงพื้นที่ เช่น การจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) ในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ แทนการทำเฉพาะบริเวณที่มีการทำเหมือง และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบให้ชัดเจน และควรมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแร่ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ รวมถึงส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากแร่ให้เกิดมูลค่าสูงสุด ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องของแร่พลอยได้จากการทำเหมืองแร่ เช่น เกลือหินที่ได้จากการทำเหมืองแร่โพแทช เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าแร่และหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำเหมือง ทั้งนี้ควรคำนึงถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันด้วย

๒) ผลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

(๑) ประชุมปรึกษาหารือทางเทคนิค (Technical Meeting)

กรมทรัพยากรธรณี และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้จัดประชุมปรึกษาหารือทางเทคนิค (Technical Meeting) เรื่อง “แนวทางการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ของประเทศไทย” เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมโกลเด้น ทิวลิป ซอฟเฟอริน กรุงเทพมหานคร โดยผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีข้อวิตกกังวลเกี่ยวกับกิจกรรมเหมืองแร่ กลุ่มที่สนับสนุนการพัฒนาเหมืองแร่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางราชการและสถาบันทางวิชาการ รวมจำนวน ๑๖๕ คน

ผลการประชุมปรึกษาหารือทางเทคนิค (Technical Meeting) ซึ่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทั้ง ๓ กลุ่มสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ควรมีการกำหนดแนวพื้นที่กั้นชนการทำเหมือง (buffer zone) และจัดทำข้อมูลพื้นฐานก่อนการทำเหมือง (baseline data) ให้ชัดเจนตั้งแต่ก่อนที่จะมีการทำเหมืองแร่ โดยจะต้องเก็บข้อมูลทั้งแร่หลักและเพื่อนแร่

๒. ภายหลังจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ยังไม่แล้วเสร็จ จะส่งผลให้คำขอทุกประเภทที่อยู่ระหว่างการพิจารณา และที่ยื่นภายหลังจากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ต้องชะงัก เนื่องจาก มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระบุว่า การอนุญาตให้ทำเหมืองให้พิจารณาอนุญาตได้เฉพาะในพื้นที่ที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

กำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ดังนั้น ในการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองจะต้องมีการกำหนดค่านิยามให้ชัดเจนและไม่ขัดกับกฎหมาย ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองเพื่อให้สามารถดำเนินการไปพลางก่อนได้โดยใช้บทเฉพาะกาลมาตรา ๑๘๘ และ ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๓. ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ/อนุญาตประทานบัตร และหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลการใช้พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริการอยู่ในรูปแบบของการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) รวมถึงมีการทบทวนระยะเวลาอนุญาตประทานบัตรของแต่ละหน่วยงานให้มีความสอดคล้องกัน

๔. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่จะต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อดูแนวโน้มการพัฒนาประเทศอันจะนำไปสู่ความต้องการใช้แร่ของประเทศ นอกจากนี้ จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี และกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ให้ชัดเจน

นอกจากนี้ แต่ละกลุ่มมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันบางประเด็น อาทิ

๑. ควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนทั้งด้านบวกและด้านลบของทรัพยากรแร่ รวมถึงให้หน่วยงานท้องถิ่นโดยเฉพาะบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และครู มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

๒. ควรมีการทบทวนโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อถ่วงดุลอำนาจ โดยให้แยกการอนุมัติ อนุญาต การตรวจสอบ และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมออกจากกัน นอกจากนี้ ควรสร้างความเชื่อมั่น ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการประกอบกิจการเหมืองแร่ เช่น ขั้นตอนการอนุมัติ อนุญาต และการติดตามตรวจสอบ

๓. ควรให้ความสำคัญกับแร่ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูง หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ควอตซ์ หินปูน รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปสู่การวางแผนการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีที่จะรองรับ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ

๔. ควรจัดสรรผลประโยชน์ให้ท้องถิ่นและชุมชนอย่างเป็นธรรม และประชาชนได้รับรู้ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการผลประโยชน์ดังกล่าว

(๒) ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ (Focus group)

กรมทรัพยากรธรณีและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ (Focus group) ต่อร่างยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมโกลเด้น ทิวลิป ซอฟเฟอริน กรุงเทพมหานคร โดยผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีชีวิตเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเหมืองแร่ กลุ่มที่สนับสนุนการพัฒนาเหมืองแร่ และกลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางราชการและสถาบันทางวิชาการ กรรมการจากคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับติดตาม และประเมินผล และคณะทำงานจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ระยะห้าปี รวมจำนวน ๒๐๐ คน

ผลการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ (Focus group) ซึ่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของทั้ง ๓ กลุ่ม สามารถสรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การกำหนดเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๑. ควรกำหนดให้พื้นที่คำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ ที่ได้ยื่นขอก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองด้วย ซึ่งเป็นไปตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๑๘๘ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มิฉะนั้นคำขอฯ ที่เอกชนยื่นไว้จะไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ทำให้ภาครัฐไม่ได้ข้อมูลการสำรวจจากภาคเอกชน รวมทั้งควรกำหนดให้ที่ดินเอกสารสิทธิ์ที่มีการพิสูจน์อย่างชัดเจนแล้วว่า มีแร่เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๒. ควรลดขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตเพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ผู้ประกอบการสามารถตรวจสอบความคืบหน้าของการดำเนินการได้ รวมทั้งมีจุดให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (one stop service)

๓. การกำหนดแนวพื้นที่กันชนการทำเหมือง (buffer zone) โดยกันทางน้ำและทางสาธารณะออก ควรพิจารณาสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ด้วย เนื่องจากทางน้ำและทางสาธารณะในบางพื้นที่เสื่อมสภาพหรือไม่มีการใช้งานแล้วทำให้ไม่สามารถใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

๔. ควรกำหนดพื้นที่แหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองให้สอดคล้องกับความต้องการใช้แร่ภายในประเทศ โดยพิจารณาจากข้อมูลอุปสงค์ (demand) อุปทาน (supply) และข้อมูลปริมาณสำรอง (reserve) และเร่งจัดทำบัญชีทรัพยากรแร่พร้อมเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ

๕. นำข้อมูลทางวิชาการมาพิจารณากำหนดขอบเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๖. ไม่ควรกำหนดให้พื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองทั้งหมด แต่ควรกันพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีปัญหามวลชนออกก่อน

๗. ตามมาตรา ๑๘๘ และ ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้บรรดาพื้นที่ตามคำขอต่ออายุประทานบัตร คำขอประทานบัตร ประทานบัตร และอาชญาบัตรที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองในวาระเริ่มแรกนั้น คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษ เพื่อทบทวนพื้นที่ก่อนการประกาศเป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง เนื่องจากหลายพื้นที่อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจสอบข้อร้องเรียนต่าง ๆ หรืออยู่ระหว่างดำเนินคดียังไม่สิ้นสุด โดยพิจารณาว่าเข้าหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ หรือควรกันพื้นที่ประเภทนี้ออกจากเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื้อรังหรือเกิดปัญหาใหม่ขึ้นมาอีก

๘. ควรกันพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑A ออกจากเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๙. พื้นที่ที่มีการพิสูจน์แล้วว่าเป็นพื้นที่ที่มีค่าผิดปกติทางธรณีเคมีสูงที่เป็นโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว สังกะสี แคดเมียม และสารพิษ ควรกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์หรือเขตห้ามทำเหมืองเด็ดขาด เพื่อลดปัญหาการทำกิจกรรมที่อาจรบกวนพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งอาจส่งผลให้มีการแพร่กระจายของโลหะหนักได้

ประเด็นที่ ๒ การป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน

๑. ควรมีมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการที่สามารถดำเนินการเป็นเหมืองแร่สีเขียวได้ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนมาใช้ในการทำเหมืองแร่

๒. ควรมีการสร้าง ความเข้าใจกับประชาชนที่อยู่ในเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองอย่างน้อยในระดับอำเภอ ก่อนการประกาศใช้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง โดยหน่วยงานที่ให้ความรู้ความเข้าใจควรเป็นหน่วยงานที่เป็นกลาง และไม่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตประทานบัตร

๓. ควรมีหน่วยงานหรือคณะกรรมการอิสระในการตรวจสอบ ติดตาม ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในการทำเหมือง

๔. ควรกำหนดแนวทางและมาตรการในการเฝ้าระวังสุขภาพประชาชน กระบวนการและรายละเอียดการฟื้นฟู เยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่

๕. ควรกำหนดกระบวนการและรายละเอียดการฟื้นฟู เยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากเหมืองแร่

๖. ควรมีการศึกษาวิจัยแร่ยุทธศาสตร์ ๕ แร่หลัก และแร่สำคัญทางเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยเรียนรู้จากผลกระทบที่เกิดขึ้นในอดีต ศึกษาวิจัยจากกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วในต่างประเทศ และการศึกษาวิจัยควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

๗. เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การกำกับดูแลการทำเหมือง การติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๘. การทำข้อมูลพื้นฐาน baseline data ด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจน สามารถแสดงให้เห็นประชาชนในพื้นที่ทราบกรณีมีข้อร้องเรียน

๙. ควรมีการเผยแพร่นโยบายหรือข้อมูลต่าง ๆ และประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้

๑๐. ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม และชุมชนมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ ๓ การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม

๑. ควรมีการเปิดเผยข้อมูลและข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับวงเงินที่ได้รับการจัดสรรค่าภาคหลวง และการนำเงินไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ

๒. ควรมีการจัดการเงินกองทุนที่ได้จากผู้ประกอบการ โดยส่งเสริมให้ภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลการจัดสรรกองทุนดังกล่าว และกำหนดแนวทางและมาตรการในการติดตามการใช้งบประมาณกองทุนไว้ในอนุบัญญัติหรือในแผนแม่บท ซึ่งการจัดสรรเงินกองทุนควรมีการจัดสรรให้ครอบคลุมชุมชนที่อยู่รอบเหมืองอย่างครบถ้วน ไม่ยึดตามตำแหน่งที่ตั้งขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. เพิ่มกลไกข้อร้องเรียนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองควรได้รับการเยียวยาและชดเชยอย่างเป็นรูปธรรม

๔. ควรลดดุลยพินิจในการอนุมัติ อนุญาต และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

ประเด็นที่ ๔ ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการแร่ประเด็นอื่น ๆ

๑. ควรกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการดูแลและตรวจสอบพื้นที่อ่อนไหว พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติในบริเวณที่มีแหล่งแร่อยู่ โดยหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจำแนกเขตพื้นที่สงวน หวงห้าม พื้นที่อนุรักษ์ ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติ ด้านน้ำ และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา

๒. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการแร่ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้มีการกำหนดสัดส่วนตามอายุ และเพศ เพื่อความเสมอภาคและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

๓. ช่องทางการประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร และการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ท้องถิ่น และชุมชน นอกเหนือจากการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์แล้ว ควรทำการสื่อสารทางช่องทางปกติเดิม เช่น โรงเรียน วัด สถาบันการศึกษา ให้ทั่วถึงด้วย

๔. ควรมีการเผยแพร่ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ และคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติผ่านเว็บไซต์ที่สามารถให้ประชาชนเข้าไปแสดงความคิดเห็น

๕. ควรกำหนดค่านิยามของคำที่ปรากฏในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ยังไม่มี ความชัดเจนไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติงานได้

๖. การกำหนดเวลาในการจ้าง third party มาดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ๑ ปี หลังการยื่นร้องเรียน ใช้ระยะเวลานานเกินไป ควรปรับให้เป็นดำเนินการโดยเร่งด่วน หรือ ๖ - ๑๒ เดือน

๗. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เน้นคำว่าประชาชนเกินไป ไม่เน้นท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ได้รับผลกระทบ

๘. การกำหนดแนวทางการพัฒนาใช้ประโยชน์แร่ควรมองให้ครอบคลุมทั่วถึงจากต้นน้ำไป ยังปลายน้ำ

(๓) ประชุมเวทีสาธารณะ

กรมทรัพยากรธรณี และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ได้จัดการประชุมเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) ต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมโกลเด้น ทิวลิป ซอฟเฟอริน กรุงเทพมหานคร โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย กรรมการจากคณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ กำกับ ติดตาม และประเมินผล คณะทำงานจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ระยะห้าปี ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้สนใจรวมจำนวน ๓๐๐ คน

ผลการประชุมเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

๑. ควรกำหนดให้พื้นที่เอกสารสิทธิ์ที่มีการพิสูจน์ทราบแล้วว่ามีแร่แล้วเป็นเขตแหล่งแร่ เพื่อการทำเหมือง รวมถึงบรรดาข้อต่าง ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ ให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ซึ่งเป็นไปตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๑๘๘ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. ควรกำหนดค่านิยามของคำที่ปรากฏในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ยังไม่มี ความชัดเจนไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติงานได้

๓. ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ/อนุญาต ประทานบัตร และหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลการใช้พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริการอยู่ในรูปแบบของการ

บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) รวมถึงมีการทบทวนระยะเวลาอนุญาตประทานบัตรของแต่ละหน่วยงานให้มีความสอดคล้องกัน

๔. ควรมีระบบเผยแพร่ข้อมูลการขออนุมัติ/อนุญาต และติดตาม รวมถึงมีช่องทางการร้องเรียน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ชัดเจน และตรวจสอบได้

๕. ควรมีการทบทวนการจัดเก็บค่าภาคหลวง และการจัดการรายได้ รวมถึงมีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงค่าภาคหลวงที่ท้องถิ่นได้รับและการนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์

๖. ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบของทรัพยากรแร่ ขั้นตอนการอนุมัติ/อนุญาต ขั้นตอนกระบวนการทำเหมืองแร่ และให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยสื่อและภาษาที่เข้าใจง่าย เช่น การ์ตูน ในการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานกับประชาชนให้มีความทั่วถึง รวมถึงการให้ความรู้กับหน่วยงานการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกับท้องถิ่นและประชาชน

๗. ควรมีการเผยแพร่ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติและคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ ผ่านเว็บไซต์ที่สามารถให้ประชาชนเข้าไปแสดงความคิดเห็น

๘. ควรมีมาตรการในการนำเทคโนโลยีการกักเก็บแร่ที่มีมาตรฐานมาใช้ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่เกิดจากการทำเหมืองแร่และแร่ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนรวมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและเทคนิคในการกักเก็บแร่ให้มีมาตรฐาน

๙. ควรมีมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่

๑๐. ควรมีมาตรการเยียวยาผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากภายหลังพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ยังไม่แล้วเสร็จ ส่งผลให้คำขอทุกประเภทที่อยู่ระหว่างการพิจารณา และที่ยื่นภายหลังพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ต้องชะงัก เพราะการอนุญาตให้ทำเหมืองให้พิจารณาอนุญาตได้เฉพาะในพื้นที่ที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่กำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง

๑๑. แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่นอกจากจะพิจารณาเรื่องทรัพยากรแร่ และเศรษฐกิจแล้ว ควรมีการพิจารณาถึงทรัพยากรอื่นควบคู่ด้วยเพื่อให้เกิดความสมดุล เช่น ป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ และชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่

๑๒. ควรวางแผนการผลิตและการใช้หินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้างในระยะยาว เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในประเทศ

ภาคผนวก ข
บัญชีทรัพยากรแร่ และสถานการณแร่

ภาคผนวก ข.๑

บัญชีทรัพยากรแร่

ปัจจุบัน ประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ ๑๑๐ ของประเทศที่มีศักยภาพทางแร่ทั่วโลกจากทั้งหมด ๑๒๓ ประเทศ ปริมาณทรัพยากรแร่ในประเทศพบมากกว่า ๔๐ ชนิด ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙๙,๗๓๐ ตารางกิโลเมตร (๖๐ ล้านไร่) หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๙ ของประเทศ ปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศรวมประมาณ ๑๙ ล้านล้านตัน ประเมินมูลค่าแร่เบื้องต้นรวมกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านล้านบาท

ทรัพยากรแร่ของประเทศไทย แบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ และมีการกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ ดังนี้ (รูปที่ ข.๑-๑ และตารางที่ ข.๑-๑)

(๑) แร่เชื้อเพลิงและพลังงาน ได้แก่ ถ่านหิน (ลิกไนต์) มีประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๒ ล้านล้านบาท พบที่ภาคเหนือเป็นส่วนใหญ่ เช่น จังหวัดลำปาง พะเยา และลำพูน นอกจากนี้ยังพบที่ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เช่น จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เลย สุราษฎร์ธานี และกระบี่ เป็นต้น

(๒) หินอุตสาหกรรมและหินประดับ ได้แก่ หินปูน หินบะซอลต์ หินแกรนิต หินแอนดีไซต์ และหินทราย มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๓๙๕,๑๐๐ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๗๐ ล้านล้านบาท

- หินปูน พบกระจายตัวทั่วประเทศ เช่น จังหวัดลำปาง เชียงใหม่ นครสวรรค์ อุทัยธานี ราชบุรี เพชรบุรี สระบุรี เลย นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี พังงา ตรัง สตูล และสงขลา

- หินบะซอลต์ พบที่จังหวัดพิจิตร เพชรบูรณ์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี สระแก้ว และตราด

- หินแกรนิต พบที่ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ เช่น จังหวัดตาก สุโขทัย อุทัยธานี สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ภูเก็ต และสงขลา เป็นต้น

- หินแอนดีไซต์ พบที่จังหวัดเชียงใหม่ อุดรดิตถ์ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ สระบุรี ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา

- หินทราย พบที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ชัยภูมิ หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี และสตูล

(๓) หินเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ ได้แก่ หินปูน หินดินดาน และยิปซัม มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๗๒๗,๖๐๐ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๑๘๒ ล้านล้านบาท

- หินปูน พบกระจายตัวทั่วประเทศ เช่น จังหวัดเชียงราย ลำปาง เลย เพชรบูรณ์ สระบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

- หินดินดาน พบกระจายตัวทั่วประเทศ เช่น จังหวัดเชียงราย ลำปาง เลย เพชรบูรณ์ สระบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และสตูล

- ยิปซัม พบที่จังหวัดนครสวรรค์ พิจิตร เลย นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี

(๔) แร่โลหะมีค่า ได้แก่ ทองคำ (โลหะ) พบที่จังหวัดเชียงราย แพร่ ลำปาง ตาก สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร ลพบุรี เพชรบูรณ์ เลย ปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และนราธิวาส มีปริมาณทรัพยากรแร่ประมาณ ๑๓๖ ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๐.๑๙ ล้านล้านบาท

(๕) แร่โลหะพื้นฐาน ได้แก่ สังกะสี ดีบุก และทองแดง (โลหะ) มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๑๒ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๕ ล้านล้านบาท

- ดิบูก พบที่ภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ เช่น จังหวัดชุมพร ระนอง พังงา นอกจากนี้ยังพบที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันตก เช่น จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน อุทัยธานี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

- ทองแดง พบที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน อุตรดิตถ์ เลย และลพบุรี

(๖) เหล็กและโลหะผสมเหล็ก ได้แก่ เหล็ก และทังสเตน มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๕๐ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๐.๓๙ ล้านล้านบาท โดยแร่เหล็กพบที่จังหวัดอุตรดิตถ์ เลย เพชรบูรณ์ หนองคาย หนองบัวลำภู นครสวรรค์ อุทัยธานี ลพบุรี นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา สระแก้ว ระยอง กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และนครศรีธรรมราช ส่วนแร่ทังสเตนส่วนใหญ่เกิดร่วมกับแร่ดิบูก

(๗) แร่อุตสาหกรรมเซรามิก ได้แก่ โซเดียมเฟลด์สปาร์ ดินขาวและบอลล์เคลย์ โพลีเทสเซียมเฟลด์สปาร์ และควอตซ์ มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๖,๕๐๐ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๕ ล้านล้านบาท

- เฟลด์สปาร์ พบที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก ระยอง กาญจนบุรี ราชบุรี และนครศรีธรรมราช

- ดินขาว พบที่จังหวัดลำปาง อุตรดิตถ์ เลย อุทัยธานี ลพบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง จันทบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และระนอง

- บอลล์เคลย์ พบที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง พะเยา และนครศรีธรรมราช

(๘) แร่อุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้แก่ แบไรต์ ฟลูออไรต์ เกลือหิน และโพแทช มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๑๘,๔๐๗,๐๐๐ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๓๙,๖๐๐ ล้านล้านบาท

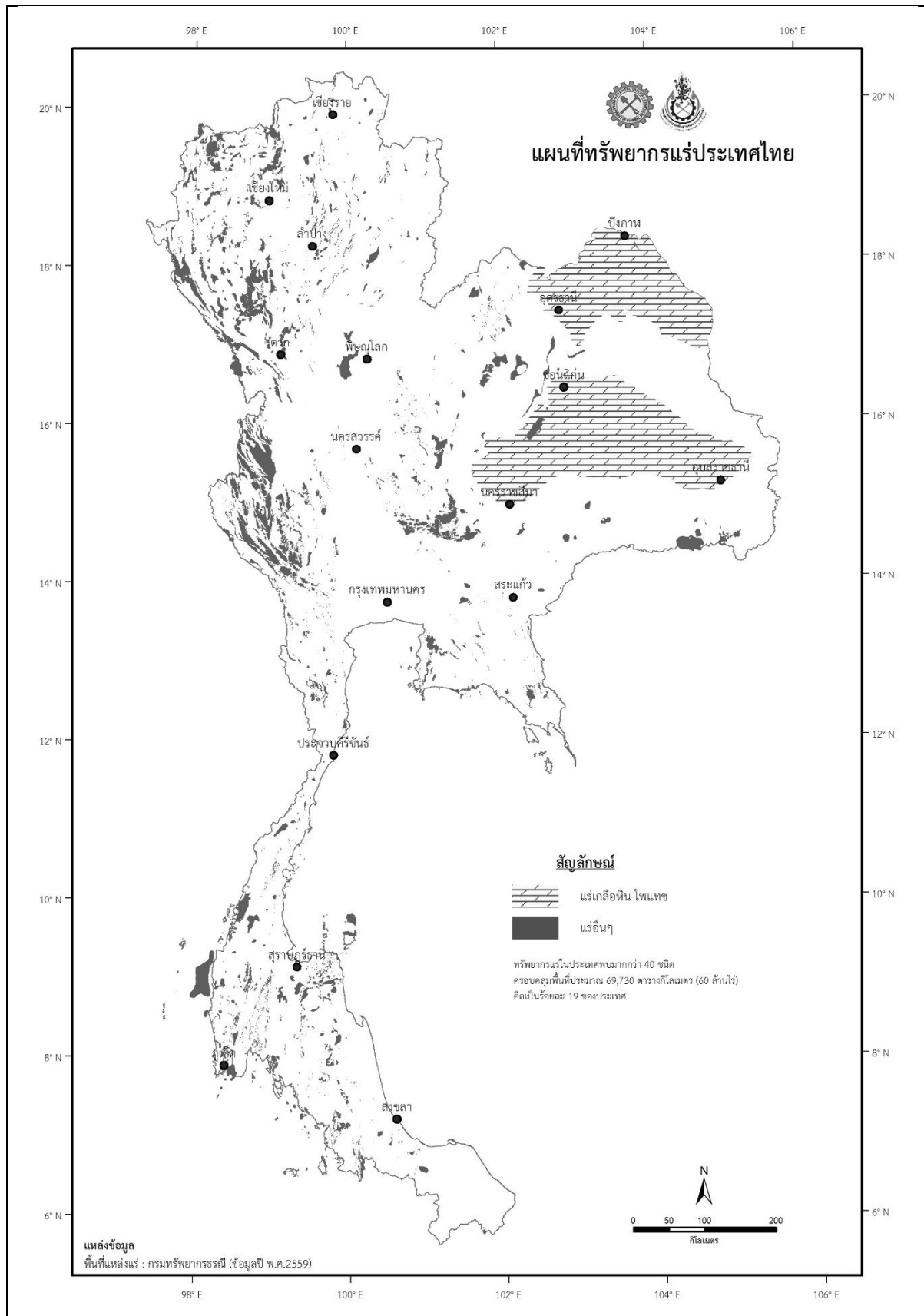
- แบไรต์ พบที่จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา แพร่ ตาก เพชรบูรณ์ เลย หนองบัวลำภู อุตรดิตถ์ กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

- ฟลูออไรต์ พบที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน แพร่ ตาก สุโขทัย กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา กาญจนบุรี เพชรบุรี และสุราษฎร์ธานี

- เกลือหินและโพแทช พบบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกระจายตัวในแอ่งโคราช และแอ่งสกลนคร

(๙) โลหะเบาและแร่หายาก ได้แก่ ธาตุหายาก (โลหะ) พบที่จังหวัดกาญจนบุรี อุทัยธานี สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง มีปริมาณทรัพยากรแร่รวมประมาณ ๐.๑๓ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๐.๒๙ ล้านล้านบาท

หากพิจารณาเป็นรายชนิดแร่ พบว่าแร่เกลือหินเป็นแร่ที่มีปริมาณมากที่สุดในประเทศ มีประมาณ ๑๘ ล้านล้านตัน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๘ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ ทั้งนี้ ทรัพยากรแร่ที่มีปริมาณสูงสุด ๕ อันดับแรกของประเทศไทย หากไม่รวมแร่เกลือหิน ได้แก่ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรม ซีเมนต์ (อันดับ ๑) มีประมาณ ๖ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๙.๕๔ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ แร่โพแทช (อันดับ ๒) มีประมาณ ๔ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๒๘ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (อันดับ ๓) มีประมาณ ๓ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๐๓ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ หินดินดาน (อันดับ ๔) มีประมาณ ๑ แสนล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗.๔๓ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ และหินบะซอลต์ (อันดับ ๕) มีประมาณ ๔ หมื่นล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒.๗๒ ของปริมาณทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ (รูปที่ ข.๑-๒)



รูปที่ ข.๑-๑ แผนที่ทรัพยากรแร่ประเทศไทย (กรมทรัพยากรธรณี, ๒๕๕๙)

ตารางที่ ข.๑-๑ แสดงปริมาณและมูลค่าทรัพยากรแร่ของประเทศไทย ณ สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ชนิดแร่	ปริมาณทรัพยากรแร่ ที่มีศักยภาพเป็นไปได้ (ล้านตัน)	ราคาแร่* (เฉลี่ย) พ.ศ. ๒๕๕๙		มูลค่าทรัพยากรแร่ ที่มีศักยภาพเป็นไปได้ (ล้านล้านบาท)
		บาท	หน่วย	
แร่เชื้อเพลิงและพลังงาน				
ถ่านหิน (ลิกไนต์)	๑,๙๘๙.๕๑	๙๖๐.๐	ตัน	๑.๙๑
หินอุตสาหกรรมและหินประดับ				
หินปูน	๒๙๔,๕๖๒.๗๖	๑๘๐.๐	ตัน	๕๓.๐๒
ปะชอลต์	๔๒,๑๔๖.๔๘	๒๐๐.๐	ตัน	๘.๔๓
แกรนิต	๑๑,๒๓๓.๑๙	๒๐๐.๐	ตัน	๒.๒๕
แอนดิสไตต์	๑๖,๑๔๗.๔๒	๒๐๐.๐	ตัน	๓.๒๓
หินทราย	๓๑,๐๒๗.๙๘	๑๕๐.๐	ตัน	๔.๖๕
หินเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์				
หินปูน	๖๑๒,๒๖๖.๓๙	๒๕๐.๐	ตัน	๑๕๓.๐๗
หินดินดาน	๑๑๕,๐๖๑.๔๒	๒๕๐.๐	ตัน	๒๘.๗๗
ยิปซัม	๓๒๖.๕๘	๖๔๘.๕	ตัน	๐.๒๑
แร่โลหะมีค่า				
ทองคำ (โลหะ)	๑๓๖.๗๑ ตัน	๑,๔๑๔.๖	กรัม	๐.๑๙
แร่โลหะพื้นฐาน				
สังกะสี	๓.๘๖	๖๙,๗๒๓.๘	ตัน	๐.๒๗
ดีบุก	๗.๔๕	๖๓๐,๗๐๒.๕	ตัน	๔.๗๐
ทองแดง (โลหะ)	๑.๐๐	๑๗๕,๓๐๖.๔	ตัน	๐.๑๘
แร่เหล็กและโลหะผสมเหล็ก				
เหล็ก	๔๙.๗๘	๑,๕๐๕.๐	ตัน	๐.๐๗
ทังสเทน	๑.๐๐	๓๑๘,๕๐๐.๐	ตัน	๐.๓๒
แร่อุตสาหกรรมเซรามิก				
โซเดียมเฟลด์สปาร์ (ก้อน)	๔,๗๒๙.๓๗	๗๐๐.๐	ตัน	๓.๓๑
ดินขาวและบอลล์เคลย์	๘๓๘.๕๔	๕๕๐.๐*	ตัน	๐.๔๖
โพแทสเซียมเฟลด์สปาร์ (ก้อน)	๙๐๐.๙๕	๑,๗๐๐.๐	ตัน	๑.๕๓
ควอตซ์	๑๑๖.๘๗	๗๕๐.๐	ตัน	๐.๐๙

ตารางที่ ข.๑-๑ แสดงปริมาณและมูลค่าทรัพยากรแร่ของประเทศไทย ณ สิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (ต่อ)

ชนิดแร่	ปริมาณทรัพยากรแร่ ที่มีศักยภาพเป็นไปได้ (ล้านตัน)	ราคาแร่* (เฉลี่ย) พ.ศ. ๒๕๕๙		มูลค่าทรัพยากรแร่ ที่มีศักยภาพเป็นไปได้ (ล้านล้านบาท)
		บาท	หน่วย	
	แร่อุตสาหกรรมอื่น ๆ			
แบไรต์ (ก้อน)	๓๐.๖๔	๑,๔๘๕.๐	ตัน	๐.๐๕
ฟลูออไรต์	๑๓.๘๓	๕,๖๐๒.๒	ตัน	๐.๐๘
เกลือหิน	๑๗,๙๙๙,๙๙๘.๖๑	๑,๙๕๐.๐	ตัน	๓๕,๑๐๐.๐๐
โพแทช	๔๐๗,๐๐๐.๐๐	๑๑,๑๐๕.๐	ตัน	๔,๕๑๙.๗๔
	แร่โลหะเบาและแร่หายาก			
ธาตุหายาก (โลหะ)	๐.๑๓	ราคาขึ้นอยู่กับธาตุหายาก (โลหะ) แต่ละชนิด		๐.๒๙**
มูลค่ารวมทรัพยากรแร่				๓๙,๘๘๖.๘๐

หมายเหตุ

- ปริมาณทรัพยากรแร่ที่มีศักยภาพเป็นไปได้อ เป็นการประเมินทางสถิติและวิชาการธรณีวิทยา ซึ่งยังไม่ได้ประเมินความเป็นไปได้อทางเศรษฐกิจและสังคม และศึกษาความเป็นไปได้อของโครงการ โดยนำปริมาณการผลิตแร่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มาหักลบจากปริมาณทรัพยากรแร่ในพื้นที่แหล่งแร่

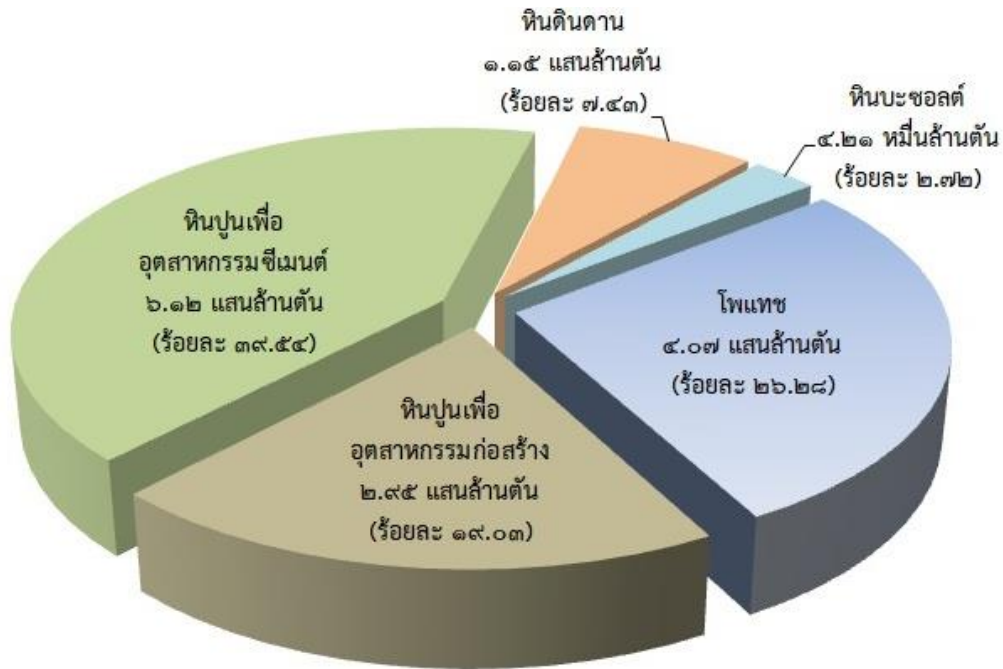
- ปริมาณการผลิตแร่รายชนิด ได้จากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

- ราคาแร่ (เฉลี่ย) เป็นราคาประกาศเพื่อเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่ โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

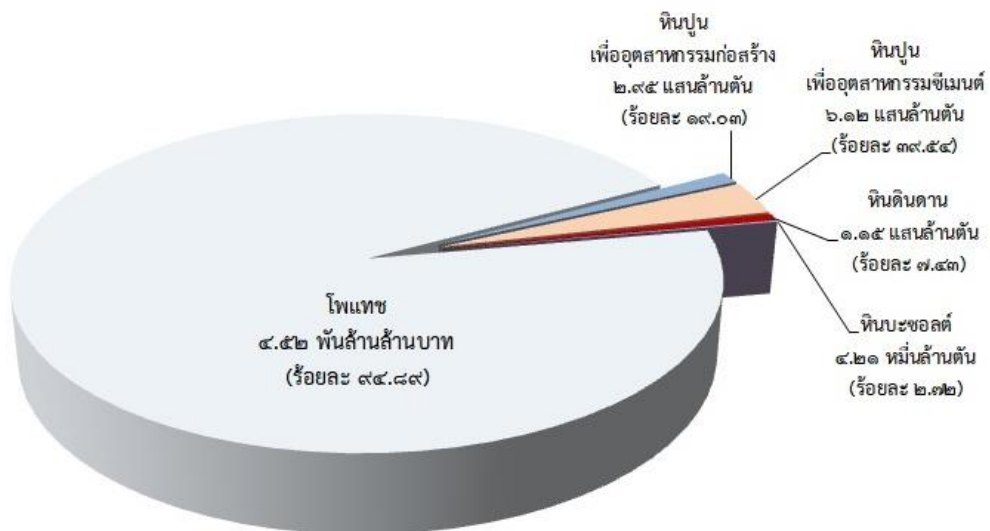
- * เป็นราคาแร่บอลลีเซลล์

- ** คำนวณมูลค่าจากธาตุหายาก (โลหะ) ที่มีความสมบูรณ์ตั้งแต่ ๑๐ ppm ขึ้นไป ได้แก่ แลนทานัม (La) ซีเรียม (Ce) เพรซีโอดิเมียม (Pr) นีโอดีเมียม (Nd) และอิตเทรียม (Y)

หากประเมินมูลค่าทรัพยากรแร่ โดยมิได้ประเมินจากสินแร่ จะมีมูลค่ารวมประมาณ ๔ หมื่นล้านล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าเป็นรายชนิดพบว่า แร่เกลือหินเป็นแร่ที่มีมูลค่ามากที่สุดในประเทศ ประมาณ ๓.๕ หมื่นล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๔ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ ทั้งนี้ ทรัพยากรแร่ที่มีมูลค่าสูงสุด ๕ อันดับแรกของประเทศไทย หากไม่รวมแร่เกลือหิน ได้แก่ แร่โพแทช (อันดับ ๑) มีมูลค่าประมาณ ๔.๕ พันล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๙ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ (อันดับ ๒) มีมูลค่าประมาณ ๑๕๓ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๑ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (อันดับ ๓) มีมูลค่าประมาณ ๕๓ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๑ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ หินดินดาน (อันดับ ๔) มีมูลค่าประมาณ ๒๘ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๐ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ และหินบะซอลต์ (อันดับ ๕) มีมูลค่าประมาณ ๘.๔ ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๘ ของมูลค่าทรัพยากรแร่ทั้งประเทศ (รูปที่ ข.๑-๓)



รูปที่ ข.๑-๒ แผนภูมิแสดงทรัพยากรแร่ที่มีปริมาณสูงสุด ๕ อันดับแรกของประเทศ (ไม่รวมแร่เกลือหิน)

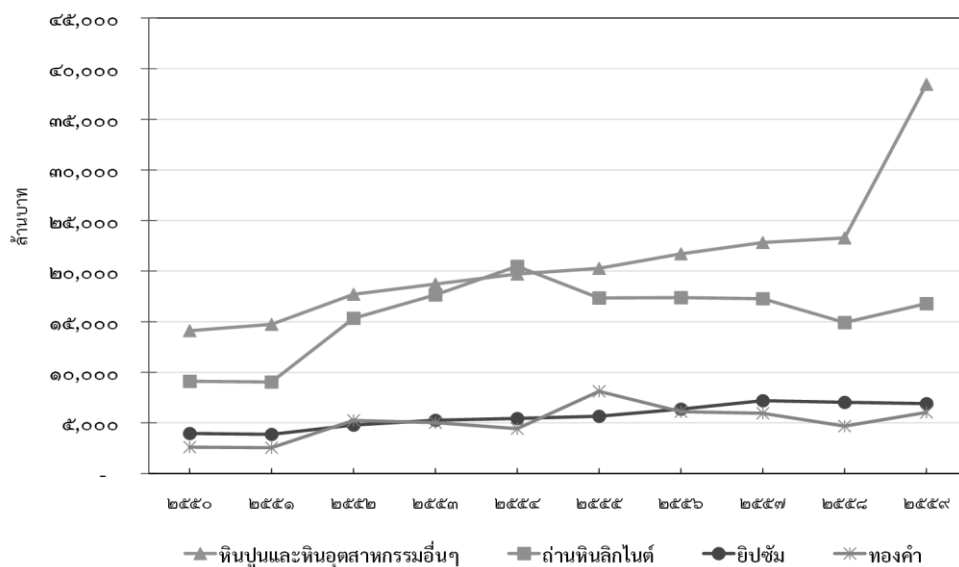


รูปที่ ข.๑-๓ แผนภูมิแสดงทรัพยากรแร่ที่มีมูลค่าสูงสุด ๕ อันดับแรกของประเทศ (ไม่รวมแร่เกลือหิน)

ภาคผนวก ข.๒

สถานการณ์แร่ (การผลิต การใช้ การนำเข้า และการส่งออกแร่)

ในช่วงระยะเวลากว่า ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙) มูลค่าการผลิตแร่ในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๙.๔๐ ต่อปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมูลค่าการผลิตประมาณ ๘๙,๓๖๕ ล้านบาท การผลิตส่วนใหญ่เป็นการผลิตหินปูนในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ หินบะซอลต์ และยิปซัม แร่ที่มีมูลค่าผลผลิตสูงสุด ๕ อันดับแรก ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ คือ หินปูนและหินอุตสาหกรรมอื่น ๆ มีมูลค่า ๓๘,๔๖๒ ล้านบาท รองลงมาคือ ถ่านหินลิกไนต์ ๑๖,๗๙๒ ล้านบาท ยิปซัม ๖,๘๗๗ ล้านบาท ทองคำ ๖,๐๔๐ ล้านบาท และเกลือหิน ๒,๗๑๒ ล้านบาท ตามลำดับ (รูปที่ ข.๒-๑ และตารางที่ ข.๒-๑)



หมายเหตุ: มูลค่า (การผลิต การใช้) = ราคาประกาศเพื่อเรียกเก็บค่าภาคหลวง (เฉลี่ย) x ปริมาณแร่

รูปที่ ข.๒-๑ กราฟแสดงภาพรวมมูลค่าการผลิตแร่ที่สำคัญของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในรอบ ๑๐ ปี
ตารางที่ ข.๒-๑ แสดงมูลค่าการผลิตแร่ที่สำคัญของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในรอบ ๑๐ ปี
(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	หินปูน และ หินอุตสาหกรรมอื่น ๆ	ถ่านหินลิกไนต์	ยิปซัม	ทองคำ
๒๕๕๐	๑๔,๑๐๙	๙,๑๒๐	๓,๙๖๔	๒,๖๑๐
๒๕๕๑	๑๔,๗๔๓	๙,๐๔๘	๓,๘๖๑	๒,๕๔๑
๒๕๕๒	๑๗,๗๐๔	๑๕,๓๓๕	๔,๗๘๘	๕,๒๓๕
๒๕๕๓	๑๘,๗๒๗	๑๗,๖๖๓	๕,๒๗๐	๕,๐๒๓
๒๕๕๔	๑๙,๗๒๒	๒๐,๔๗๔	๕,๔๔๒	๔,๔๒๕
๒๕๕๕	๒๐,๒๗๗	๑๗,๓๔๗	๕,๖๖๖	๘,๑๒๐
๒๕๕๖	๒๑,๖๙๙	๑๗,๓๘๖	๖,๓๕๙	๖,๐๐๖
๒๕๕๗	๒๒,๘๓๔	๑๗,๒๗๒	๗,๒๐๕	๕,๙๔๖
๒๕๕๘	๒๓,๒๗๔	๑๔,๙๓๐	๗,๐๓๒	๔,๖๙๐
๒๕๕๙	๓๘,๔๖๒	๑๖,๗๙๒	๖,๘๗๗	๖,๐๔๐

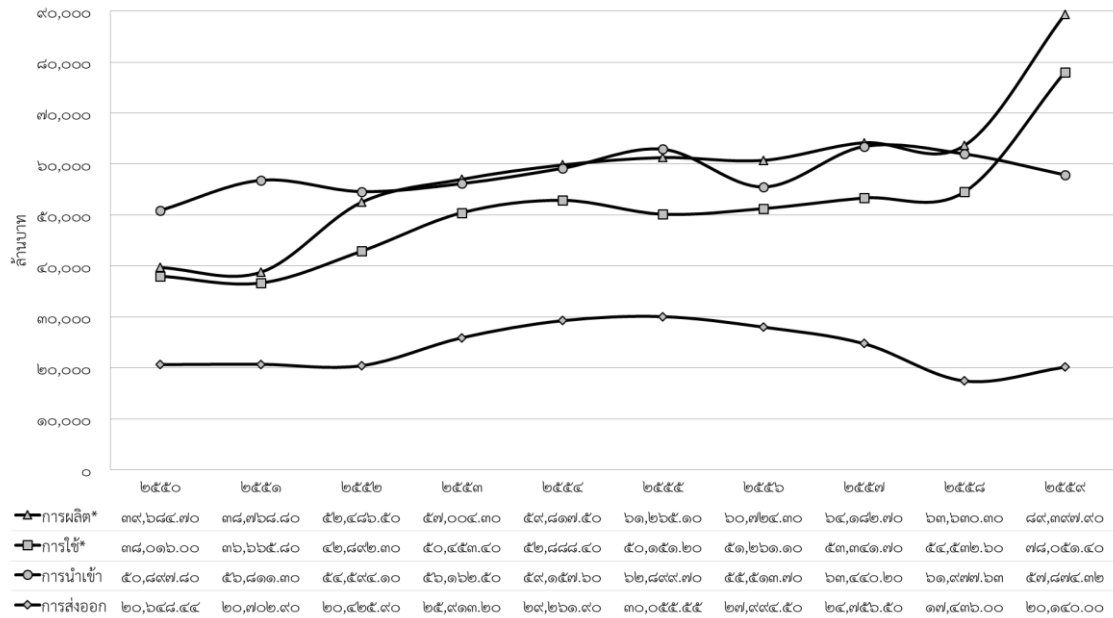
การใช้แร่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ แร่ที่มีปริมาณการใช้สูงที่สุดคือ หินปูนประมาณ ๑๗๖ ล้านตัน ส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ รองลงมา คือ ถ่านหินลิกไนต์ ประมาณ ๑๗ ล้านตัน เพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้า ส่วนหินบะซอลต์และหินแกรนิตมีปริมาณการใช้ประมาณ ๑๓ และ ๘ ล้านตัน ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง เมื่อคิดมูลค่าการใช้แร่ภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๗.๙๖ ต่อปี แร่ที่ผลิตได้ในประเทศเกือบทั้งหมดจะถูกใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ อาทิ การผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินลิกไนต์ ซึ่งมีมูลค่าประมาณ ๖๗,๐๐๐ ล้านบาท/ปี อุตสาหกรรมผลิตวัสดุก่อสร้างมีมูลค่าประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท/ปี อุตสาหกรรมซีเมนต์มีมูลค่าประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ ล้านบาท/ปี และอุตสาหกรรมแก้วและกระจกมีมูลค่าประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท/ปี (รูปที่ ข.๒-๒) ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสาขาอุตสาหกรรมเหมืองแร่และเหมืองหิน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙ (ณ ราคาตลาด) มีมูลค่าประมาณ ๐.๒๙ - ๐.๕๐ ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๗๘ - ๓.๙๑ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ



รูปที่ ข.๒-๒ แสดงมูลค่ามูลค่าอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศที่ใช้แร่เป็นวัตถุดิบ

สำหรับมูลค่าการส่งออกแร่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมูลค่าการส่งออก ๒๐,๑๔๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๑๕.๕๑ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา แร่ที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดคือ ทองคำ มีมูลค่าการส่งออกประมาณ ๖,๐๔๐ ล้านบาท รองลงมาเป็นโลหะดีบุก และยิปซัม ในส่วนของแร่ที่มีปริมาณการส่งออกมากที่สุดคือ ยิปซัม มีปริมาณการส่งออก ๖.๔๖ ล้านตัน รองลงมาได้แก่ โดโลไมต์ ๑.๒๗ ล้านตัน แอนไฮไดรต์ ๑.๓๕ ล้านตัน และเฟลด์สปาร์ ๐.๖๔ ล้านตัน

ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าแร่มีแนวโน้มลดลง (รูปที่ ข.๒-๓) โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ ๕๗,๘๐๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๖.๖๒ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีมูลค่าการนำเข้าประมาณ ๖๑,๙๐๐ ล้านบาท กลุ่มแร่นำเข้าที่สำคัญยังคงเป็นกลุ่มแร่เชื้อเพลิง ได้แก่ ถ่านหินบิทูมินัส และถ่านหินชนิดอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ดิบุก แร่ไนโอเบียมและวาเนเดียม ทังค์ และดินขาว



รูปที่ ข.๒-๓ กราฟแสดงมูลค่าการผลิต การใช้ การนำเข้า และการส่งออกแร่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙

ภาคผนวก ค

สถานภาพการขอใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่

(เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ภาคผนวก ค.๑ สถานภาพการขอใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่

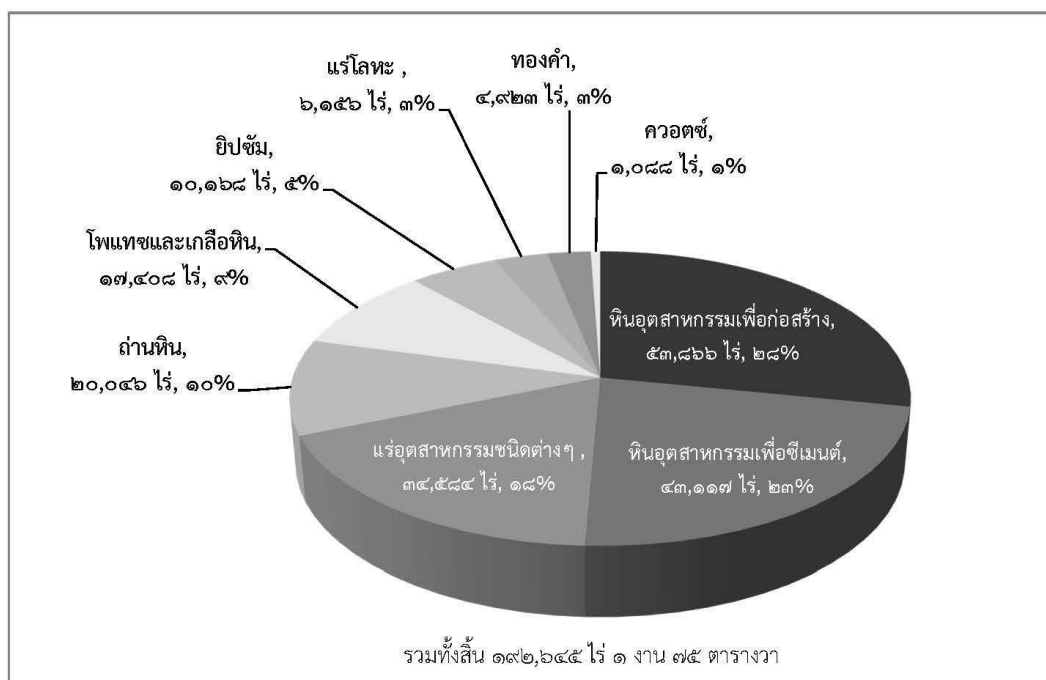
พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐	เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ที่ต้องมีการจัดระเบียบให้ เหมาะสม	เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ที่ต้องมีการประเมินและต้อง ดำเนินการตามขั้นตอนของ กฎหมายในการขอประทานบัตร
มาตรา ๑๘๙ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตที่ได้ ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้ยังคงใช้ได้ จนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นการจัดทำแนวพื้นที่กันชน การทำเหมืองและการจัดทำข้อมูล พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ของประชาชนตามมาตรา ๓๒ การ ฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมือง การ วางหลักประกันและการจัดทำ ประกันภัยตามมาตรา ๖๘ (๘) และ (๙) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ไว้ในการออกประทานบัตร	<u>ประทานบัตร</u> จำนวน ๑,๐๒๓ แปลง เนื้อที่ ๑๙๑,๓๖๐ ไร่ ๓ งาน ๓๖ ตร.ว. หรือประมาณ ๓๐๖.๑๗ ตร.กม.	<u>อาชญาบัตรพิเศษ</u> จำนวน ๘๙ แปลง เนื้อที่ ๘๑๓,๙๔๑ ไร่ ๑ งาน ๗๑ ตร.ว. หรือประมาณ ๑,๓๐๒.๓๐ ตร.กม. <u>อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่</u> จำนวน ๗ แปลง เนื้อที่ ๗,๘๖๒ ไร่ ๑ งาน ๖๑ ตร.ว. หรือประมาณ ๑๒.๕๘ ตร.กม.
มาตรา ๑๘๘ บรรดาคำขอทุก ประเภทที่ยื่นไว้ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็น คำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พิจารณาดำเนินการตาม หลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัตินี้		<u>คำขอต่ออายุประทานบัตร</u> จำนวน ๑๓๑ แปลง เนื้อที่ ๑๔,๗๐๐ ไร่ ๑ งาน ๑๑ ตร.ว. หรือประมาณ ๒๓.๕๒ ตร.กม. <u>คำขอประทานบัตร</u> จำนวน ๑,๙๗๖ แปลง เนื้อที่ ๔๐๖,๘๑๔ ไร่ ๒ งาน ๒๗ ตร.ว. หรือประมาณ ๖๕๐.๙๐ ตร.กม.

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐	เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ที่ต้องมีการจัดระเบียบให้ เหมาะสม	เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ที่ต้องมีการประเมินและต้อง ดำเนินการตามขั้นตอนของ กฎหมายในการขอประทานบัตร
		<u>คำขออาชญาบัตรพิเศษ</u> จำนวน ๕๐๐ แปลง เนื้อที่ ๔,๗๔๐,๙๔๓ ไร่ ๐ งาน ๔๐ ตร.ว. หรือประมาณ ๗,๕๘๕.๕๐ ตร.กม. <u>คำขออาชญาบัตรผูกขาด</u> <u>สำรวจแร่</u> จำนวน ๗๔๒ แปลง เนื้อที่ ๑,๐๐๒,๕๕๗ ไร่ ๓ งาน ๗๕ ตร.ว. หรือประมาณ ๑,๖๐๔.๐๙ ตร.กม.
กำหนดให้พื้นที่แหล่งหิน อุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง ตาม มติคณะรัฐมนตรี ประกาศกระทรวง อุตสาหกรรม และประกาศกรม อุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ประกาศก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และที่ ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการกำหนดแหล่งหิน อุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมเพื่อการ ก่อสร้าง) ของกระทรวง อุตสาหกรรมแล้ว แต่ไม่สามารถ ประกาศได้ทันก่อนวันที่ พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ผลบังคับใช้ให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อ การทำเหมืองภายใต้แผนแม่บทการ บริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔		<u>พื้นที่ประกาศแหล่งหิน</u> <u>อุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง</u> จำนวน ๔๔๐ แปลง เนื้อที่ ๑๘๐,๙๕๐ ไร่ ๐ งาน ๒๕ ตร.ว. หรือประมาณ ๒๘๙.๕๒ ตร.กม.

พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐	เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ที่ต้องมีการจัดระเบียบให้ เหมาะสม	เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง ที่ต้องมีการประเมินและต้อง ดำเนินการตามขั้นตอนของ กฎหมายในการขอประทานบัตร
มาตรา ๑๘๖ ให้ประกาศกำหนดพื้นที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้มีผลใช้บังคับต่อไปอีกไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ประกาศที่กำหนดในพื้นที่ตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่ ให้เป็นอันยกเลิก		<u>พื้นที่ประกาศตามมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่</u> <u>พ.ศ. ๒๕๑๐</u> <u>พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u> <u>ชนิดแร่เป้าหมาย : โปแทชและ</u> <u>เกลือหิน</u> <u>๑. ประกาศลงวันที่ ๖ ก.พ. ๒๕๒๒</u> <u>แอ่งสกลนคร</u> เนื้อที่ ๑๐,๔๐๐,๐๐๐ ไร่ หรือ ๑๖,๖๔๐ ตร.กม. <u>แอ่งโคราช</u> เนื้อที่ ๑๗,๑๗๕,๐๐๐ ไร่ หรือ ๒๗,๔๘๐ ตร.กม. <u>๒. ประกาศลงวันที่ ๑๑ เม.ย. ๒๕๒๙</u> <u>พื้นที่ชัยภูมิ-นครราชสีมา</u> เนื้อที่ ๓๙๓,๗๕๐ ไร่ หรือ ๖๓๐ ตร.กม. <u>รวมเนื้อที่ ๒๗,๙๖๘,๗๕๐ ไร่</u> <u>หรือ ๔๔,๗๕๐ ตร.กม.</u>

ภาคผนวก ค.๒

พื้นที่ตามประทานบัตรที่ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	แร่	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	หินอุตสาหกรรมเพื่อก่อสร้าง	๓๘๔	๕๓,๘๖๖	๒	๙๒	๒.๘
๒	หินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์	๑๗๒	๔๓,๑๑๗	๓	๑๑	๒.๓
๓	แร่อุตสาหกรรมชนิดต่างๆ	๒๖๐	๓๔,๕๕๔	๐	๒๖	๑.๘
๔	ถ่านหิน	๘	๒๐,๐๔๖	๑	๖๔	๑.๐
๕	โพแทชและเกลือหิน	๖๗	๑๗,๔๐๘	๓	๒	๐.๙
๖	ยิปซัม	๗๑	๑๐,๑๖๘	๒	๗	๐.๕
๗	แร่โลหะ	๓๖	๖,๑๕๖	๓	๐	๐.๓
๘	ทองคำ	๑๙	๔,๙๒๓	๒	๒๗	๐.๓
๙	ควอตซ์	๖	๑,๐๘๘	๑	๒	๐.๑

๑,๐๒๓

๑๙๑,๓๖๐

๓

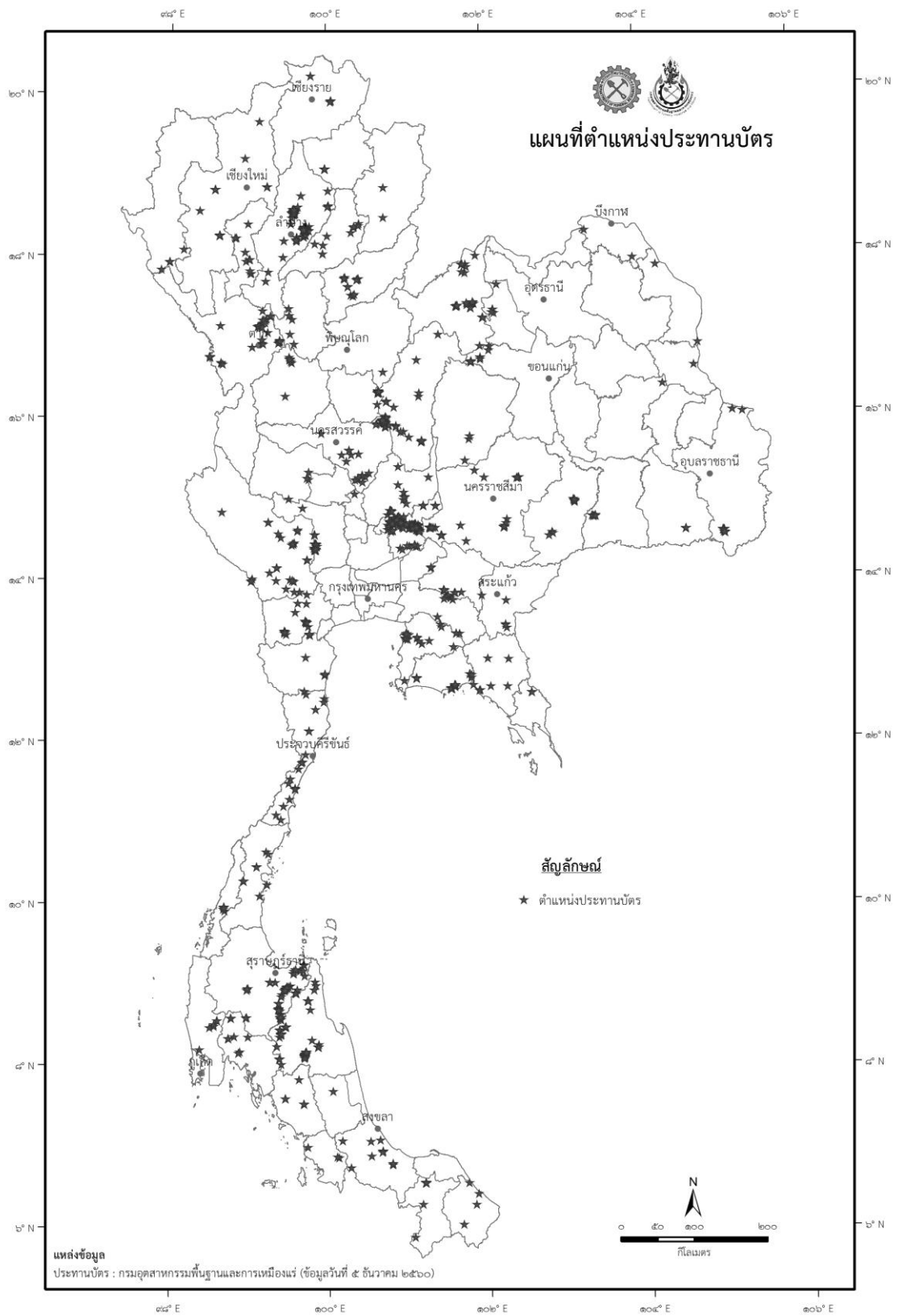
๓๖

๑๐๐

หมายเหตุ

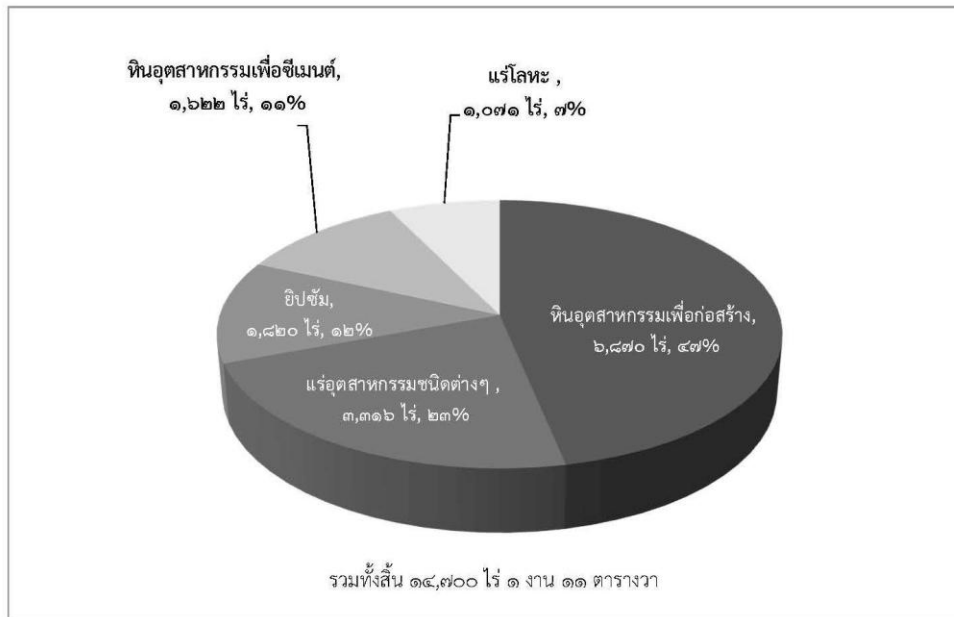
- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)

- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๓

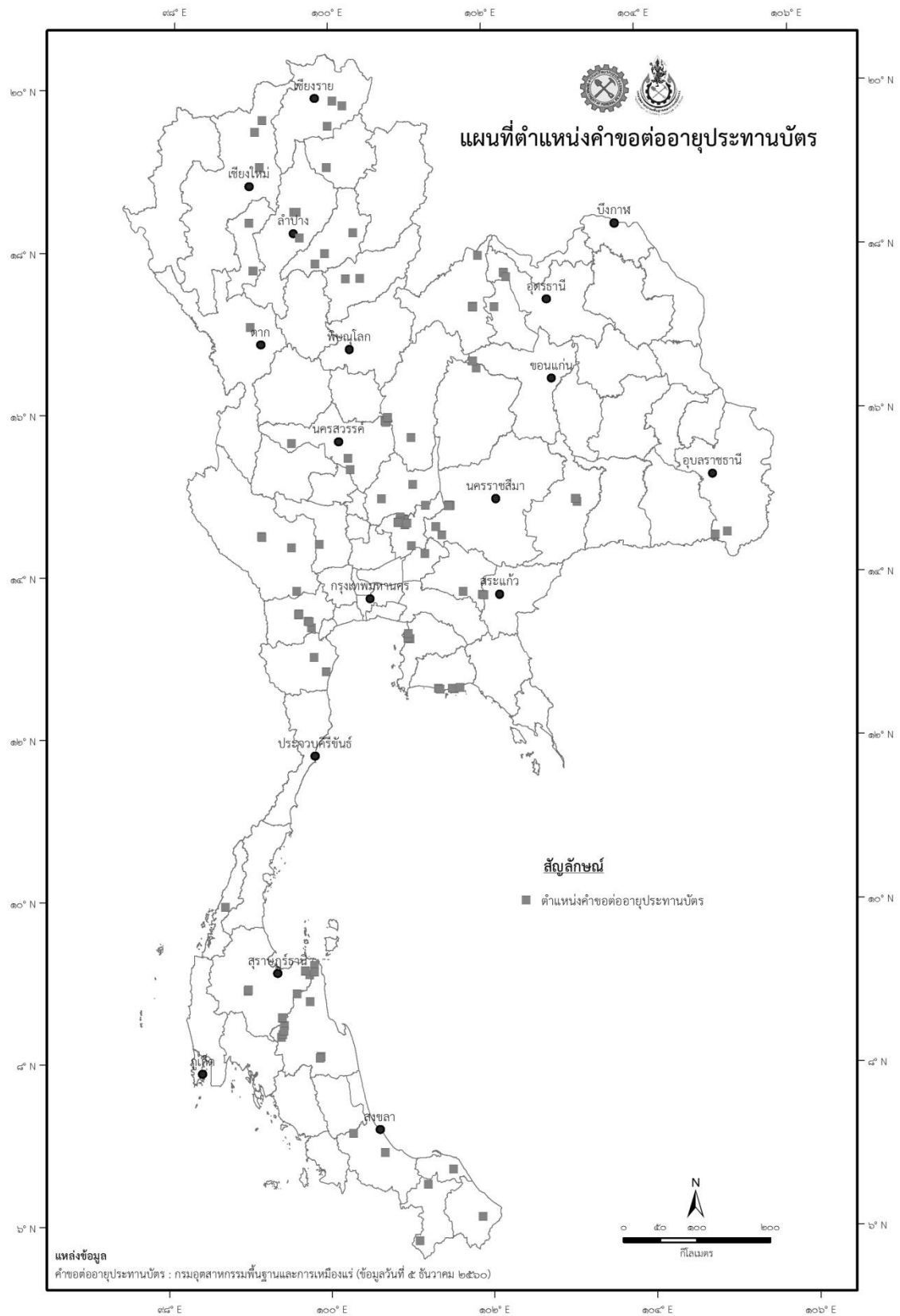
พื้นที่ตามคำขอต่ออายุประทานบัตรที่ยื่นตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๘ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	แร่	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	หินอุตสาหกรรมเพื่อก่อสร้าง	๖๘	๖,๘๗๐	๐	๗๑	๔๗
๒	แร่อุตสาหกรรมชนิดต่างๆ	๓๗	๓,๓๑๖	๑	๒๓	๒๓
๓	อิปซัม	๑๒	๑,๘๒๐	๐	๘๓	๑๒
๔	หินอุตสาหกรรมเพื่อซีเมนต์	๘	๑,๖๒๒	๑	๕๗	๑๑
๕	แร่โลหะ	๖	๑,๐๗๑	๐	๗๗	๗
		๑๓๑	๑๔,๗๐๐	๑	๑๑	๑๐๐

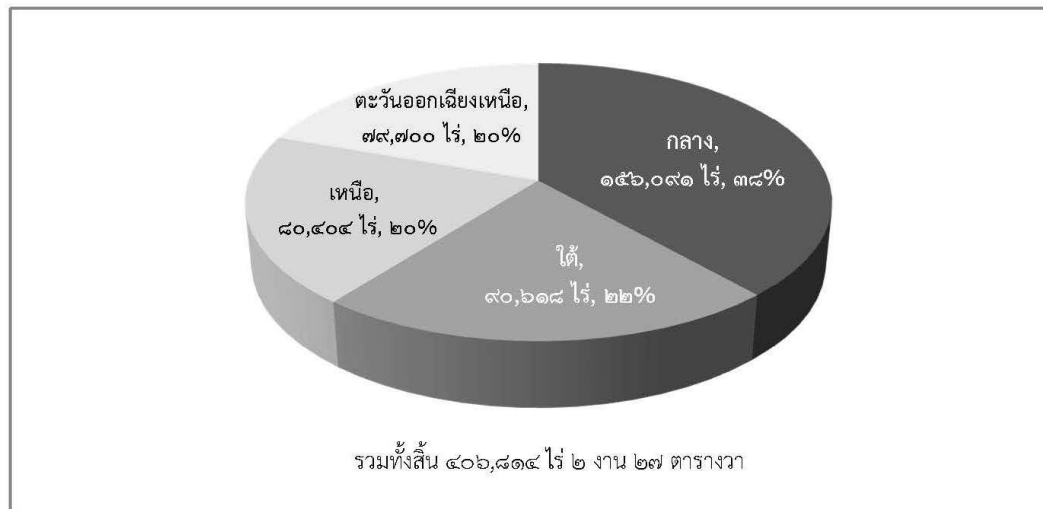
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๔

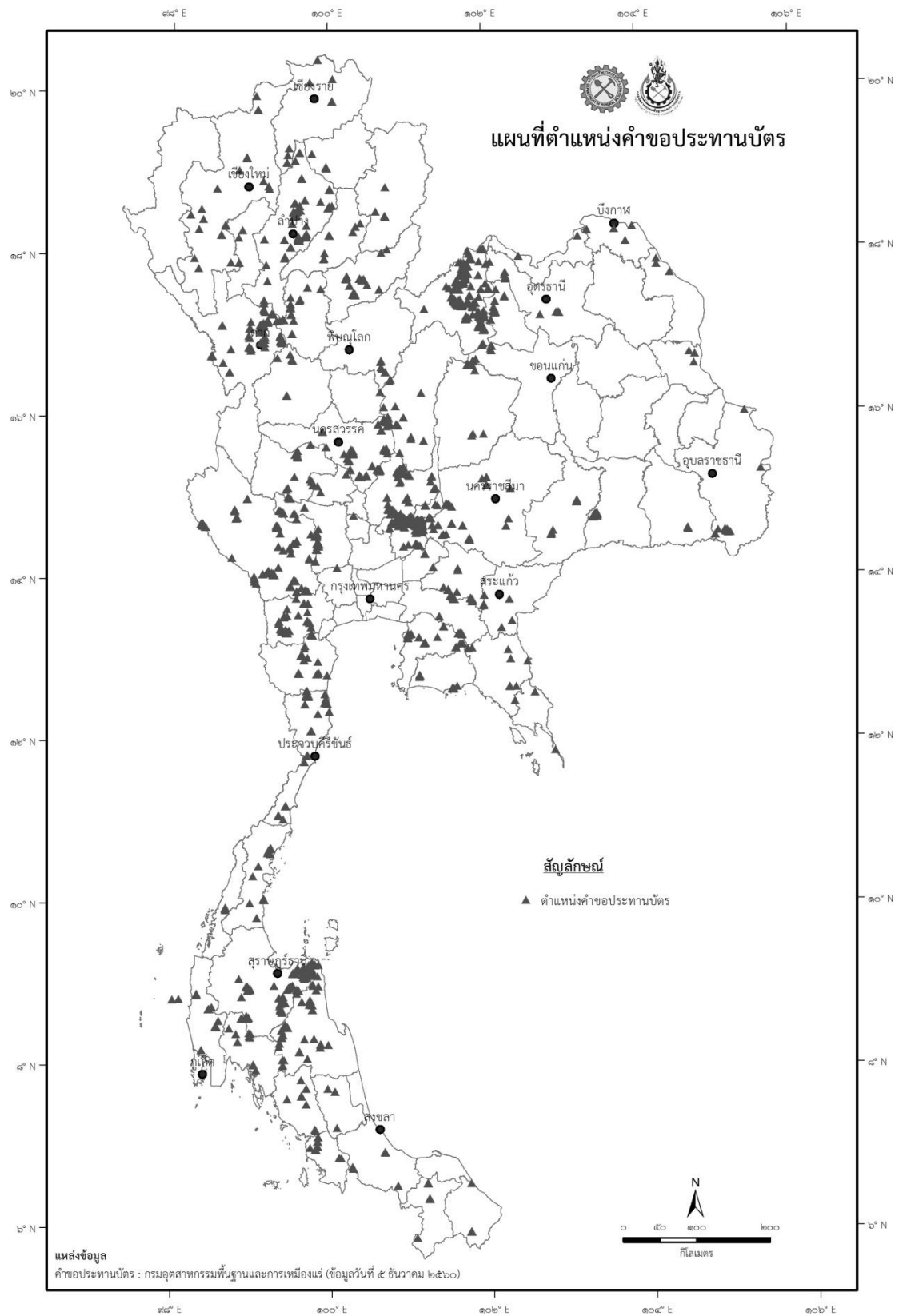
พื้นที่ตามคำขอประทานบัตรที่ยื่นตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๘ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	ภาค	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	กลาง	๘๕๖	๑๕๖,๐๙๑	๒	๕๙	๓๘
๒	ใต้	๒๙๑	๙๐,๖๑๘	๑	๒๑	๒๒
๓	เหนือ	๔๗๓	๘๐,๔๐๔	๒	๓๒	๒๐
๔	ตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๕๖	๗๙,๗๐๐	๐	๑๕	๒๐
		๑,๙๗๖	๔๐๖,๘๑๔	๒	๒๗	๑๐๐

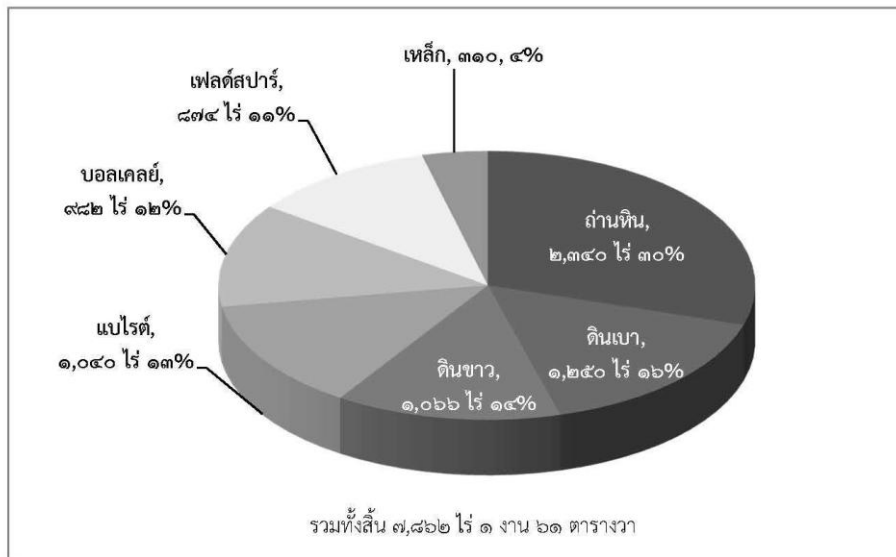
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลพื้นที่ได้มาจากการคำนวณด้วย GIS
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๕

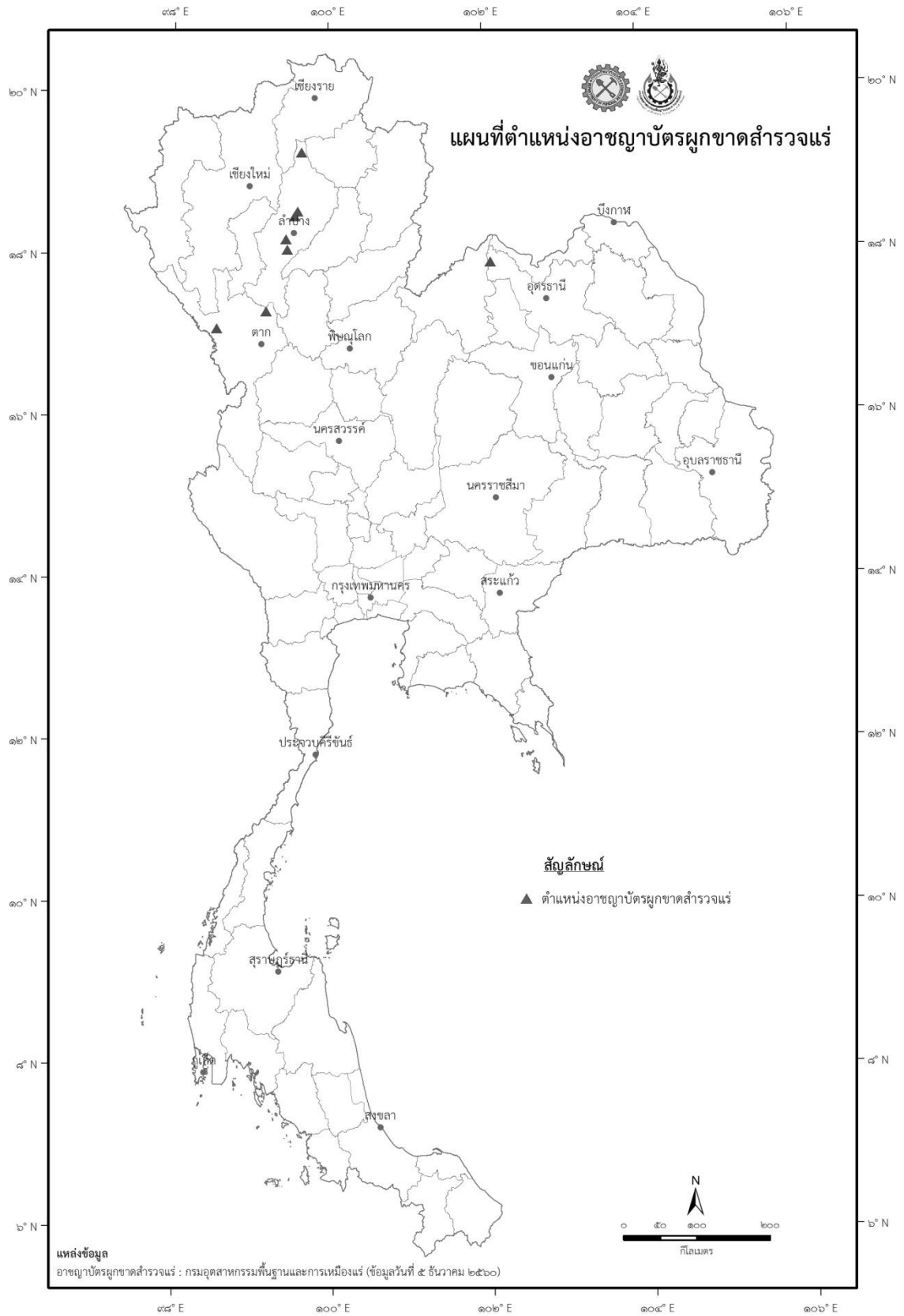
พื้นที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ที่ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	แร่	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	ทองคำ	๑	๓,๑๔๐	๐	๐	๓๐
๒	ดีบุก	๑	๑,๒๕๐	๐	๐	๑๖
๓	ดีบุกดิบ	๒	๑,๐๖๖	๑	๖๑	๑๔
๔	แร่บอกไซต์	๑	๑,๐๔๐	๐	๐	๑๓
๕	แร่เบริล	๑	๙๘๒	๐	๐	๑๒
๖	แร่เฟลด์สปาร์	๑	๘๗๔	๐	๐	๑๑
๗	ฮีเลียม	๑	๓๑๐	๐	๐	๔
		๗	๑๐,๔๖๒	๑	๖๑	๑๐๐

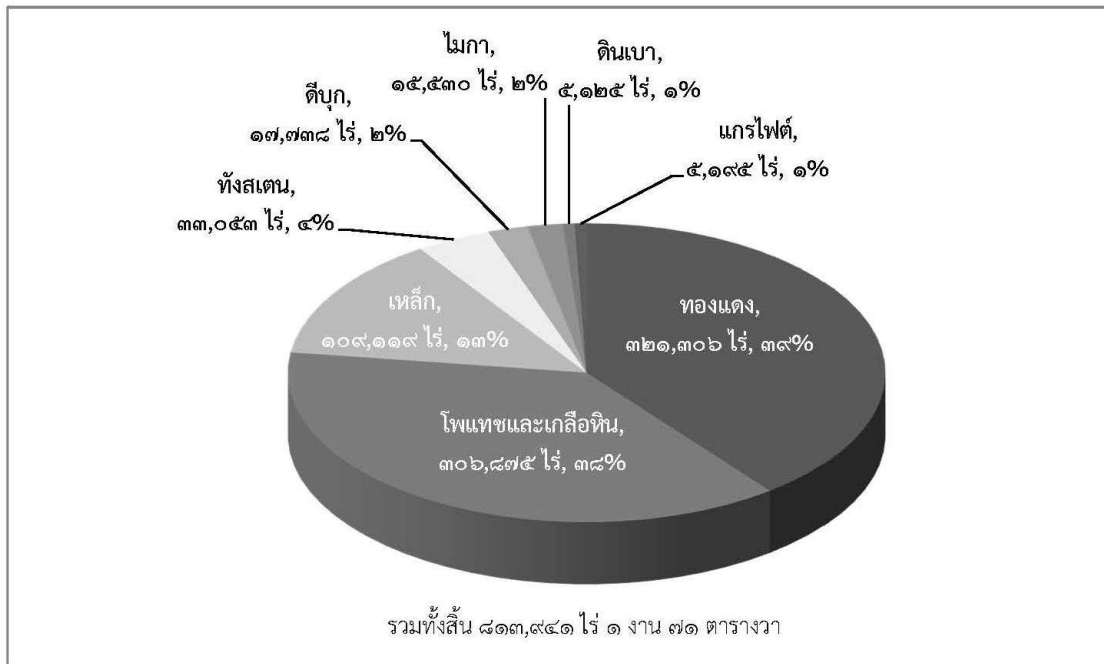
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๖

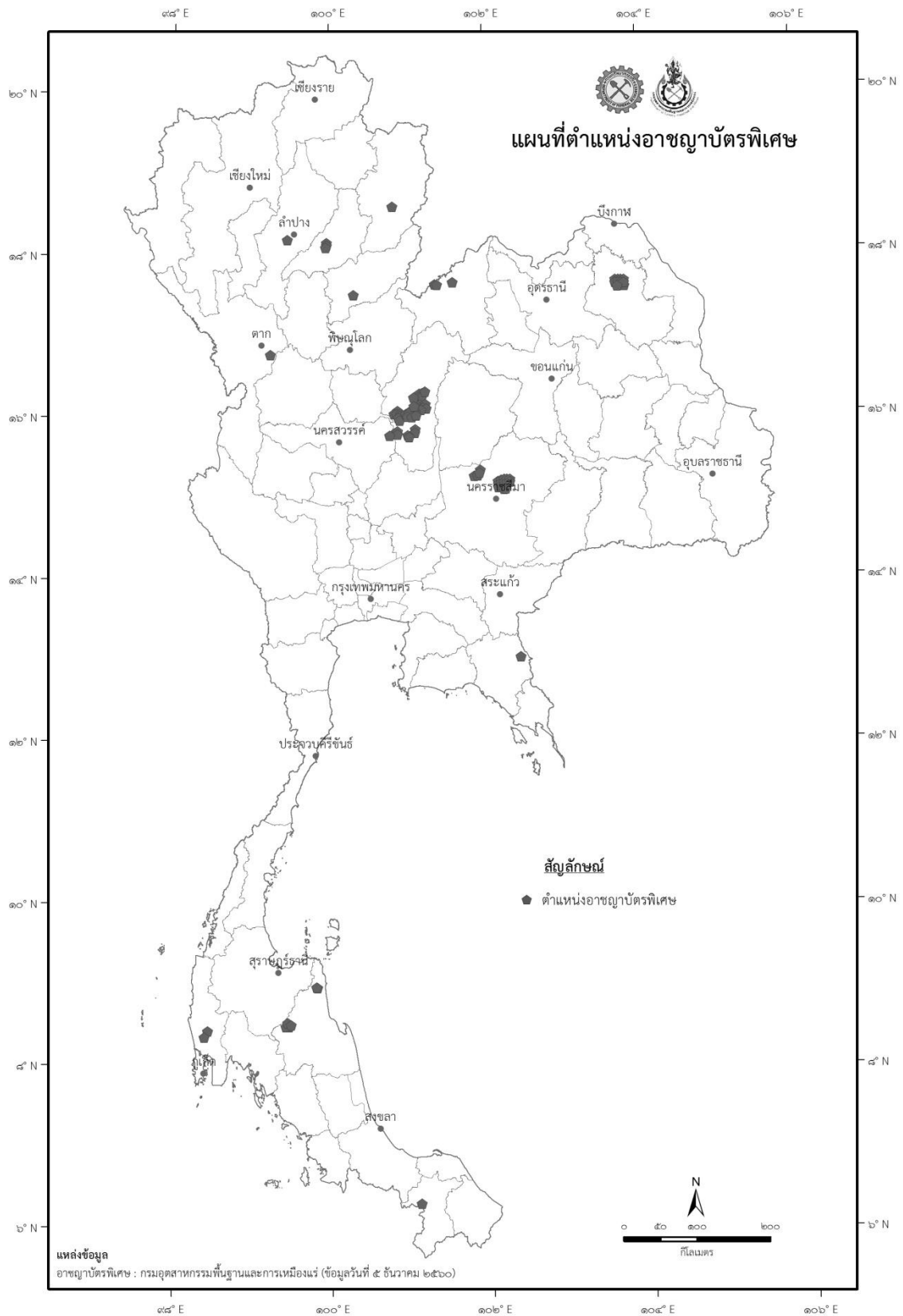
พื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษที่ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	แร่	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	ทองแดง	๓๕	๓๒๑,๓๐๖	๐	๐	๓๙
๒	โพแทชและเกลือหิน	๓๑	๓๐๖,๘๗๕	๐	๐	๓๗
๓	เหล็ก	๑๒	๑๐๙,๑๑๙	๐	๐	๑๓
๔	ทั้งสแตน	๔	๓๓,๐๕๓	๐	๐	๔
๕	ดีบุก	๓	๑๗,๗๓๘	๑	๗๑	๒
๖	ไมกา	๒	๑๕,๕๓๐	๐	๐	๒
๗	ดินเบา	๑	๕,๑๒๕	๐	๐	๒
๘	แกรไฟต์	๑	๕,๑๙๕	๐	๐	๑
		๘๙	๘๑๓,๙๔๑	๑	๗๑	๑๐๐

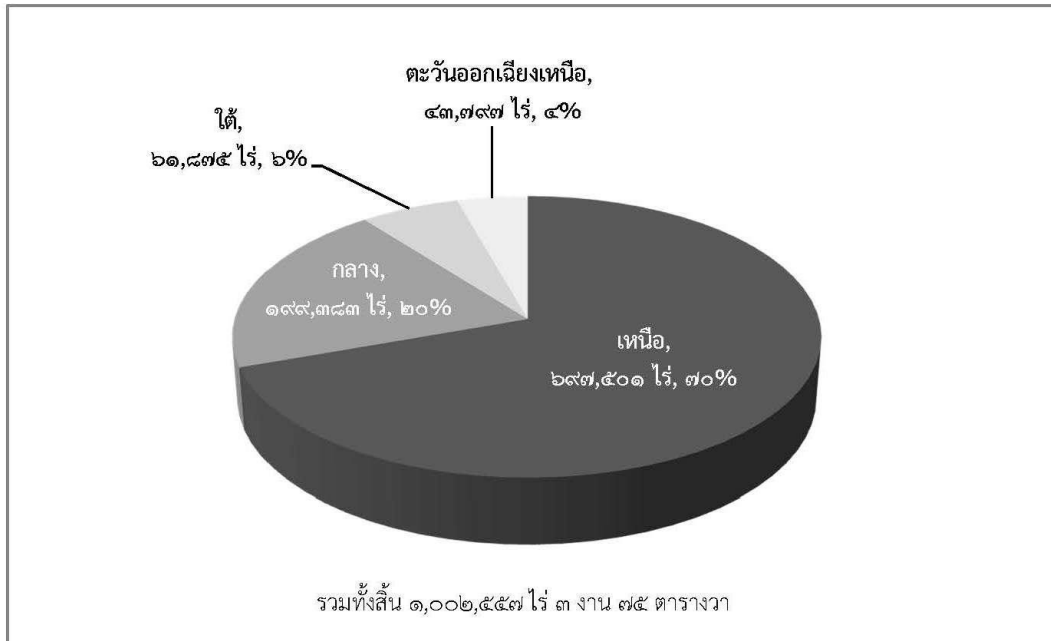
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๗

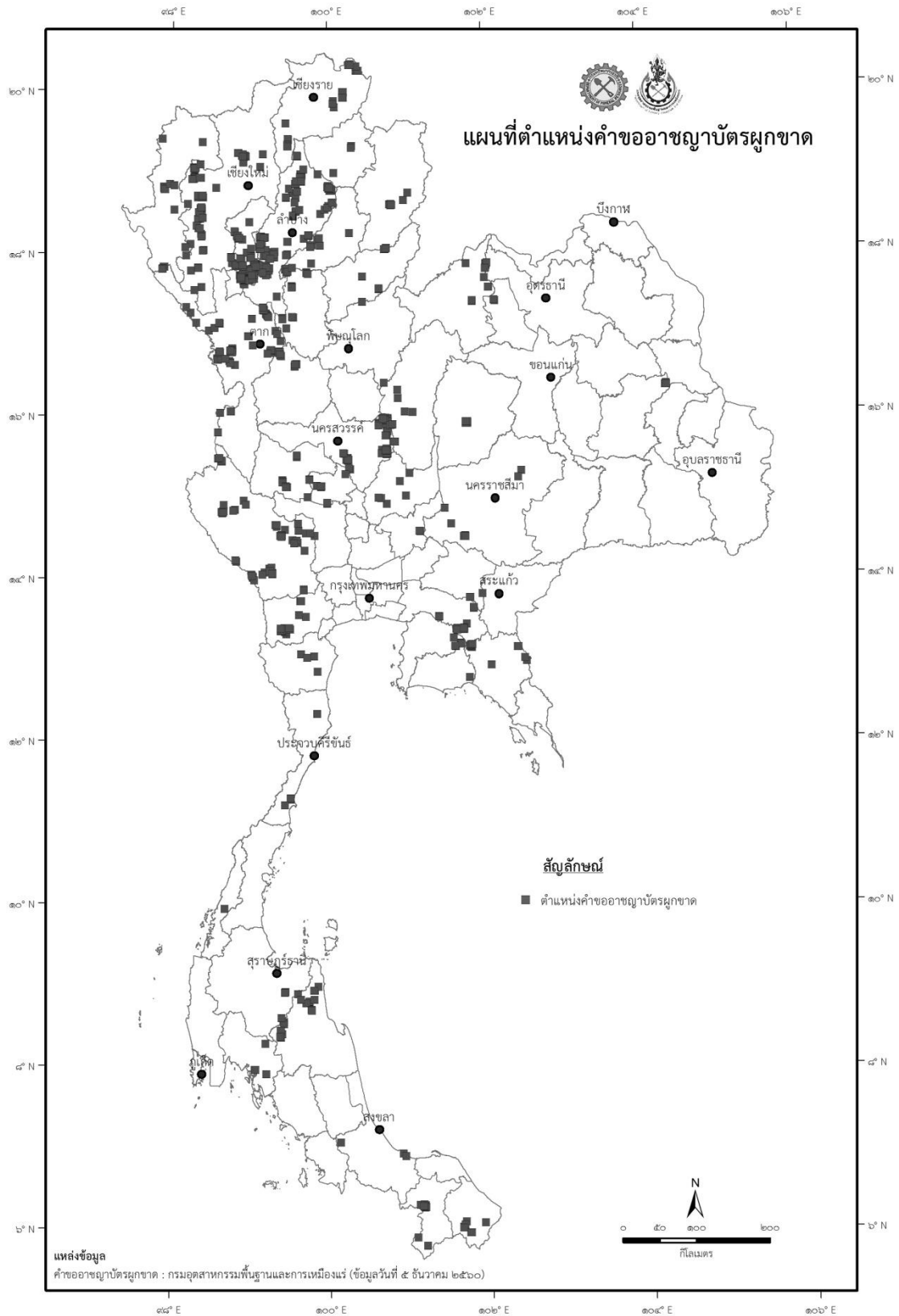
พื้นที่ตามคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ที่ยื่นตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	ภาค	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	เหนือ	๕๐๕	๖๙๗,๕๐๑	๒	๒๐	๗๐
๒	กลาง	๑๕๑	๑๙๙,๓๘๓	๒	๓๐	๒๐
๓	ใต้	๕๔	๖๑,๘๗๕	๒	๓๘	๖
๔	ตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๒	๔๓,๗๙๗	๐	๘๗	๔
		<u>๗๔๒</u>	<u>๑,๐๐๒,๕๕๗</u>	<u>๓</u>	<u>๗๕</u>	<u>๑๐๐</u>

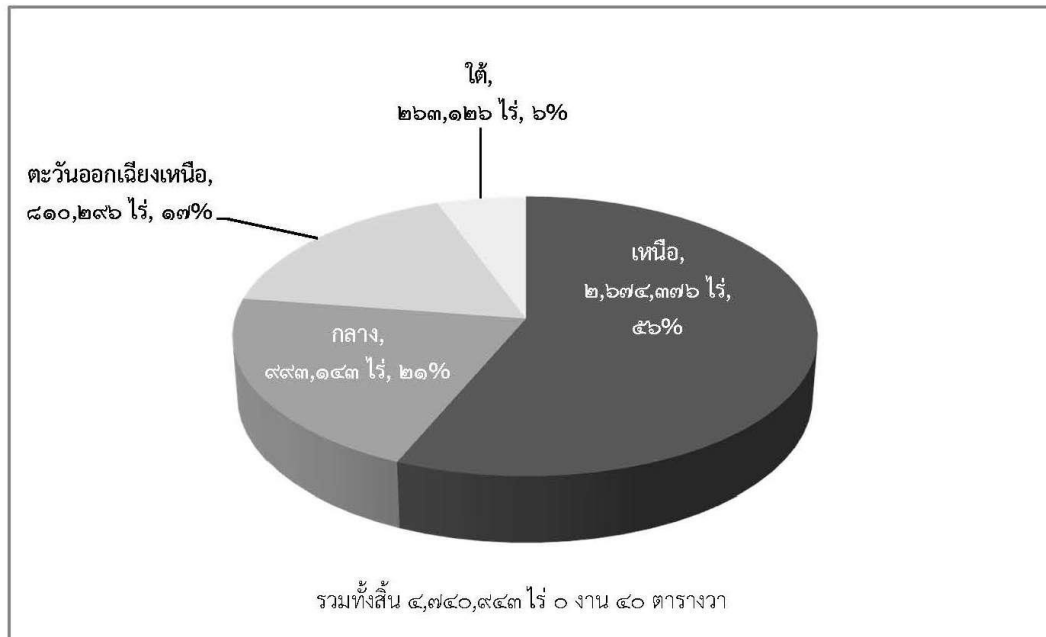
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลพื้นที่ได้มาจากการคำนวณด้วย GIS
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๘

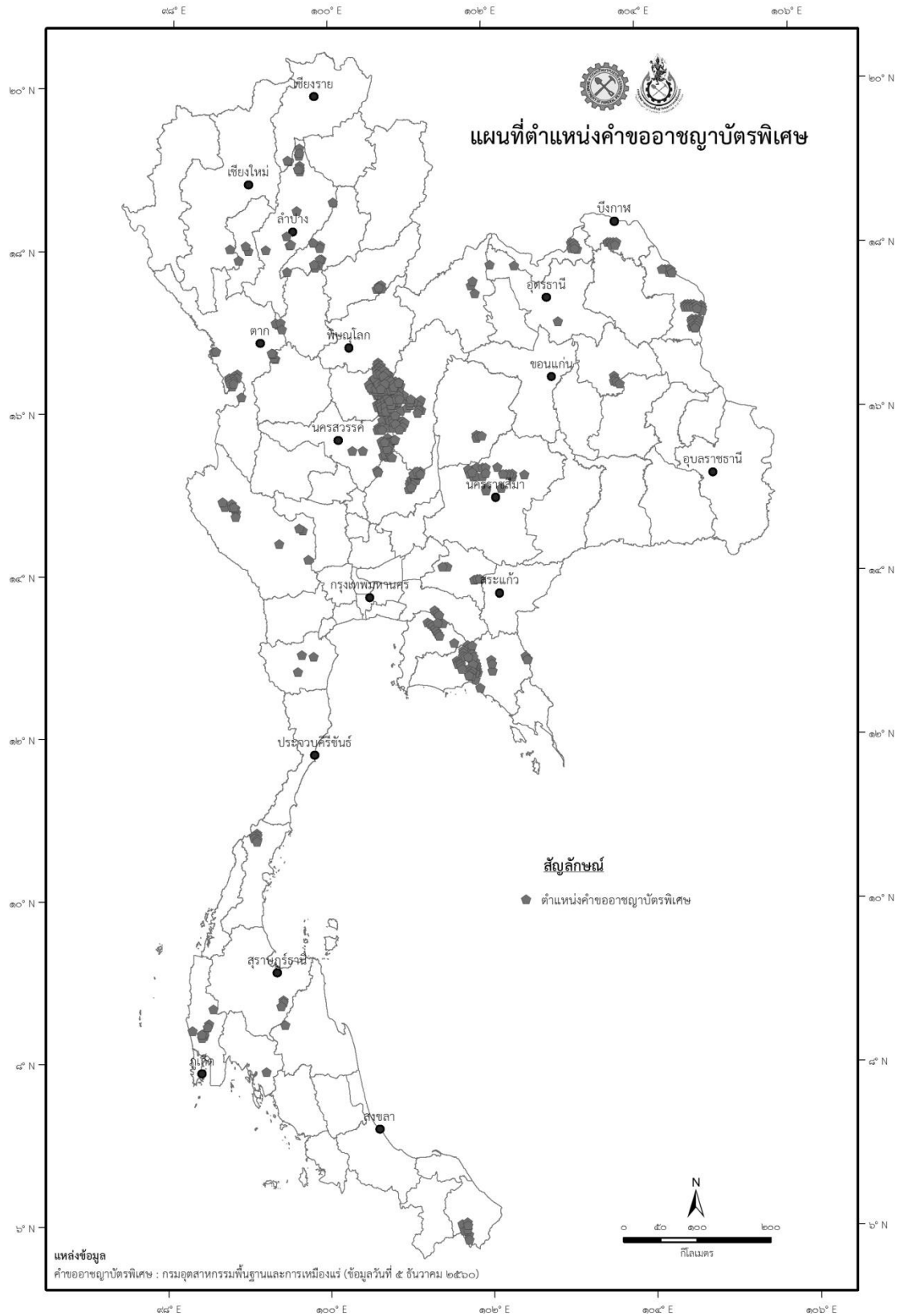
พื้นที่ตามคำขออาชญาบัตรพิเศษที่ยื่นตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ผลบังคับใช้ (พื้นที่ตามนัยมาตรา ๑๘๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐)



ที่	ภาค	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	เหนือ	๒๘๐	๒,๖๗๔,๓๗๖	๓	๓๕	๕๖
๒	กลาง	๑๐๖	๙๙๓,๑๔๓	๐	๑๓	๒๑
๓	ตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๗	๘๑๐,๒๙๖	๑	๖	๑๗
๔	ใต้	๒๗	๒๖๓,๑๒๖	๓	๘๗	๖
		<u>๕๐๐</u>	<u>๔,๗๔๐,๙๔๓</u>	<u>๐</u>	<u>๔๐</u>	<u>๑๐๐</u>

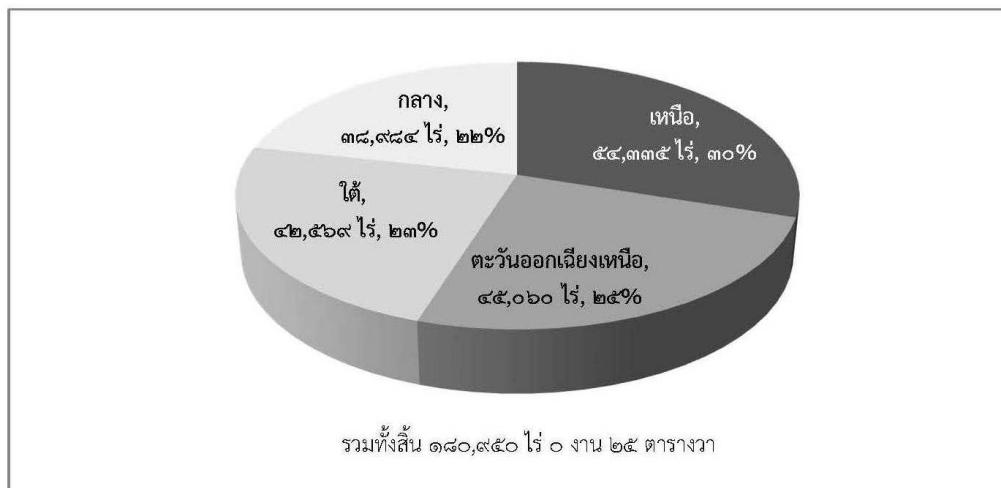
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๕ ธันวาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลพื้นที่ได้มาจากการคำนวณด้วย GIS
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๙

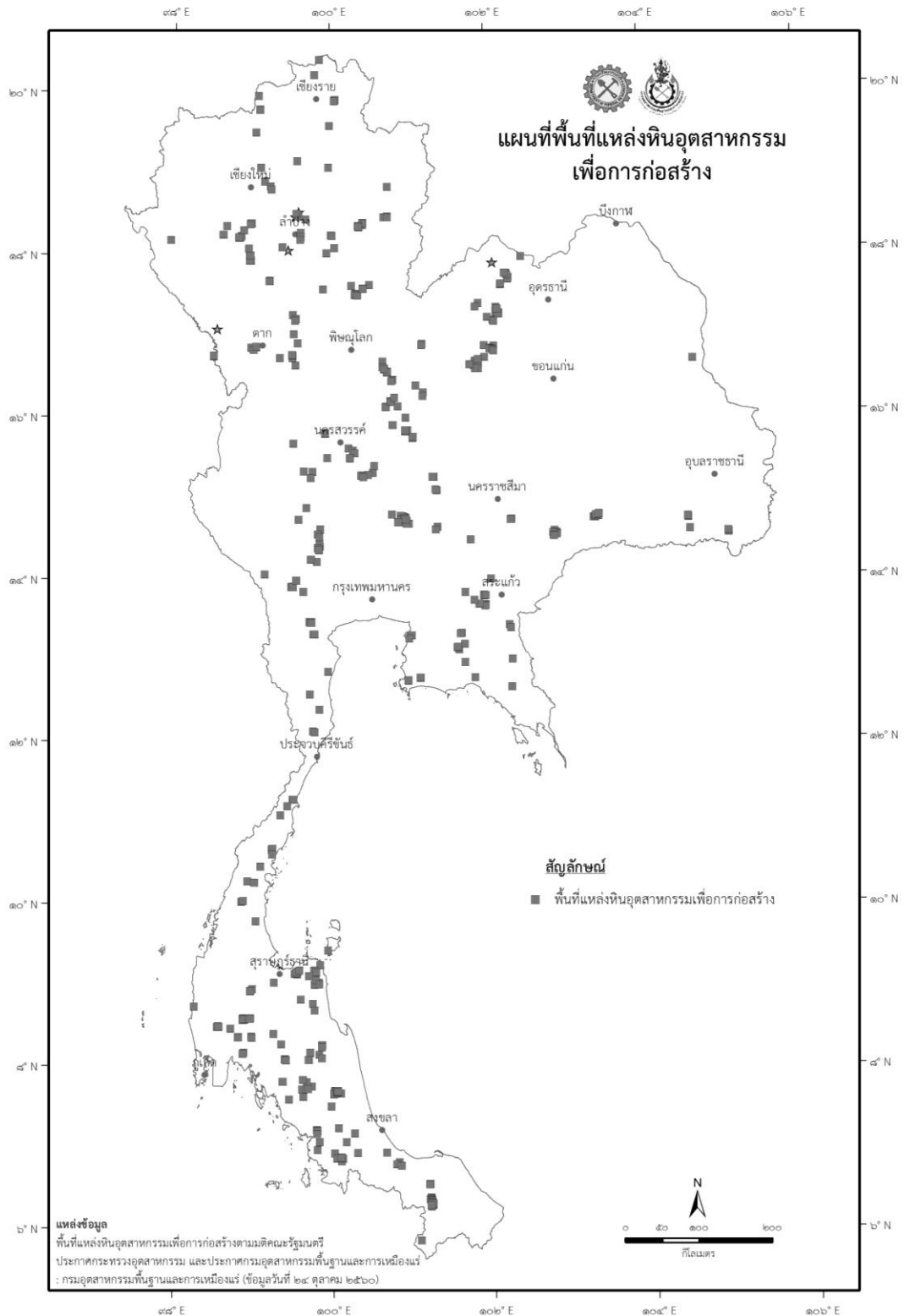
พื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง ตามมติคณะรัฐมนตรี ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และประกาศกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ประกาศก่อนพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ และที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดแหล่งหินอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมเพื่อการก่อสร้าง) ของกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว แต่ไม่สามารถประกาศได้ทันก่อนวันที่พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้



ที่	ภาค	จำนวน (แปลง)	ไร่	งาน	วา	ร้อยละ
๑	เหนือ	๑๓๘	๕๔,๓๓๕	๐	๓๐	๓๐
๒	ตะวันออกเฉียงเหนือ	๖๙	๔๕,๐๖๐	๒	๘๒	๒๕
๓	ใต้	๑๓๗	๔๒,๕๖๙	๓	๑	๒๓
๔	กลาง	๙๖	๓๘,๙๘๕	๒	๑๒	๒๒
		<u>๔๔๐</u>	<u>๑๘๐,๙๕๐</u>	<u>๐</u>	<u>๒๕</u>	<u>๑๐๐</u>

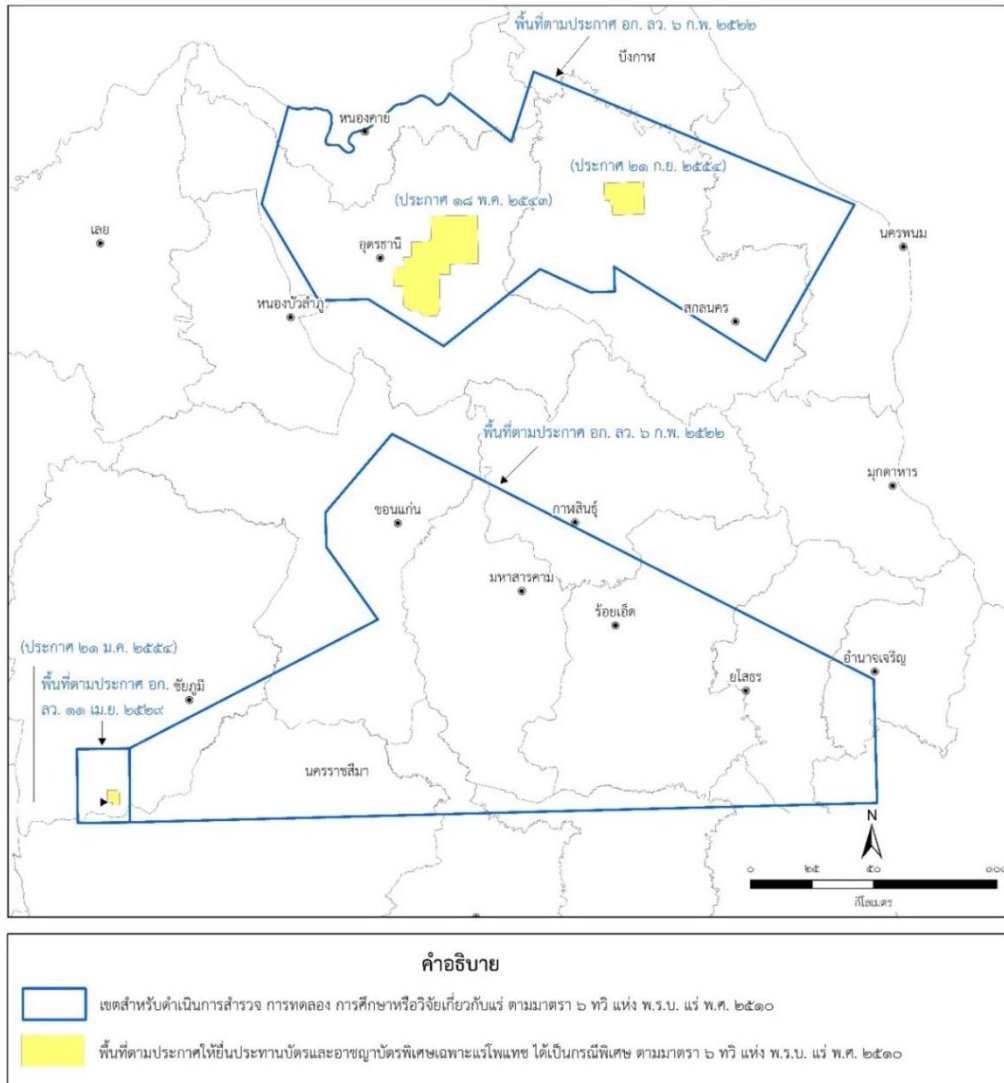
หมายเหตุ

- ข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐)
- ข้อมูลพื้นที่ได้มาจากการคำนวณด้วย GIS
- ข้อมูลอยู่ระหว่างการตรวจสอบ



ภาคผนวก ค.๑๐

พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับโรคพิษและเกลือหิน ตามมาตรา ๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

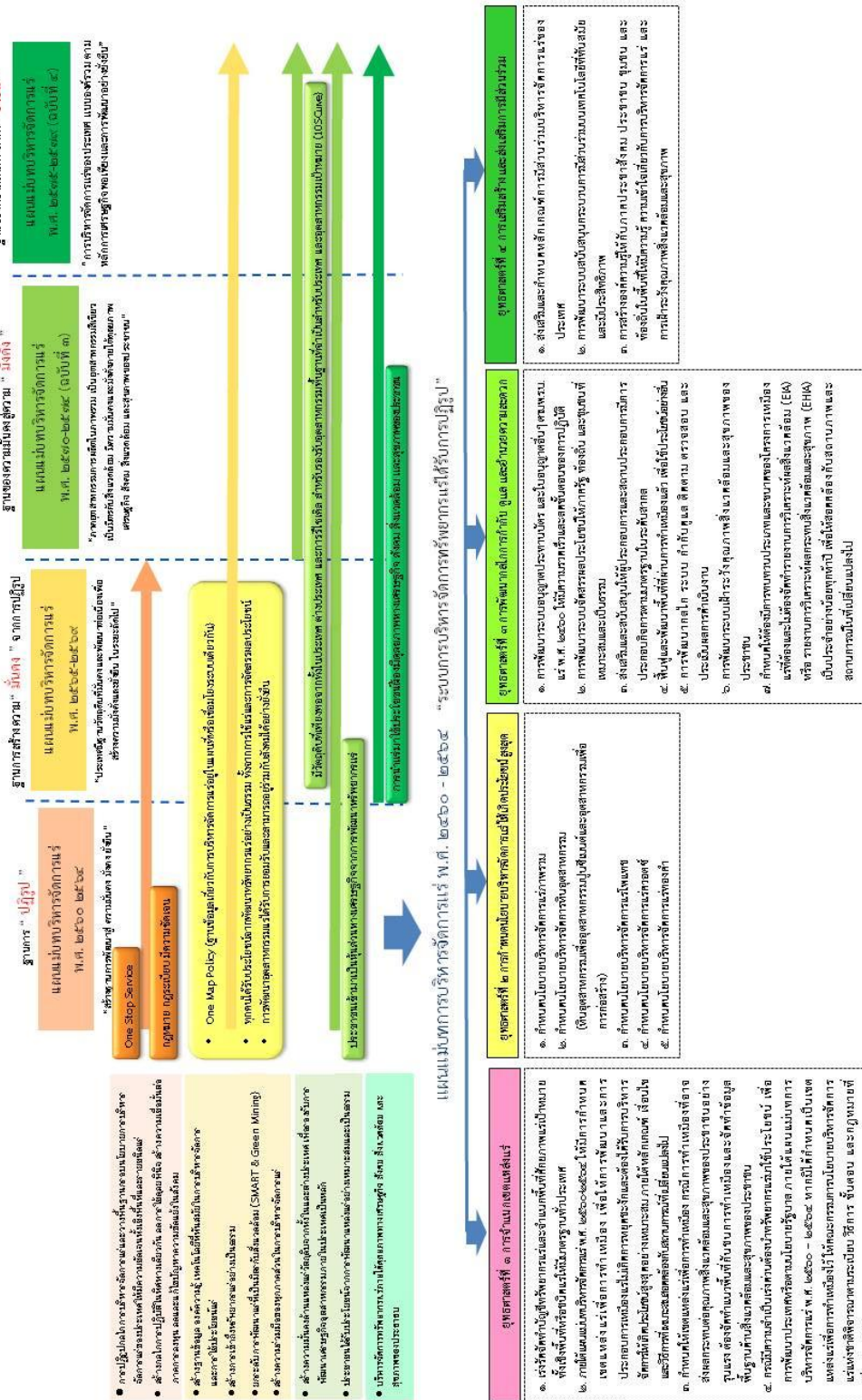


เขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษาหรือวิจัยเกี่ยวกับแร่ ตามมาตรา ๖ ทวิ วรรคหนึ่ง			พื้นที่เปิดให้ขอลิขิตสำรวจหรือการทำเหมืองแร่ ตามมาตรา ๖ ทวิ วรรคสอง			
ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ท้องที่	ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม/ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ท้องที่	ผู้ได้รับสิทธิ
๖ ก.พ. ๒๕๒๒	๑๖,๖๔๐	หนองคาย อุดรธานี สกลนคร นครพนม	๑๘ พ.ค. ๒๕๔๓	๘๔๖	แอ่งสกลนคร จ.อุดรธานี	บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด
			๒๑ ก.ย. ๒๕๕๔	๑๘๗	อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร	
๖ ก.พ. ๒๕๒๒	๒๗,๔๘๐	ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร อุดรธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ	-	-	-	-
๑๑ เม.ย. ๒๕๒๔	๖๓๐	ชัยภูมิ นครราชสีมา	๒๑ ม.ค. ๒๕๕๔	๒๖	อ.บำเหน็จณรงค์ จ.ชัยภูมิ	-

ภาคผนวก ง

ภาพรวมของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)
แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และ
แผนที่ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแร่ ๒๐ ปี



แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

15

ปรัชญาแบบองค์รวม (Holistic)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

